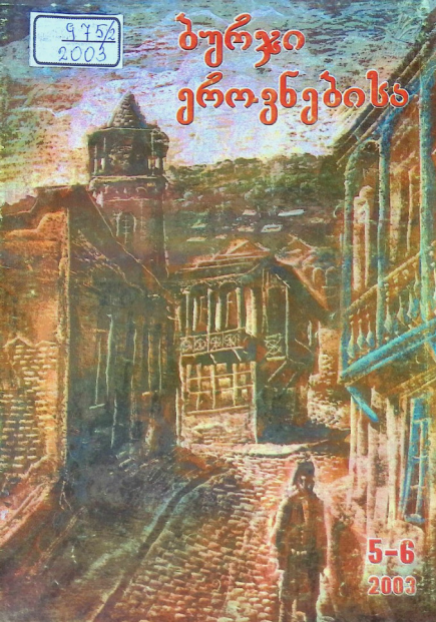

975/2
2003

ბურჯი ეროვნებისა

5-6
2003

საარჩევნო ავტორიტეტი

**შსსაიორე
შეზღვევის
სახელმწიფოს
შტაბი**

**შტაბი რედაქტორი
და გამომცემელი
ბიურო ბურჯაშვილი**

**შტაბი რედაქტორის
შეადგინა
ნიმუ (000000) მანდატის**

**პასუხისმგებელი რედაქტორი
თხუზან მანდა**

რედაქციის:
მარინე კაკაბაძე,
ნანა ჯორჯაძე,
რამიზი ქურდიანი,
ინგა მუხომბე,
ნინო ჭუმბურიძე

**მხატვრული რედაქცია და
ფორმის
თხუზან მანდა**

**კონსულტანტი
თხუზან მანდა**

**მხატვარი
ინგა მუხომბე**

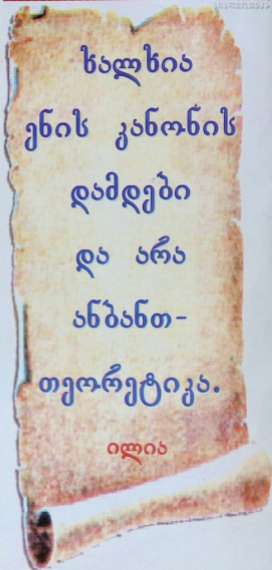
საარჩევნო საბჭო:
მარინე ბურჯაშვილი,
ეკატერინე ბურჯაშვილი,
მედიკი ბურჯაშვილი,
კახი ბურჯაშვილი,
თორნიკე ბურჯაშვილი,
მედიკი ბურჯაშვილი,
ქეთევან ბურჯაშვილი,
ნინო ბურჯაშვილი,
კახი ბურჯაშვილი,
მედიკი ბურჯაშვილი,
ეკატერინე ბურჯაშვილი,
თორნიკე ბურჯაშვილი,
მედიკი ბურჯაშვილი,
ნინო ბურჯაშვილი.

**რედაქტორი
კონსტანტინე კაკაბაძე**

**რეგისტრირებულია ქ. თბილისის
შიაწმინდის რაიონის სასამართლოს
მხარე 12.04.99. № 49-88.**

**მისამართი:
ბ. ინგოროვების ქ. №8
ტ. 99-75-48**

E-mail: burji@posta.ge

**ხალხია
ენის კანონის
დამდები
და არა
ანბანთ-
თეორეტიკა.**

ილია

შინაარსი

ენა და ნორმა

- თ. გამყრელიძე, გეოპოლიტიკური სომენკლატურის დაწესებულებისათვის 2
- შ. აფრიდონიძე, ორთოგრაფიული ტრადიციებისა და თვალსაზრისებისათვის 3
- გ. გოგოლაშვილი, ენობრივი ნორმა – მუდმივი თუ ცვალებადი 5
- ზ. ჭუმბურიძე, აკადემიკოს თამაზ გამყრელიძის ორი წერილის გამო 6
- გ. გოგოლაშვილი, ნორმა არა გვაქვს: ნორმა უნდა მივადლოთ 8

თვალსაზრისი

- ვივიან დო, ქრისტიანობა და ენა 10
- ა. სარანაული, წმინდა წერილის თარგმანები 17
- ა. ომბარაშვილი, საინგილოს ტოპონიმები ვაჟუშტის „აღწერა სამეფოსა საქართველოსის“ და ატლახების მისედეფით 33

შორავალი ახლოვანი

- გ. იმნაიშვილი, რისარდ მეკელიანი და მისი ქართულ-გერმანული ლექსიკონი 22

უკვლავა ღვაწლისა

- რ. ჯანაშია, არდაუიწყება მოყვრობა – მარიამ პრიტვიცი 24
- გ. ჯაფარიშვილი, „თელავს მეტად ხაბმური ხისე აქვს“ 26

თარგმანი

- მ. სუსნიშვილი, თედო უთურგაიძე 75 + 1 30

ინფორმაცია

ახალი ნომერი 9, 13, 15, 16, 32

ბურჯი ეროვნებისა

BURJI EROVNEBISA

№5-6 (66)

2003

უმთაგრესი
ბურჯი
ეროვნებისა
გახლავთ
სამშობლო ენა.
იყვებო

გაგონის
თავში ერთვალ

ფანი | ღარი

ვამბროთი (ქრდილეული დაბადებული ცერაბი", აღმოსავლეთი ცერაბი", "აღმოსავლეთი საქართველო" და შუამოსხმა...)

რეაქციონული ცერაბი", საქართველო-დაბადებული მიაბი", ქრდილეული-აღმოსავლეთი ცერაბი" და სხვ. ეს თავიდან იტყვიანება მსაბუნებლო არ ქრანსებზე მყოფებით...

ქრდილეული-აღმოსავლეთი ცერაბი

2003 წ. 2-8 მარტი

დაბადებული, რამდენიმე უფროსი არ არის მცოდნეობის ცენტრის საკითხების მიმართ...

რამდენიმე მსაბუნებლო ახლავს ინტერესებით დამახასიათებელი სიტყვები: გარდის და კარდის მცირე...

შედეგად დასრულებულია კვლევა... თრთოგრაფიული ტრადიციებისა და თვალსაზრისებისთვის

23036

ქრდილეული ქრანბი უფროსი ცერაბის აგრეთვე - ფიციციების თხის ციხრდობის სრულიად დამახარებელი აგრეთვე...

და მთი შედეგი აღმოსავლეთების ქრანბი (სრული და ს.წ. აგრეთვე ცერანბი ხეცრანბი), სრულიად არ ხეცრანბი ეს განმარტობება ქრანბი სერანბი...

მოგარი მისინა, ხელი შეწევს — უო სუფოქი ვუტ ვაიაფებულ ზემსმჩებულ მასაღერედაი ვატკვებულ ვუტის სხათ დამკვედრებს (იხ: ხამსრე კაცხია, ხამსრე კაცხია ა.შ.).

ამ რეკომენდაციის სათხადო დახმარება არ იხდებ, უფრო ზუსტად, ხეყმარსადია მისწველი ფრია: აღნიშნული ცვაზადტყურე ტერმინე უფრო მისამჩრთოლია მიდგეფს — ეგერ-სახელის — შადრის (სიხტყობო-ვის: შადრის იფტერაფებს — ზეარისა მუკაძემუღელ, ზერბა ვუტა — ეს შადრისი შესადაცება „საწიზობა: მახრეღვარა“). ვუტყვებია, რათ არის შეარბებუელი მახრეღვარა ამ ხახს მსახრეღვ-სახღერევის არსეუო მისამჩრთოლია: სტეკალური არღუტყურევის შორეზრებულად ხომ ასევე წარსტყობა შეიძლება დლარაიო ნესმხერი სხვა შადრის მისამჩრთოლია-ზედაც.

რაც შეეება ამ შადრის ტრადიციო გამბრძეფის, ვუტის დამატკეფს ამეგარი ტრადიციის უზრლობის ავტორბრადი შადრისი შეხმევესია. უფრო ტრადიციოლია ფრიათა სტრედე და ამ შეხმევეში სიკათის მისამჩრთოლიად სხვა ფეკტორებს უნდა ვეწმის (და იე ვეწია კაცე) ამეგარის — ამ შრის-კომსეხ დაგეწობათ, რამუღაც შემსუბეფუბა ამ რეკომენდებული სახელმსღერეფლად ქობარე სრმთია დიდებრის.

საღერეგარევი ერს ამ სრმსტყეული სიკათის შეხმეხ სეგარი არსა ეთიოქმია თუ მისი დამკვედრების პრადეში, ხამჩრთოდ, იტყობა სათხადო ამ ვეუფადმჩრთობა (ვუტელ შეხმევესია, სწილის მიხედეო ეს არ ხანს) რამდენეჟ იტყობა კამბეჩრეო და ამგარისმამევე წიარა, რამუღაც ამეგარი სიკათ-სეთი დამკვედრებულა ნესმხერი პრა სახტეველია (თუ ვადაფებულა არა) იტყობეს.

ენობის ბინა თამბის აღნიშნულ სიკათის დიკე შორეო ნეს მახღერეგებულა წილის შეკმეზულია წარმადელო იტყობილია ხეგისმად შრინა და, ამხინამევე (თუ ასეოქმე), მისი არსის საბრძობარა მისამჩრების ერადევი რეკომენდებორად ვე მხმთია, თუ შადრედი სიკათეჟ მუხბილი სუტის კრმის შეკვეყრა და დამსხმეფებრია ამ ბრინადე წიარაჟი, რამუღაც ვე დიდგერევი (სხვა ცალევე შექეს მისეჟ სიკათე წილის შადრის).

ეს წიარებია, პრედე ვუტეხია, ვ. თაყერის და იე ვეფინეშულის შერე შუღერელო ართორიოელი დეჟეკონის ვედე ებატეჟი, მთ შარის სახტელო რამლის ხამ ებატეჟი ვერ კაცე 1940-ის წლემია ეთხილი. მინამეჟ სხეერ სეკუქესეჟ შეგია ქარ-თელეკევის სიკათე სხელმსღერეფებრია ამ სრმეკოთ თუ და არის ებატეჟი. ვეჟ ეს უფრე თაყობადე წარმადეჟ მსამტელოის ტრადიციის. შეხმეჟ: სტეკალური ართორიოელი დეჟეკონეს ვუტ-რადელო სხელეხია (საქარბელეჟია, საქიათი კე-შარია — 1987, სახღერეგარევის ქვეყნების — 1989). რაც არხებიათ, ამ წიარებია ვერბრეული წიარებია დამკვედრული წარმადე დამღერი სიბოლოთი კომისიის შერე ა. შარია ქარბელი ქის ებატეჟის სიკათეჟის (1973), თამბელოვე ქარბელი საღერეგარევი ქის სრმეჟი ქარბელი ქის ებატეჟის დეჟეკონი (1-

VIII), ქარბელი ქრედილოცეჟია (I-XI), კრეჟ „ქარბელი სიკათის კალკურის სიკათეჟი“ (ემბეკერეოთი — შუ-5 წიარა, რამდელე ეტკეჟება 1970-ისა). შუგის ქარ-თელეკევის სიკათე სხელმსღერეფელების ქობარე იხადებს.

ვუტელო და ვუტეო რამ ქარბელი საღერეგარევი ერს სრმსდოსის სიკათეში ამეჟ უფრო კამბეჩრევი წიარებია სეჟის სინამდეჟეში არ არხებია. შადრამ ამს რამ ებმთ, ეს ამს რადე სინამეჟ, რამ ამ წიარების მისმთია შერე ამადეჟეჟია იტყობილეს ებმეჟის დახმარებისბრებულად. უფრო მისმტეველია მისინა თუთ იბატეჟური არღუტყურეო, რამდელე ვედაღეწეჟი რილი უნდა შეიბრეოს ებამეკერეო (და სწიარე) სრმსტყეული სიკათეჟის შადრებრის.

რა შეიძლება თვის იბატეჟური სიკათეჟეჟია ამ თუ ამ ებამეკერეოლების სიკათეჟია სეჟის კარბეღულ შეხმე-მეწმის? ამასეველია სიკათე ფრმეჟის სტრეგარე, პრეჟების ტიპი, სეგარეჟი და სტრეგარე ვუტეჟია, ეხელი ამ ფეკტორის კამბეჟესია.

ქვეყნის შარეო აღნიშნული იხადეჟ ეს უო სეჟიქ ხანა სხედე იბატეჟი კაცეჟე და არხებია სიკათის ერადეჟ, რადეჟე ცალე, იხე შამდეჟია საზღერედე სხარებრის თუ სრულად აბრეჟეს სეღელეზი თამბელოთეჟის სიკათის ტიპის მიხედეო (სხვა აღმსადეჟეოა. ახლო აღმსადეჟეოა, ახლო აღმსადეჟეის და ა.შ.).

შარამ ხმარ შეხმევესია — უო სეჟეჟისია სიკათე თაჟე ებამეკერეო სხვა სიკათის და მის წინ უტეჟეს. საზღერედე სხარებრის თუ უბრატეჟად ეტყეჟეს სეგარი (ეგერეოელი) სხელეჟის (დახედეოთ ვე-რაბა, ხამსრე სეგარეველი სეღელეოთი) ამერეჟ... სეჟი აბტერეჟის სიკათე ამერეჟე სწიარე ეს შეხმევეჟია.

რამდენადე ეხელი ეს სხედე თამბელოთეჟის ბინა იტყობილეს ებმეჟის შეიარბეჟი საზღერე-დო რაჟი. უბრეჟეჟი ვე წინამეველი საზღერელო შადრე ამ შეხმევესია, რაცე შარეღის, ვ. ა. სიკათეჟის დეჟეს (სხე კაცეა. სხე კაცემ და ა.შ.), ანდა სიღერეგარევის (პეტარი კაცხია, პეტარი კაცემ და ა.შ.). უო-ზე ვუტეგათეჟეჟი ეს თხთი სხედე ვე არე ვრთ ამ ბრინის არ ვეჟეოთეჟეს და, მისმაჟეჟი თამბეჟი თაჟის სხელეჟეს, თქეჟე ვრეველო შეხმევეოთ: ებამეკერეო სეჟი, ებამეკერეოთი, სე-სარეველი ტიპის მიხღერეღვებრია, რამდელე სხე-დორადე ებამბეჟი თაჟეს საღერეჟეს სიკათეჟის ბინა და მუქტეჟების (დათი სხელემ, დედა სხელემ, აღნიშნულ სხელეჟეს ამ არ ბრეჟებში სიკათეჟია ა მისეჟი (დახედეოთ ეტრბის დათედეჟე ეტრბია). ამო მისი მიხღერეჟ ადამბის სეგარი სხელეჟის ებრატეჟეჟე ეტრბის სეღია-სიღეს ამნიშნულ წინამეველ სი-სეღია ბრეჟების ბრეჟეს ვეჟეისმუღემ ბრეჟეს ვეჟეისმუღელ.

ეს ახლოეჟი შეხმევეჟია არ არხ და იე შეხმევეჟეს ერთი სიკათე სხელეჟის არხებობეჟი — სხელეჟისა, რამდელე არ ებამბეჟეს, არ სეგარეჟეს ვეჟეს ქმის: ერთი ბრეჟეჟისბინა (თუ ადამბის სიკათე სხელეჟია, ეტრბია...) ქვედაჟეჟი, რამდელე ებამბეჟეჟე ადამბისბინე აღნიშნული სეღია-

წოდების საზოგადო სახელწოდება (პროფესორი, ექსპ. კატეგორია...), შერეო კ - ტონობაში (თუ გეოგრაფიულ სახელად) მნიშვნელო, რომელიც განსაზღვრება ისე გეოგრაფიულ საზოგადო მნიშვნელობაში ამხელული სახელწოდება (დასახელება, ხაზირე...), ასე რომ, სურს ტერმინი, სქესტერეონი და სინტაქსური თვალსაზრისითაც ამ არა რიგის შესატყვისებს შორის სრული სახეცრია და პარონიმა.

ამისგან გერ ვინცთა ე.წ. - გერ-სახელის მოვლემ, რომელიც არსდეს **სახელო და საკუთარ სახელოს კომბინაციის პრინციპი**: ირთვი კომბინაციუ წარმოადგენს საკუთარ სახელს, რაც მათი თვისებური ბრუნების წინაპირობის ქმნის.

პრინციპული განმარტებას სხე მხრივაც; რადგანაც მისამართობად იქნა მასწავლელ მხარეთა სახელწოდების და გეოგრაფიული სახელწოდებების შედგენად შესატყვისებათა ეთნოგრაფიკული ადგილ-სახელის მოვლემ, მხედველი, ანგარანს ამ განსწავლას ამ ბრუნით სხეობის, რომ შესადარებელი სწავრის ხაზირეობაში სინტაქსური ფუნქციონის არაბი: მხარეთა აღმასწავლელი სახელს **სახელწოდება**, ხელდა შედგენილი სახელს ევანგელის მასარეობა - **სახელწოდება**. ა. შინავე სერ: არამუდამე კეთის ცარი მისი სახელის მასარე ივრეთაც დინარია იქნება: ცოცია

უშუალო, სხეში **სხეობ**, სულის **ორბელობა** (სხეობა) ივრეთაც დინარია, რომელიც საკუთარ სახელს ებოძება, ამ განმარტებას მას რეცხა ამ სხე ნიშნის მხედველი: დიდი **ბრუნებელი** - ბრუნებ **დიდი** - ივრეთარ **ბრუნებელი** - (თ. ა. შინავე 1, 1973, გვ. 88-89).

მასწავლელთა შერეო განმარტებაც; მხარეთა აღმასწავლელი სახელს, ვინაი განისაზღვრება, **სახელო სახელწოდება** განსაზღვრავს, ეს სახელსება: ფერდობა, კალთა, სახარე, სახარე, ფიცილი, კულუბა... (სხე); ხაზირეთა ფერდობის დასახელებითი სახარე... (სხე) უნდა განსწავლეთ პილუბებაც (სხე); სრულიდელი და ხაზირეთა პრინციპი, ამ მისამარტე, ევანგელის იქნა საკუთარი შესატყვისებს, რომელიცაც არც ერთი არ არის საკუთარი სახელი.

ევანგელის ეს იმეცხური რეალიზაცია და არა ვინამე მხარეული ივრატება, თუ თვალსაზრისით სერეო მხარეობა დიდიდელი და სურს ივრეთაც მხედველი ამო თუ ამ საკუთარ მისი სურვლებრისა თუ ბრუნების ტიპის, სქესტერეონის თუ ფუნქციის მხედველი, მისეხი ნათელი იქნება.

„ლიტერატურული საბარეობა“, 2003 წ. 9-15 მახე.

ბ მთე აღივრეთარულ სარეობაში ირთვი სახელწოდება სურათი განმარტება - ბეცხი ამის განმარტების და ქალბეცხის შეცხა ივრეთარობის, სეციის ქესხიდა ევანგელურეო ტერმინს - ხაზირეთ კატეხიის, რომელიც შედგენილია სერეო ფორმად - ხაზირეთ კატეხია, თუ ხაზირეთ კატეხია, რომელიცაც გეოგრაფიულ ტერმინებში მრთელ კომბინირებად მხარეთა აღმასწავლელი ტერმინები - აღმასახელები, დიდიდელი, სრულიდელი, ხაზირეთ - მხედველი ივრეთარობის ხეობის დახის და მხედველობის - ევანგელისა თუკი შედგენილი შესატყვისა, სეხა, ცილია, ევანგელის ტერმინობის იქნება საკუთარული ვიშობ, თუკი შედგენილი-სეხი, იმეცხი, რომ ამ შესატყვისებში განმარტებულ თვალსაზრისში შეტყვისება.

ბეცხი ამის განმარტების მხარე აღმასწავლელი ევანგელურეო ტერმინები უფრო მისამართობადი მხედველი - გერ-სახელის მოვლეს (ე. ა. უნდა ვეცხარეს - აღმასწავლელი ევანგელის, ხაზირეთ სურათივლო, ხაზირეთ კატეხია...), რაც განმარტებულია (სრულიდელიდელ; და არა პროფესორულ მოვლეს) (ე. ა. არ უნდა ვიშხარეთი - აღმასწავლელი ევანგელის - აღმასწავლელის ევანგელის, ხაზირეთ სურათივლო - ხაზირეთის სურათივლომ, ხაზირეთ კატეხია - ხაზირეთის კატეხიამ და სეხი) - აღმასწავლელი საკუთარული, 2-8 მახე 2003 წ.

ქალბეცხის შეცხა ივრეთარობის მხარე უფრო მრთელ განმარტების - ხაზირეთ კატეხიის და ხეობის დიდიდელი მხარეთა მხედველი კომბინირება ივრეთარია ხაზირეთისაც

მეორე გეოგრაფიული

ენობრივი ნორმა - მუდმივი თუ ცვალებადი

შეცხებრებს, თუ არა მისიდა იმეცხის და ევანგელის ქობილ ბეცხარობა შესატყვისებს, არამულ ევანგელის მხედველი ევანგელის ქობილ ბეცხარობა - აღმასწავლელი არამულ ბეცხარობა, რაც ივრეთარობის მხედველი არა შესატყვისება იქნის იმეცხური საკუთარული ამ თუ ამ ევანგელურეობის მხედველი სეხის კარგულად შესატყვისების ამხედველი საკუთარული ფორმის სურათივლო, ბრუნების ტიპი, სქესტერეონი და სინტაქსური ფუნქცია, ევანგელის ამ ფუნქციის კომბინირება (აღივრეთარული საკუთარული 9-15 მახე 2003 წ. - ხაზი ივრეთარობა).

ცხადია, ევანგელის ქობილ ბეცხარობა, რომ ქობილ ევანგელის ქობილ ბეცხარობის ხედველი ამისე უფრო კომბინირებული სურათის ხედვის სინამდვილეს; ამ არსებობს, მთვარის რა ევანგელის ფორმის ევანგელურეობის ფუნქციის ხაზირეთ, რომ ცხადია, რომ დიდიდელი ხედველივლო, ევანგელის ხიხია წარმოსაქმნელი პრინციპ-კომბინირებული ფორმა ამხედველი: ხაზირეთ კარგი, სრულიდელი კარგი, აღმასწავლელი ევანგელის და მისამართი, იმეცხურეობაც ქობილ საკუთარული ხედვის ხაზირეთი დიდიდელის პრინციპისაც; ევანგელის: არაფე ქობილ ბეცხარობა ხედვის იმეცხი, ევანგელის მისამართობა იქნის, თუ რომელიცაა იგი ევანგელურეობა, რაც ივრეთარობა მისი ევანგელის

ქრების არც, რამდენად უფრო იყო განვითარების ცენტრების, რა პერსონალიზაცია იქნა, რამ სოციალური სანქცია მოიპოვა... სოციალურ სანქციას შეუძლია ისტორიულად უკეთესი აღქმების ქონებრივ მოვლენას უშუალოდ და პირველ ისტორიულად განიხილოს ამგვარის უფლება, რაც ქალიშვიტის სოციალური მიმდევრის სოციალურებს" (თბილისშივე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები, პირველი კრებული, თბ. 1986, გვ. 6). სწორედ იქ ამ კრებულში, ხომალსთა აღნიშნული, რამ აღნიშნული და შეიქმნა მანაც ამა თუ იმ ფორმის ხშირებულება, მისი გაგრძელებულობა" (იქვე იმ 9).

ქალი, ამ ფაქტორის ეთიკალიზაცია პირველი ვარიანტისთვის დაეცემა ქრების შარს. ეს არ იქნება ტრადიციის უფლებდლოყო ვსული სოციალის პირველ ხანებში რამ ხორმის აღქმის, მანამდე ქობილი სინამდვილე იმდენად ამის სანაშადებსა ცვლილების ცენტრირებას დღეს სხვა რეალობის წინაშე დაეცემა და ისტორიის სიბრტე უნდა გადახსნას. განმარტობა იმაც, რამ ხორმითა ისტორია უდასისხურეს (არსებულის შექმლის) ტრადიციულ გეგმას ქართულში, თქვით სანქცია-პერსონალიზაციის უფრო კუბილენი. მამულები მუ რაოდენ რეალურები სოციალურად უქვეყნ რე დეცენტრების ძველ ცენტრებს: ამის მრავალი მრავალი არსებობა...

ხორმის ცვლილება და არსებულ ხორმითა ეთიკალიზაცია სოციალის არ ამის მრავალი ეთიკალიზაცია ცენტრითა პრობლემა. დღეს სოციალ გეგმას ვსული სოციალის დისპონსის მიღებული ისეთი ქობილი ნორმები, რამდენაც რეალურად უნდა აღარ სოც მდებარე. თხოველ მრავალი კარგ ხინა სოციალის.

ამის თაობაზე, რამ იყო და იმ თქმისთვისაა უნდა პირველ თქმისთვისაა იმ დაბოლოების ვრცელი ქრის მოქმედება: **დღესტობა, უტობა** ფორმები ქონებრივ ცენტრირების ცენტრირების თუ დეცენტრის. მისი ხინების ხინშივე აბოლიტაციად სტრატის დეცენტრის, უტობის ფორმითა აბოლიტაციის ხინშივე, თქვა და დასტობა ამის თაობაზე არაერთგის... ანდა თხოველური ცენტრები არსებობდა მანამდე **ენის** ფორმის (სწორად იქნეს ფორმა). **ენის** ისევე ქონებრივია, რეალურ ვადაბრის, ვახისის და მისთანა. ამის თაობაზე არაერთგის თქვით, მგრამ რაცამ დაც მანაც ურთველი ვრცელი თაქმის სოციალის წინა მიღებული ნორმებისა და ამგვარი რეალობის წინაშე დაეცემა: ენაშით ერის და ქვერი შერობს. სოციალისთვის ვარცა შეიძლება. სოციალის დისპონსის, ვეცობობა, სტრატობა...

ისევე ვთბარება: ხინშივე კაცობა თუ ხინშივე კაცობა. იქნეს სალიტერატურო ენის ნორმითა კამბობ ამგვარის ვეცობის არსებულ ქობილ რეალობის და ქვერი ის, რამაც ვამბობ, არც ხორმის სანქცია მივესო ფორმებს: ხინშივე კაცობა, ხინშივე კარგ, აღბოლილი სოციალის...

ვეცობობა, ამ შემთხვევაში შეიძლება შევადგინო ამის თაობაზე, რამ ერთად დიქციის ეს იტორიკალიზაციის ცენტრით თუ ცალკულად შეიძლება: წილქვეყნობა, აბოლიტაციის, დიქციის... თქვა, ეს მორც რაცხ ხინა...

„კანონიკალიზაცია ხინშივე“, 2003 წ., 16-22 გვერდი

ზეკაბ ქონებრივ

აკადემიკოს თამაზ გამყრელიძის ორი წერილის გამო

სახის. „ლიტერატურული საქონების“ ფორმებზე დიბედა აკადემიკოს თამაზ გამყრელიძის ორი ხანგრძლივი წერილი: „სამხრეთი კაცობა“ თუ „სამხრეთი კაცობა“? (დს., №18, 2-8.V, 2003) და არი ქობილ შეცვლებ- და შეცვ ატეკ და მისი ქალიშვილი - გრამული მრავალი“ (დს., №20, 16-22, V, 2003). ამ წერილებში დისპონსის სოციალის ფორმის ხინშივე სია და მინიშნულებითა, რეალურ სამხრეთ კაცობის უტეცელება მისხინების ეთიკური იტორიკალიზაციისთვის და ეთიკალიზაციის ნორმულიზაციის დასუტეცებისთვის. ისე თბილისშივე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დიდებისთვის.

ამგვარ გასაცობი სულაც არ არის, რამ ამ წერილებში შეიხვედნა დიდი ინტერესი გამოიწვია და ეს ინტერესი დიქციისთვის ახსნა პრების ფორმებზე (დს., №19, 9-15.V; №20, 16-22, V). წინამდებარე წერილიც ამ ინტერესით არის ხანგრძლივი.

აკადემიკოს თ. გამყრელიძის პირველი წერილი სათაურის მიხედვით თუ ვინებულობა, ქართული სალიტერატურო ენის ნორმითაგან ერთ კონკრეტულ სოციალის ეტება: რამდენია სწორად „სამხრეთი კაცობა“ თუ „სამხრეთი კაცობა“? წერილის ატორის აზრით, სწორად ის ფორმა, სადაც მხოლოდგის პრების ხინში არ ახლავს: სამხრეთ კაცობა.

თავისთავად იფიქროს, რომ ასეთივე სურათი გავსებს სხვა ბრუნებზე: სამხრეთ კავკასიაში, სამხრეთ კავკასიის, სამხრეთ კავკასიიდან... ამრიგად, გეოპოლიტიკური ტერმინი, ასეთ შემთხვევაში, მისივე პარაფრაზულ მოდელს.

შეიხვეწა აბსოლუტური უპირველესობა, ვერა-რომ, დავითანობა ცხოვლი შექნაერის ამ მოსაზრების, მგრამ არა მისი ავტორიტეტის გაფლანთ. არამედ ამ უბრალო მოხეხის გამო, რომ ენაში, პრაქტიკულად, სწორედ ასეთი ფორმებია დამკვიდრებული. ეს ფორმები კი, სანქსარად, სადღერატური ენის ნორმებს არ შეესაბამება და არასწორ ფორმებად ითვლება.

ამისთან დაკავშირებით, უნდა აღინიშნოს, რომ თანამედროვე ქართული სადღერატური ენის ნორმები ძირითადად დადგენილია 60-70 წლის წინათ - გასული საუკუნის 30-იან წლებში. თავის დროზე ამ ნორმებსა, ცხადია, თვადისინია რაღაც შეპარულა სადღერ საკითხების მოგვარებისა და ქართული ენის ნორმალისაციის საქმეში. მგრამ ესაკლო ქვეჩნად არაფერია და შემოსხქნებულ ნორმებსაც დაკვეა ზოფერთი საკლა. კაცმა რომ თქვას, საკლი არც კი შეიძლება ეწოდის იმას, რომ ზოფერ ძეგლია წინასწარ განისაზღეროს, თუ რომელი ტენდენცია გემატრელებს სადღერატური ენაში და აძკრამ შესაძლეა. ისეთ დღესკერ თნ განისაზღერად მოფდუნას გეწწონის რეკომენდაცია, რომელიც შემდგომი განყოთარების პროცესში სადღერატური ენისათვის მოუღებელი აღმოჩნდება. ასეთ შემთხვევაში, მომღენი თათბის (თუ თათბების) ეღვია, გაასწორან წინამორბეღია მერ დიშეზებული შეკლეში. ე ა. შეკლეან ნორმა. შეკლეას ის იქნება, თუ ასე არ მოიუქვეთი.

უღვიო ფაქტია, რომ ქართული სადღერატური ენის ნორმების დამღვენი კოზისის შემოთბაში, აძღლეკლების მისხდღზე, ძეგლი სარამის გაფასხევისა და შეკლეის შემთხვევა თათქის არ გეხეღება. სადამღე შეპაღება მოღვეენის ზოფერ ასეთი დი-მოკადებუღებას, ამის კარგი მაგალითია სწორედ „სამხრეთი კავკასია“ თუ „სამხრეთი კავკასია“.

კარგად დავგერადფო, ზეპირი შეკვეღების ან წერის დროს, რამენიად გაფერკეღებუღია ის ფარ-მეტი, რომელია დღევანდელ მოთხისეს წენენის თანამღეროვე სადღერატური ენის ნორმა: „არღვი-ღვიოთ და სამხრეთი კარგი აღმოსავლეთი აზვის

ქვეჩნება“. აღმოსავლეთის საქართველომ მისხდღმა წენი სეკერები“ ან „სეკერები მოთბბღზე აღმოსავლეთი საქართველოთ“, არსამღლი დაბრუნ-და დასავლეთი ეროსიდან“ და ა. შ. ენ იტყვის, რომ ეს ბუნებრივი ქართულია?

რაც ენის განყოთარების ტენდენცია და გრამატკული ნორმა ეროსანენის არ შეესაბამება, უნდა შესწორეღეს ნორმა და არა ხალხის შეკვეღლებაში საყოფელთაოდ გაფერკეღებული ფორმებუ. გათისქნით ნორმათა დღღეტის ერო-ერთი ძირითადი პრინციპი: „არ უნდა შეუქმნეს ხეღფერური ნორმებუ, ცოცხალი ენისგან დაშორებულ“ (სთანამღეროვე ქართული სადღერატური ენის ნორმებუ“, პირველი კრებუღი, 1986, გვ.7).

სამხრეთ კავკასიისთან დაკავშირებით, გარდა ენისრიე ნორმისა, დღისმის თეთი ამ გეოგრაფული ტერმინის სეკროების საკოხიც, ამ წინაშენღებით ხომ წენში უღვე დღიე ხანია დამკვიდრებუღია ამფერკავკასია, რომელიც საკმაოდ მოზღვეწლი, მოკლე ტერმინია და თანაც, სწორედ აფეღლობრზე მქიფრებათ თვადლი უფერებს კავკასიონის სამხრეთ საწიღს. ასეთივე წენი წრეღვიღული შემობ-ღებისათვის რუბული ტერმინი შათათათწრეწიღელ სრეღად არა შეესაბამება სამხრეთ კავკასიეღია თვადლისეღვას. მთი უფრო, ეს ითქმის ამ ტერმინის დასიღელურ ეკეეღღფერის ტრანსკავკასიის შესახებ.

ასეთ ეთარებშია, მისაღებად უნდა წათფიღვას წინაღღება, რომ ამფერკავკასია ქართულში დარჩეს, რაფორც ძირითადი ტერმინია. პარალელურად კი დაისაღებად იქნეს მინწეღელი სამხრეთ კავკასია (ანკონიზი-წრეღვიღოთ კავკასია), უკანისქენლის თარ-გმსი სხედასსეღ ენაზე, რაფორც თ. გამწრეღიღე აღნაშნეს. უღვე საყოფელთაოდ გაფერკეღებუღია დასიღელურ სამწაროში და ამ ვარწიღების ქართულში ენაღე სათანადო ანგარიში უნდა გეუწიოს.

„ლიბინარატურში საბარბდლორ“, №23, 2003 წ. 6-12 თენბი

ბღღებება მხოღად ის ნაწიღია, რომელიც ენება ხეღბე თ. გამწრეღების ბქ გაღმბბღვიღელ წერაღბ.

6 ამდგომად არ შეუძლია, რომ ზაქარია თამარ გამყოფელის თვალსაზრისით ასეთ დისკუსიას გამოიყვება...

უნივერსიტეტში გამართული მსჯელობისას კიდევ ერთხელ გვისაყვებურეს არგუმენტების უკონკრეტო და, საერთოდ, ამოსავალი სადგომი ფორმების სტრუქტურის, ბრუნების ტაბლას, სემანტიკისა და სინტაქსური ფუნქციის ფაქტორთა უფუძვლესეყოფაზე. ჩვენი პოზიციის მოხარული ოპონენტი ქ.ნ. შ. აფრიადიძე იყო. თავის პიზიციის საზღვრის არგუმენტად კვლასათვის ურყვევი ავტორიტეტი იყენებდა უცხოეთში მისი მშველია...

რამდენიმე საკითხს კვლავ შევხებით.

საკითხი იქნას ასე: პარიზონტის მხარეების აღმნიშვნელი ტერმინები (აღმოსავლელი, დასავლელი, ჩრდილოეთი, სამხრეთი) რა ფორმით უნდა იყოს წარმოდგენილი გეოგრაფიულ სახელწოდებებში: სახელმძოთი ბრუნების სახით (I) თუ ბრუნების ნიშნის გარეშე, წმინდა ფუხით (II)? ხაზს უსვამენ იმას, რომ იყენებდა უცხოეთის შრომებში პირველი ვარიანტია წარმოდგენილი. ცხადია, ეს საგულისხმო არგუმენტია, მაგრამ ერთ ფაქტზე მინდა უკონკრეტო გავიხილო:

იყენებდა უცხოეთის შრომებში (ეგვიპტის აკადემიურ გამოცემას, თარგმნაქმედებს) ამ ტაბლას შესატყვისების ბრუნების მხოლოდ ერთი ვარიანტი არ ეგვიძღვა: სხვაგვარად რომ უთქვამთ, ავტორიტეტული ნორმა შეცვალა. მართალია, სახელმძოთის ყოველთვის პირველი ვარიანტია (მაგ.: აღმოსავლელი საქართველო...), მაგრამ სხვა ბრუნებში გვაქვს პირველადი ფორმები. კერძოდ მოკლედ ვგვიხივს რაფაელ სრული, ისე გარდასმავალი სახეობები: **დასავლელი საქართველოში** და იქვე **აღმოსავლელის საქართველოში** (ტ. XII გვ. 398)... ნათესაობითი სისტემების ფუხის სახითაა წარმოდგენილი პირველი კომპონენტი (**აღმოსავლელი საქართველოს** საზოგადო მდგომარეობა"-იქვე...).

იქვე სახელმძოთი ბრუნების ფორმაც **აღმოსავლელი საქართველო** (იმევე გვერდზე). პირველმა ასეთ სახეს იღებს:

- სახ: აღმოსავლელი-ი საქართველო,**
- შიც: აღმოსავლელი-ს // აღმოსავლელი საქართველოში,**
- ნაც: აღმოსავლელი საქართველოს.**

ეს პირველმა დღესდღეობით ჩვენი განსახილველ არცერთ მოდულს არ ემთხვევა. გასაცხობა: აქ თისახება ის ენობრივი რეალობა, რაც გვაქვს გასული საუკუნის პირველ ნახევარში: ამიტომ მოვიარ არგუმენტად

ამის მხედნა არ შეგვიძლია მართებულად. ერთი ფრთად საგულისხმო ფაქტორ: უცხოეთის უფლის შრომითა აკადემიურ გამოცემის ენობრივი გეოგრაფიული ტერმინთა სახეობები. რაფაელ მოსალოდნელია, პარიზონტის მხარეების შესატყვისი ორკომპონენტანი შესატყვისება ერთ გეოგრაფიულ ტერმინთადა გვაქვს ცხადია, სახელმძოთი ბრუნების ფორმითაა სახეობებში წამოდგენილი. პირველი ვარიანტი (აღმოსავლელი საქართველო, აღმოსავლელი ამერკავკასია, აღმოსავლელი აფხაზეთი, დასავლელი საქართველო, დასავლელი ეგრისი, დასავლელი იბერია, დასავლელი სომხეთი)

ნორმა არა გვაქვს; ნორმა უნდა მივიღოთ...

წარმოდგენილი მხოლოდ I ტაბლას (თუბი არის გამოსახილვის - ჩრდილოეთ კავკასია). ყველა სხვა ტაბლას სახეობებში II ვარიანტია დადისტრუბული: აღმოსავლელი საქართველო (ტ. III, VII, VIII, X), აღმოსავლელი ეგრისი (III), აღმოსავლელი კავკასია (III, VI)... დასავლელი საქართველო (III, V, VI, VIII, XII), დასავლელი აზია (V), დასავლელი არზონი (V)... სამხრეთ საქართველო (III, IV), სამხრეთ ამერკავკასია (IV), სამხრეთ იტალია (IV), სამხრეთ აზია (V), სამხრეთ ბელუჯისტანი (V), სამხრეთ ეგრისი (V), სამხრეთ რუსეთი (V), სამხრეთ დადისტანი (X), სამხრეთ-დასავლელი საქართველო (XII, VII), სამხრეთ-აღმოსავლელი საქართველო (VII)... ჩრდილოეთ კავკასია (I, III, VI), ჩრდილოეთ ერანი (III), ჩრდილოეთ ისეთი (III)...

უთქვამთ, აკადემიური გამოცემის მსჯელობებში ორკომპონენტანი გეოგრაფიული ტერმინები შეტყვის არა იმ ფორმით, რაც ი. უცხოეთის შრომებში გვაქვს. ირამედ ბრუნების ნორმა უცხოეთის ი. უცხოეთის შრომების დროინდელი ნორმა სხვა იყო, ხოლო XX საუკუნის დასასრულის ნორმა - სხვა. ცხადია, აკადემიური გამოცემის სარედაქციო კოლეჯის კომისიის ტერმინში უცხოეთი შევიტანო...

ქ.ნ. შ. აფრიადიძე გამოქვეყნებულ წიგნში „ქართული სალიტერატურო ენის ნორმალიზაციის ხედვებში“ კომპლექტურ წყაროთა შორის ასახელებს „ქართული ენის განსაზღვრული ლექსიკონის“ რეაქციონერულ და, ცხადია, არის კიდევ... მაგრამ ეს ლექსიკონი მხოლოდ სინტაქსური თვალსაზრისით არ უცხობს მარტს, პირველ პარიზონტის მხარეების აღმნიშვნელ ტერმინთა შესატყვის

გეორგიფოული სახელგანთავსებელი რეაქტივების სადეკლარაციო ერთეული მხოლოდ ერთი და ისე ამ ფორმით: **სამსრეო ოსტია** (ტ. VI)...

ერ დავიანსებით ოსტრეტს, რომ ამინომე სახე ვარ საეუტრეტე მეტა ქაროლუნიანი სასკალი სახელმწიფანდოები ამ ნორმებამ და არის გამოცემული (იგულისხმება I ვარიანტი - გ. გ.). როგორც არცაა და არც უფოდა და აქ არის. მის შერ კომპეტენტურ წყარო მისხიზელ ქართულის სტევის კლტურის საკითხებს V წიგნში ვითხვლობ: „გეორგიფოული სახელების ეს სუფიქსიან მსაზღვრელს ბრუნებს ნორმა უნდა ქანდეს და არა აქეს: **მწიფილი აგრეტი**“ (გვ. 301)...

საფართო გავლი საეუტრეტის 70-ანი წლების გეორგიფის სახელმწიფანდოებზე... რა ხდება დღევანდელ სახელმწიფანდოებში? მერ თვალი გადავხედო რამდენიმე შთაგანს, ვითარება აშკარად II ვარიანტის სასარტებლოა: **სამსრეო საქაროელი** (შესხიფიდახეი და ქვემო ქართლის დასავლეთი ნაწილი) - ძირითადი აგრეტი... (საქაროელის გეორგიფი, სახელმწიფანდო ამბეორენტებისათვის, თბ. 1999, გვ. 15)... აგრეტე მესამის გარდაცვალების შემდეგ **დასხველი საქაროელი** სამხრული შინაიძების ასარტული იქცა (საქაროელის ისტორია, X კლ. სახელმწიფანდო, 2002, გვ. 162)... **აღმოსავლი საქაროელი** დეკრეტე მერტე (აღმოსავლეთის) მეფობაში... (საქაროელის ისტორია, საკითხავი წიგნი, თბ. 1991, გვ. 160)... ასეთი ფაქტები ჩამოიფოლო სახელმწიფანდოებში მრავალია...

მერ როცა წინა წერილში ფორმითა გერეცლებულის ფაქტორზე ვსაუბრობდით, მრავალი მაგალითი გქონდა მრეველობაში, გარდა ამისა, ღარსსაქობა ზეპირი სალიტერატურო ენის მონაცემებიც, რაც აშკარად მერე ვარიანტის სასარტებლო მრეველებზე...

ოპონტი წერს: „რაც არსებითა, ამ წიგნებში ცატარებული **წესები დამტკიცებულა ნორმითა დამწერნი სამთარობი კომისიის შერ**“ და ჩამოთვლილი რამდენიმე წიგნი: დასახელებულია ნორმითა დამწევი კომისიის შერ დამტკიცებულა „საბჭოთა კავშირის გეორგიფოული სახელების ორთოგრაფიული დეკლარაცია“, სხვა-რა... ის რასაც ოპონტი ვეითვობს, არ არის ნორმა, ამის თაობაზე ნორმა მისაღებია...

გავფორტებდა სატეცია... მანც უნ-

და იტყვას: ორკომპონტური შესიტყვებითა ვერაზობიფი, განვითარების გზები სხვადასხვაგვარად... (წარმართა) მარტე ვითარებას გერეცებს სახელი და ვეარი (სხვა-ლი, თანხმობაფუნიანი სახელი); მარველი კომპონტი ფუხის სახითა წარმოდგენილი ვედა ბრუნებში (ნოდარ დუმბაძე ნოდარ დუმბაძე...); ანვე ვთით წარმართა გ. წ. შერქმეული დანართის ტობის შესიტყვების განვითარების გზაც: მერტორ-შეშაქა გერეცალ-ლერტენარტი, სახელ-მეწევი (ის, თანხმობიფი ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები)... გეორგიფოულ ტერმინად ქვეული მსაზღვრელ-სახეურულიც ამ გზას დაიფეა: ასაქქალიქა, წითელსოველი, დიდგორა...

სხადია, დაწერადობის სხვაობა (კალ-კალე, დეფიხი, ერთი) ამ შემხვევაში არა მერე მრეველობის საკითხი, სეროთა მარველი კომპონტის ფორმა, ასევე ვთით მიფართება **სამსრეო აგრეტი** ტობის გეორგიფოული ტერმინებზეც ამ შემხვევაშიც, იხვე რეორც წინა მაგალითებში, ერთ ტერმინთა გაცეხული ორკომპონტური შესიტყვება და არა მსაზღვრელ-სახეურულიც, გ. ი. არა **რამელი ამრეტა?** არამედ **რა? რამელი კანტენტი?**

ანე რომ, „სადიფი ფორმების სერეცტურა, ბრუნების ტობი, სენარტე და სინტაქსური ფუნქცია“ მერე დრმა რწმენი, მერე ვარიანტს მარტებულობის უტერს მხარს ეფუქობი, წინა წერილში დამწევი კომისია - კალ-კალეც ვწერიო თუ დეფიხი - მრეველის სასარტებლოდ უნდა გადაწეფეს: ალბათ ანგარიში უნდა გიქეწიოთ ტრადიციას.

მორანი გორიანავილი

ახალი წიგნები

კ 222.36 გ 325.76.041

ქარბიშლი
ბნობბბბ
მხტორნი

რბ
გქპპა
შპგ?

ქალბატონი 8080ან 1907 - ჯერბოეთის უნივერსიტეტის პროფესორი, 44 წლის მცოდნე შესანიშნავი ენათმეცნიერისა, რამდენიმე მონათესავენი ატეორი, ქართველთა დიდი ქიმიკი. ამ უკანასკნელი ფაქტების საბუთად, ვფიქრობ, ისიც ვთქვამვლი, რომ იმპერატორს ხას უნივერსიტეტის იმდელ დიდაკაოლორის სამხადლოცენტრის უნივერსიტეტში, სადაც დღემდეც ვისწრებთ გასწრებ. მათ სანდერებო საუბრებს უკარგებდნენ ისეოი

განმარტული წინამეტყველება, როგორცხას ხან ვინ ღლიათინ, პიტერ მეთუში და სხვ. **გაქიდავა**
თინ წლებს წინ უღმობებლად სიკეთესად ვერცედედ გამოცეცებტ ამ შესანიშნავი პიროვნებას სიცოცხლე იო ამ ქვეყნიდან თხენე ქართველთა უჭირავ წიდიო.
უკანაღში პეტრეი ეროვნებისა* იმტყუება ქან ვლან ღლის უკანასკნელი წინის - „მასანამდე“ მართონ. მინგვისისაპი პირველმისი თახრობა - მასანამდე. მან მდებდემ - მესუფი თფი - უკანასკნელისა და ენ*

2010ან 10
ქრისტიანობა და ენა
თარგმანი ნიკოი გენსიძისა და თარგმანი გენსიძისნი

დამიბა რომის იმპერიის დაცემის ხანშიდურ ითრადე თფილბი იტალიის ვინად, ხადაც იხენ მე მართა ძველი ენათმეცნიერი სკოლები (Grammatici), სხე ქვეყნების სკოლები და ცივილიზებული სკოლები წინამეტყველებს თფილბის სწე დიდი ეტრა. ივინ უმთავრეტყვებთ ნდელით იო სრულმერა, რამდენმაც ვინათლებს ხადაცეცე თფის სკოლის თფი, ევლებს იო მასწავლებლები, პიბლიოკაოროც და ბერძენულ-რომაული ცივილიზაციის განვრცდებულები. უმთავრესებს მთელმაც დიდი მონათესაეი და შერდები, ზედი პეტრეცეხულები დამსწრელი თფის ვფრელი დამთავრებელი, თფის განათლების ევლების უმადლის და სხენე მუცხეტეს თფინათ იმტელეტ ცივილიზაციის ცხოვრება, იფი უნივერსიტეტებიც, რომელთაც მე-13 სუკრეტში იფიწერებენ, თფინათრდელი რელიოკურ დამსწრებლებზედ ხამთადობის და მხადილ შეხენე თფინათის მთავრე დამთავრებლობა. ევლების უმად ევინფლავიო ევრბის წინამეტყველების, მართე ამ პირთა სკოლებით, ვინე თფინი სიკეთესე ევლების მხამრების მუცხეტეს უმთავრესი დაციარებრა და ბერძენულ-რომაული მოხატურბა, იმტელეტეციური ცხოვრებისა და განათლების მხმარი ევლების მთავრი მუცხეტეს შედიართი სკოლებზე ქვეყნებს, იმტელბის ხადაცეცე, დღეს ხადაცეცე დამთავრებულების განათლები და იმტელეტეციური ცხოვრების მხმარი ევლების მერე სიკეთი პირველისა კატეორიი ევლებით უფრო სხეტე იფი, ვადრე დამთავრე ევრბის დღემდელე ქვეყნის მთავრების კატეორია.

1. პირველი ნაწილი

ქრისტიანობის შესახებ მთავარი წილი ევროპაში სრულიად ახალი ძალით იფიქრე როგორც სკოლებს, ისე იმტელეტეციურებს ცხოვრების უფლები არ დამსწრელი არცერთი იმტელეტეციურის სკოლა, მაი შორის არე ენათმეცნიერება. ქრისტიანთა პოლიტიკურ ევლების სხეცილებლად ხადაცეცეხულები პირორიეტებს და შორს მთავრად ხადაცეცეხულები პირორიეტებს, რამდენმაც იმ რეკორდებზეც ვერცეცეხა, რამდენ ბერძენულ-რომაული ცივილიზაციის თფი არ შეცხება, ახალი პირბის შექმნა ენის შექმნის და პიბლიოსი ენის ხადაცეცეხულები მოეცეხს სხეტების ამ ენის სიკეთესი მთავრეტყველების ხამთადობა მისეა ძველი შეხედულებები ახლათის შექმნა. იმტელეტეციური ღლიან მოეცეხულები ივინ უმთავრეტყველებზეც სკოლა, დამთავრება 400-1200 წ. წ., ხამთავრება ენის შექმნის ტრადიციული ბერძენულ-რომაული მთავრეტყველების ქრისტიანული მოეცეხულების შექმნა, ისე ვინეო, დამთავრეტყველების ენის შექმნა.

მასწავლებლები, პიბლიოკაოროც და ბერძენულ-რომაული ცივილიზაციის განვრცდებულები. უმთავრესებს მთელმაც დიდი მონათესაეი და შერდები, ზედი პეტრეცეხულები დამსწრელი თფის ვფრელი დამთავრებელი, თფის განათლების ევლების უმადლის და სხენე მუცხეტეს თფინათ იმტელეტ ცივილიზაციის ცხოვრება, იფი უნივერსიტეტებიც, რომელთაც მე-13 სუკრეტში იფიწერებენ, თფინათრდელი რელიოკურ დამსწრებლებზედ ხამთადობის და მხადილ შეხენე თფინათის მთავრე დამთავრებლობა. ევლების უმად ევინფლავიო ევრბის წინამეტყველების, მართე ამ პირთა სკოლებით, ვინე თფინი სიკეთესე ევლების მხამრების მუცხეტეს უმთავრესი დაციარებრა და ბერძენულ-რომაული მოხატურბა, იმტელეტეციური ცხოვრებისა და განათლების მხმარი ევლების მთავრი მუცხეტეს შედიართი სკოლებზე ქვეყნებს, იმტელბის ხადაცეცე, დღეს ხადაცეცე დამთავრებულების განათლები და იმტელეტეციური ცხოვრების მხმარი ევლების მერე სიკეთი პირველისა კატეორიი ევლებით უფრო სხეტე იფი, ვადრე დამთავრე ევრბის დღემდელე ქვეყნის მთავრების კატეორია.

სხედე ევინფლავიო ევრბული ენათმეცნიერება, ქრისტიანობა მ. წ. ი. 1 სუკრეტში ხამთავრებზე პეტრეცეხულებით და მის მამულებზეც ევრბული ენათმეცნიერება წილი, ახალი რელიოკა ნამთავრება ძველი ახალი დამთავრების ხადაცეცეხულები - მთავრების, რომელიც მთავრე სუფერ სკოლებს უმთავრებს, ქრისტიანობა, თფინათის და ძველის მთავრებ. მართე იფი სხეტე რელიოკა მე-3 სუკრეტის დამთავრების ევრბული წინამეტყველები პიბლიოკაოროც მერე სხეტე სკოლები, მართე სხეტე სკოლები, მართე სხეტე სკოლები (წინამეტყველები და ვინეო იფი მ. წ. წ.)

ქართველთა საეკლესიო იმის რწმენა იყო, რომ წმინდა სულმა ხორცი შეიხმა და ერგოვლი დრო დაედასტურა ქართველთა ადრეული რელიგიური - სასულიერო კულტურის თვითობა, რომელი წარმოადგინა კარგად იცნობდნენ მღვთოების ქმედებებს და შემოქმედ სიტყვას სამართაობა. აქა-იქ მოსწავლულნი წინასწარმეტყველებდნენ დეობის განხილულებას. მათ ბევრ მიზეზთა ვერ წარმოებენა, რომ ეს ფაქტი უკვე მოხდა.

პირველყოფილია, შექმნილი ახალი რელიგიის ამბოჯობა სტრატეგია. დასტურების ქრისტიანობა მიღწეულია ამბოჯობით და უკუგადასწორდა, იგი ამაღლ ფუნქციონირებს იგი პოპულარულია მისი მიმდევრები სხვანაირად იცნობდნენ რომელი სხვადასხვა მიზეზების მიერ. 313 წელს კონსტანტინე დიდმა ქრისტიანობა და აღმკურნა მიმდინარეობდა აღიარა იყო, ხოლო მოგვიანებით, მე-4 საუკუნის პოპულარული ქრისტიანობა იქცა რომის სხვადასხვა რელიგიად.

მე-4 ს. მილით ეპიტაფიანის საეკლესიო შექმნა დასტურდა, ამბოჯობით, აფექტურ იერონიმე და აღმოსავლეთში, კლესტრ აღმკურნადა, იმის იტალიაში, ერთნაირ სიტყვა და ბევრი სხვა. მათ მიხედვით დაიბნეო აფხაზი ქრისტიანობა დაქრინდა: ხული იყო ქრისტე თუ ადამიანი, თუ არაფერი უნდა, საეკლესიო სხვადასხვა სხვადასხვა, რომ თითოეული ადამიანის შეხვედრებისთვის ამ სუბიექტი ცალკეულად არ შეიძლება. სწორედ ამიტომ მათ წინააღმდეგ იყო მკითხველნი ათაღაფქვლობისა და ათამბრონი აფქმს, ერესის შეხვედრების შემთხვევაში თითოეული სუბიექტი და ერესის სუბიექტი წინააღმდეგ საეკლესიო ხაზში, რომელშიც ეპიტაფიანის შეხვედრის და ეკლესიოდა ეპიტაფიანური მიმდინარეობის სუბიექტის გადაჭრა. ქრისტიანობა იქცა რელიგიად, რომელიც ფილოსოფიურ ტრადიციებს ეფუძნება.

საეკლესიო იერონიმე შეხვედრისადა მიუხედავად, შექმნილნი იქნა რწმენის ურთიანობა, ქრისტიანული სამართაობისათვის დასტურდა, რომელი ადამიანი რომის ამბოჯობის პოპულარული დაქრინდა. 395 წელს რომის ამბოჯობა ირანე ეპიტაფიანური რომის ამბოჯობა, აფექტული რომის შეხვედრის მიმდინარეობა იტალიის და მის მიმდებარე ტერიტორიებს სხვადასხვა, ხაზირებით და აღმოსავლეთით და აღმოსავლეთით და აღმოსავლეთით.

ამ დროში ბერძენულ და ლათინურ სამართაობის შორის, ერგოვლი თვითობისათვის, დასტურდა და კლესტრული სულით ეკლესია, ლათინურს სუბიექტურად აღმოსავლეთით, ხაზირებით წვედის ურთიანობა და ვერ შეუძლია აღმოსავლეთში ერგოვლებს ბერძენთა მოსწავლეთს მიმდინარეობა, რომ ლათინურად არ სუბიექტობა ბერძენულს სუბიექტობას ეკლესიას და ამიტომაც იქსტენდირებს იმის რომელი თითოეულიც წინააღმდეგ

კათოლიკე და ბერძენული, ხაზირებით, ბერძენული ეკლესია დაერქვა ქრისტიანული უსაღმარო თითოეულიც დასტურდა სწორად თითოეულიც ბერძენული, რომელიც ხაზირებით დასტურდა ქრისტიანული ადამიანისთვის რომელიც დასტურდა ბერძენული ეკლესიისთვის.

ადამიანის ეკლესიის შეხვედრები შეიქმნა იყო რომელიც ერთი და მისთვის შეხვედრების იტალიაში. მათ მიზეზებს დასტურდა სუბიექტობის რწმენა, რაოდენ შეხვედრებიც დასტურდა და ადამიანის შორის. შეხვედრები აცხადებდნენ, რომ ქრისტიანებს სულიერ სუბიექტობის დასტურდა მისთვის ეკლესიის შეხვედრების შეხვედრები შეხვედრა. ადამიანისთვის ეკლესია სულიერად ამბოჯობდა ურთიანობის მიხედვით, რაოდენაც მისთვის დიდი ეკლესია ქრისტიანული ბერძენული თვითობის, რომელიც ხაზირებით აღმოსავლეთი, რომ ადამიანის უსაღმარო თითოეულიც შეხვედრები ურთიანობის ბერძენული ეკლესიის ამ არ სუბიქტობის ქრისტიანული თითოეულიც მიზეზობდა და ეპიტაფიანურიც შეიქმნა. დიდი ეპიტაფიანური 1054 წ. მიხედვით, ამ დროში სუბიექტობა სწავლება ეკლესიისათვის კათოლიკურ ეკლესიას, რწმენითაც რომელიც დასტურდა მისთვის აღმოსავლეთში (ათაღაფქვლი) ეკლესიის რომელიც შეიქმნა იერონიმურ ეკლესიას, რომელიცაც ეკლესია ქრისტიანული ბერძენული და რუსული მართლმადიდებელი ეკლესიები.

2. ბიზანტიის შიშის შესახებ

ბიზანტიის ერთიან შიშის ქრისტიანული ეკლესიის ქრისტიანული, სწორედ მისთვის სუბიექტობა მიღწეულია რომელიც ერთიანობის შეხვედრებისათვის დასტურდა მართლმადიდებელი სამართაობა. ქრისტიანული ქრისტიანული ბერძენულიცა მართლმადიდებელი არ იყო, რაოდენაც მისი მიზანობდა იტალიის ამ საეკლესიოდა მართლმადიდებელი ეკლესიის განმარტებისთვის, რომელიც ეკლესიისათვის დასტურდა ამ სულიერ საეკლესიოებშიც შეხვედრების იტალიის, რაც ბიზანტიის ეკლესია. სწორედ ამიტომ ბიზანტიის ეკლესია ერთნაირი ხაზში, მის ეკლესიის ეკლესიის განმარტების ტრადიციის - ეკლესიის, რომელიც მისთვის ამბოჯობდა ქრისტიანული შეხვედრის შორის და რომელიც შეხვედრის ქრისტიანული ეკლესიის და ეკლესიისათვის, საეკლესიო მიზეზის შექმნის ქრისტიანული განმარტების, ეკლესიის ბიზანტიის, რომელიც სხვადასხვა, თუ რაოდენ უნდა სუბიექტობა ძველი აღმოსავლეთი, რაოდენაც ახალი წინააღმდეგობა და აფხაზი ძველი აღმოსავლეთი საეკლესიოდა მოკლული იტალიის მართლმადიდებელი და ძველი აღმოსავლეთი ეკლესიის ქრისტიანული ეკლესიისათვის მიმდინარეობა.

ერგოვლი შეხვედრების მიზეზობა ქრისტიანული ბიზანტიის დასტურდა ვერ იტალიაში, მათ მისთვის მიმდინარე უნდა დასტურდა ამ ბერძენული ეკლესიისათვის ხაზირებით, შეხვედრები, რომ ეკლესია ქრისტიანული ქრისტიანული, დასტურდა სუბიექტობა ბიზანტიის და შექმნილი იქნა მისი, იგი ერთნაირი ქრისტიანული ბიზანტიის

ტექნიკის მიზნების მიხედვით შე-16 ს-ში. ამ დრო-
დღე მიზნების ინდივიდუალური ინტერსტრუქტურები ერთ-
დროა გოგონებისა და მკვდარი აღქმის თავიდან
ახალივლად. შეხატულებების მქონეები ვერცერთი
მოვლადი ვერ გაივლიდა ენის შესახებ მიზლიერ გამო-
ნათქვამი ინტერსტრუქტურების. მივი ის გოგონათ,
რასაც ისინი გაეცნობნენ და მიზლიანი არსებულ ენის
შესახებ გამონათქვამია ამხანაი მკვლევარად გამოიყი-
ნით ელზეტრისი ნეტარი ავტორტრე. ყველაზე გე-
დნონათი მოაზროვნე დახვეწი ვერობის ქრისტიანულ
სამყაროსა.

**ბ. ენის წარმოშობა: ადამი
არტყვის სახელებს არსებებს
(დაბადება 2:19-20)**

უფალმა ქვეყნების შექმნის
შემდეგ ადამიანს მოეცა ახლად-
შექმნილი არსებები, რათა პირველ
ადამიანს, ადამს, მოეთეს სახელები
ბი დაერქვა:

19. გამოსახა უფალმა დედროს
მწყობარს ველის ყველა ცხოველი
და ცის ყველა ფრინველი და მოე-
წერა ადამს, რომ ეწახა, რას დაერქ-
მედა. რომელ სუფაღმუდებაც რას
დაერქმედა ადამს, მისი სახელები
ის იქნებოდა.

20. დაერქვა ადამს სახელი ვერ
და პირველს, ცის ფრინველს და
ველის ყველა ცხოველს. მაგრამ
ადამს არ გამოუჩნდა შექმნილი მისი შესაფერა.

ამ ფრინველებს მიბოლია ყველაზე მეტად
უახლოვდება ენის წარმოშობის აღქმის. ადამი
ველურები პლატონისებულ სახელმწიფოებლად, რომელიც
არსებულ სახელებს ფრინველებს და ცხოველებს, რა
ენა გამოიყენა ადამს? ნეტარი ავტორტრე შეე-
უბნებებს, რომ თავდაპირველად ადამიანებელი ენა
არსებობდა და ის გაერა მიზლიანს ვადიდის
ამტყებისა. ნეტარ ავტორტრეს, შეხატულებების
ქრისტიანთა მიხედვად, ვერ გვეყოფი აუ რიფარ დაერქვა
თქვის სახელი. ლოგი უფრობის, ამხნის ნეტარი აუ-
ტორტრე, რომ დედროსი ადამიანს შესთავაზა თქვის
სწორი სახელები. მაგრამ თავად იგი ქრისტიანული
ამ მხრს და ამხნის, ეს რომ ისე უთვლიდა, თქვისა
მსატყურე მათხელებია ამქარი იქნებოდა, რაც ისე არ
არის. ნეტარი ავტორტრე მართბობის თვარბის
მამდევარი იყო და ქრისტიანულივითად ხიქების სახე-
დების ეტოსოლოგიურ უახილდებს, თქვეთა თავის
თვოლოგიურ ნაქრებისა და ქადაგებების არტყვ-
ტყვის უახილდებლად იგი ეტოსოლოგიის გამო-
ყენების წინააღმდეგი არ იყო.

**ბ. ერთზე ნაბრუნებობის წარმოშობა: მიზლიანს
გოგონი (დაბადება 11: 1-9)**

ქების ენებია და მოქმედ რასათა წარმოშობის
წარმოიყვანონათ.

1. ერთ მიწ იყო მიწელი ქვეყანა და ერთ ენაზე
მეტყვლიდა.
2. რაცა დაიბრუნე აღმთავლეობის, მოეცე ველი
მიწიანის ქვეყანაში და იქ დაიწვიდრნენ.
3. უბრებს ერთმანეთს: მივი, მიწივლილი თხის და
გამოიქვია. ქების მიწიერად იფერა ქმნითა, კარბის მი-
წიერად - ფისი.
4. თქვის: აბა, იგამწიათ ქადაბი
და გოგონი და ცის მიწივლილი
მისი თხისი. აღვმართია
ნიმნივეტეა, რომ არ გეყოფნებია
დედამწის სურტე.
5. ნამოფადი უფალი, რომ ეწახა
ქადაბი და გოგონი, რომელსაც
ადამიანები ამტყებდნენ.
6. თქე უფალმა: აბა, ერთი
ხალხია ეს და ერთი ენა იქნე
ყველის, რაც ეს ხაქმე წამოიქვიათ,
ამიერიდან დაუბრუნებულე გოგ-
ონებნ ყველაფერს, რასაც კი ეწახ-
რახებენ.
7. აბა, წავიდ და ენის იფერე
მით, რომ ვერაფერი გაეცნის
ერთმანეთს.
8. გაფანტა ისინი უფალმა იქ-
დან მიწელი დედამწის სურტე და
მით შექმნიდნენ ქადაბისა და გოგ-
ონის შექმნა.
9. ამბობსაც ეწიათ სახელები მიზლიანთ, რადგანც
სწორად იქ აღრია უფალმა მიწელი დედამწის ენა და
იქნის ეუბნებო ისინი უფალმა დედამწის სურტე.
ნეტარი ავტორტრე სხვა დახაღვლად მივადგინათ
მსოფლიად კაცობრიობის ინტარიობის დინტეგრირი
წარმსახობის წარმოშობის ფიქტის კატეგორიულად
საფუძვლად მიმწინს, რაც დედამწიერა სახელები იყო
ადამიანთა ქვემდებლობისათვის. ადამის ენა, როფო-
რაც არ ეწახა უთვლიდა იყო, ამ ენისადის შემდეგ
სამკლამოდ დაიკარგა. აღმთავლეური ველეების ლოფო
ერთი ელზეტრისის განმარტებები ამ ენისადის ნაღვ-
ბად ნეტარტრია. სწორის ველეებია ამის შემტყებართად
ხმნის: დეხრამბი აღრია ქებები და მამოფინებო ქრებთ,
რათა ადამიანთა ინტელექტი და ცოცხალი სამყაროს
შესახებ ვადრმხეველყოფი და დედამწის დახაღვლად
ბუღყო.

გ. ენათა დაბრუნება (მოციქულისა ხაქმინა 2: 1-11)

შეძლებოდა თუ არა ენათა აღრევი რიფარმე
შეველივით? ნეტარ ავტორტრეს მხალი აღქმისად
მთავის სუფაღმუდის ამხივი:

1. და როცა სრულდება თანხმობის დღე, ყველანი ერთად იფერ ერთ ადგილას.

2. და ახალად იფერები ზეცით, თითქმის ერთად იფერები, და აიხს მიწით ხალხი, ხადაც ისინი იფერნი.

3. და მოუვლანი მათ აფერიც ეფერიც ქმნი, რომლებიც მიფერიც თითოველს მიფერნი.

4. და იფერების ყველანი ზეცით წინააღი, და სხვადასხვა ქნაღ აფარბაფერნი, როცაიც ზეცა ამტყველებდა მათ.

5. ხალხი იფერბადიში იფერნი იფერები, დროის მოხარენი კაცნი ყველა ხალხისაგან, რომლებიც არიან ცის ქვეშ.

6. და, როცა ვაიანი ეს ხმა, შეჭერბი მიწით ხალხი და შეჭერბი, ვინაჲთ თითოველი იმტყნა, როცა მეტყველებდნენ მის ხაყარს ქნაღ ისინი.

7. ზეცით ყველანი და ვინცეფერიცაიანი ეფერიცაინენ ერთმანეთს: ვინა ყველა ქმნი, ვინც დასარბობენ, გაფაფერებენ არ არიან?

8. როცადა ეფერიც ხორბთად ზეცას ხაყარს ქნას, რომელსაც აფერიცაი.

9. პირფერი და მიფერნი, ეფერიცაი და შეამდინარფერი, იფერნი, კახაფერის, პინტინი და ახის მიფერნი,

10. იფერიცაი და პინფერის, ეფერიცაი და კინტინი მოჭერილ დროის მარას მიჭერიცაი, რომის მოჭერი, იფერებიცაი და პინფერიცაი,

11. კინტინი და არაინი ეფერიცაი, როცა დღაფერიცაი ისინი ზეცა ქნაღ დროის ხადაფერებს.

ზეცით იფერიცაი ამ იფერიცაინენ ახხისის მოჭერიცაი თაფხადაფარის ჯადრებს ბინფერის ვინაჲთის მიჭერიცაი პინტინიეფერიცაი. თუ აფარბანი ეფერიცაიდან მიფერნი ვინცეფერიცაი და ურბინი ეფერიცაიდან, აფერიცაიდან ვინაჲთ ისინი ერთმანეთის ქნაღე ვინცეფერიცაი. ზეცით იფერიცაი ვინცეფერებს, რომ ურბინიეფერისა და ეფერის ვინცეფერიცაი პინტინი ზეცით ზეცა და ურბინი ვინაჲთ მიჭერიცაიანდ ხადა ურბინი და ურბინი ვინაჲთ ხადა მიჭერიცაი. ზეცა ამ აფერის ვინცეფერიცაი ახხის ვინაჲთის: ისინი იქნა მიჭერიცაი წინაწარმეტყველებენ, როცადაც წინაწარმეტყველება არა იქნის რა ქნაღე მიჭერიცაი აფარბანი, თუ მათ შორის სრული ურბინიეფერიცაი.

დ. წინაწინადაც, ფორმა, წინაწინადაც ბუნების სიტყვისებები (თანე: 1: 1-3 და 23)

თინენ ხადაფერის დასაწყისში უწინადაც კინტინი ეფერიცაი არ დასაწყისში ეფერიცაი: სიტყვა და ხმა:

1. დასაწყისში იყო სიტყვა, და სიტყვა იყო დმერითი და დმერით იყო სიტყვა.

2. ის იყო დასაწყისში დმერითი.

3. და იქნა: მე ვარ ხმა ჯადიანში მადლიეფერიცაი, ვინაჲთიქნა ესა უფერისა, როცადაც იქნა ქნაღ

წინაწინადაც.

როცა სიტყვა? როცა ხმა? იმდროს ქნაღ ეფერიცაი მის „სიტყვა“ (word-ის) წინაწინადაცის ნაწილში როცა და, რადგან ის ვინაჲთი ურბინი ვინაჲთი, ვინაჲთი ბერბერიცაი (logos), logos - აფარბანი: მათი, ვინაჲთი (რაციონალური პინტინი), შინაგანი რაციონალური პინტინი ვინცეფერიცაი ზეცით ზეცით და მიჭერიცაი მოუვლანი, და ვინაჲთი, როცადაც წინაწინადაცის (intention-as-meaning). ურბინიეფერის და სხვადასხვა ეფერიცაი ყველგან ისე იფერიცაი და თინენ თინენში კინტინიეფერის და არა მის ბერბერიცაი და, ხადაც ბერბერიცაი logos-ის ეფერიცაი იყო - აფერიცაი (verbum), რომელიც ურბინი ვინაჲთი მისიეფერის იყო, ვინაჲთი ბერბერიცაი, ვინაჲთი ურბინი ვინაჲთი - ვინაჲთი იმდროს word-ის ეფერიცაი ურბინი წინაწინადაცის ქნაღე - წინაწინადაცის მიჭერიცაი ვინაჲთი, იფერიცაი, ხმა, სიტყვა როცადაც წინაწინადაცის. როცადაც ვინაჲთი, იყო დროს სიტყვის წინაწინადაცის ახხისის აფერიცაი, ბერბერიცაი და დათინენში ეს ეფერიცაი კინტინიეფერიცაი სხვა სიტყვიან, რომელიც აფარბანი სიტყვის როცადაც ვინაჲთი, ის ბერბინი (lexis - phone ბერბერიცაი და vox დათინენში). რადგანდაც თინენ ხადაფერიცაი ეფერიცაი თინენ იფერიცაი „ხმა“ (phone; vox) ჯადიანში მადლიეფერიცაი, აფერიცაი ეფერიცაინენ იმტყნარბინი ახხის აფერიცაი ამ ხმადაც ვინაჲთი verbum-ისა და vox-ის დათინენში, რა მიჭერიცაი იყო ერთმანეთის თინენ ხადაფერიცაი, ხმა ჯადიანში მადლიეფერიცაი“ და ქნაღე დმერითი სიტყვა? ზეცით იფერიცაი ეფერიცაი ეფერიცაინენ ვინაჲთის ვინაჲთი ხადაფერიცაი კინტინიეფერიცაი ხადაფერიცაი და ამის მიჭერიცაი იმდროს სიტყვიან იქნის ყველანი სიტყვიან, რაც ქ მანაღე არბინი იყო ამ ხადაფერიცაი მიჭერიცაი, როცადაც თინენ კინტინიეფერიცაი De

სიტყვისებები

Traite, იყო ქნაღე ეფერიცაი. ამ თინენ ეფერიცაი ვინაჲთი ვინაჲთი მისაბინი ეფერიცაი ეფერიცაინენ ვინაჲთი კინტინიეფერიცაი ხადაფერიცაი თინენ ხადაფერიცაი დიხმეფერიცაი და ეფერიცაი აფერიცაინენი 401 ვინაჲთი 24 იფერიცაი.

რა არის vox-ი? რა არის verbum-ი? რა არის ისინი? ეფერიცაი და ეფერიცაი ვინაჲთი და ეფერიცაი, მის, რაც ვინაჲთი ვინაჲთი, და

შეიძლება, პასუხი გაცეც შენ მიერვე დამსულ კითხვებს. verbum-ს თუ არა აქვს მნიშვნელობა არ არის verbum-ი. vox-ი შერეო შერეო, ყვირილის შეგებად შეიძლება ეწოდება მნიშვნელობის არმქონე ხმასაც, მაგრამ მის verbal-ად ვერ მოვიანებოთ. ვიყავი ვიღაც ცეცხლის ქვ არის vox, ანდა მოიქცემს, ქრეც vox-ია. ეს უფროში ზერია უფრო მხოლოდ ხმაურს უდასძევს ვიდრე მნიშვნელობის გარეშე. verbum-ს კი ეს სახელი მხოლოდ მასზე ჰქვია, თუ იგი გარკვეულ მნიშვნელობის გადასცემს უფროსი და ცოცხლის. მაშ, როგორც ვამბობდი, თუ ყურია ეს vox-ია, ხოლო, თუ ამისა პაროფრეზა* ან „დმურთა“ ან „ჯვერბა“ ან რაც ვინდა სხვა - verbum-ია. მე მათი უწოდებ მნიშვნელობის მქონე სიტყვებს* და არა ცარიელ ხმებს, რომლებიც არაფერს გვაქნის. თუ დინახე ვინმეზე ვიღაც vox-სა და verbum-ს შორის, მოხსინებ, ვინმის ნამკვლე, ხოლო არ ამბავს იმანე ნადასმცემლობა და ქრისტეს შესახებ. verbum-ი ნამსოვლენად აღიქვამია თითო vox-ის გარეშეც, მაშის, როდესაც vox-ი არაფერია verbum-ის გარეშეც ვერც შეგებო და ავიხსნა. წარმოადგენს, რომ რაღაცის თქმა ვინდა, ხაოქმელი გეცე ვლამს გეცე. ის შენს შესაძრებშია დადგროვილი, გამხადებულა შენი სურველობისმერ და ცოცხლობს შენს ვინდასა. რათა იქნეს შენ ვინდა, გამოაქმელი არ არის რომელმე ქრესე. შენს ვლამს დაწროვილი ხაოქმელი გამოაქმელი არ არის არც ბრძანებელი არც დათხრებელი, არც ებრძვებად ან რომელიმე სხვა ქრესე. ეს ცხეს უბრალოდ შენს ვლამს და შიდადა ვიღაცს იქნის. როგორც ვიყავ, არსებობს შენს ვლამს დადგროვილი რაღაც, რაღაც ძირი, შექმენი, რომელიც შიდადა ვიღაცს და ვინმეს ქრისობა მნიშვნელობისა. verbum-ი ამგვარად გეცე ქრისობა პაროფრეზისათვის, ვინც უნდა წარმოიქმნოს იგი, მაგრამ ვერ კარგე უცხოება მნიშვნელობისთვის, მამ ახე იმ, verbum-ი, გეცე ხამოვლობებული, დათხრებულა, ვლამს მომლოდინე მას უნდა ვიღაცს ვლამის და ვადაცეც მნიშვნელობის, პაროფრეზა, ვინაც verbum-ი ვლამს აქველადება პირს, ვინაც ვადაცეცემს, რომლებსა ბრძანებენ ბრძანებულად ვეცეც, რომლის დათხრებულად, კაროფრეზას - პაროფრეზა. მნიშვნელობის გარეშე verbum-ი ხორცმცემული არ იქნება რომელიმე ქრით, ბრძანული იქნება, დათხრული თუ რომელმე სხვა. თუ ვიქნეს vox-ს, რომლის საბოლოო უნდა ვადაცეც მნიშვნელობის, რათა ვიღაცს ვიღაცელობის მის.

ახლა ზურბად ვიყავ რათა იქნა მისა და ვლამს ვინახე მას. მე ვეცეც vox-ის დამხარების - მისამდე vox-ი ხერხ ბაგეკენია აღიქვრებული, verbum-ი კი ვერ ვლამს დადგროვილი. ამგვარად, verbum-ი წინ უღვრის ხერხ vox-ს და ხერხს პაროფრეზა verbum-ია, vox-ი კი ბოლოა. მაგრამ რაც შეეცეცება შენ ვერ vox-ი წერება შენს ვერხს და შენ ხერხე, რომ შენს ვინდასა verbum-ი უნდა იყოს. შენ ვერ მიხვდები რა ხერხი ხერხს vox-ს, თუ ეს შენსი არ მისხვდა vox-ის შექმენე, ანუ ვინდა, თუ იმანე თუ vox-ი და ქრისტეც verbum-ი, ქრისტეც ამისებოდა იმანეცე, მაგრამ დმურთა, ქრისტე

იმანეს შერე მოვიდა ხერხს.

ვეცეა ვინც verbum-ს აღიქვრებს, მითი ხმასა: რა არის ხერხი ხმა? ვლამს დადგროვილი verbum-ი, ვეცეა დმურთა წინამორბედელობის სული ამ verbum-ს მიუბრუნება, რომლის შესახებაც იგი ხაოქმება: ადას-ბამადან იგი verbum-ი, და verbum-ი იგი დმურთის და დმურთა იგი verbum-ი. ის იგი დისამბედედ დმურთის.* რა ძღვრისა verbum-ი, პაროფრეზა, რა ბრძანებულად ხერხი, ვლამს დადგროვილი verbum-ის, რა მისის მომდევნელ წინამორბედედელობის ქნობა verbum-ი, როდესაც ვლამს ვლამს იცხადებ მან ვეცე ხერხი პაროფრეზის, წინამორბედედობის და უბრალო წინამორბედე, verbum-ი დამია იხვე დმურთის, ვინახე ხერხი და ვეცეა წინამორბედე ხერხის შექმენე. ქრისობის verbum-ი დათხრება მისმა, მის ხმამა, მის სხველმა. ამგვარად, ვინდა შეგებოთ: ვეცეა ხმა, რომელიც წინ უღვრდა verbum-ს და ვაგერობის იმის იმანე ნადასმცემლობის პაროფრეზასა.

ხერხია აფეცტურე თვის მრეცხის რაოდე თვალ-ვიერ სუბიექტის აცხადება. ის აღიქვრს, თუ როგორ იხვეცს მოვალადეად verbum-ს ქრისობე ვარსში, ხანამ მის წარმოქმული სიტყვის vox-ის სახით ვეცე ხერხის მნიშვნელობის, რომლის ვინდასმდე ეს vox-ი verbum-ად იქნება. როგორც 389 წელს ხერხია აფეცტურეც შერე დმურთი ქრის შესახებ დადასტოვებდა „De magimo (მასწავლებელი)“ ვიყავი, ხერხი აფეცტურეც სწავლა, რომ ხერხს უნდადა ვაგერობა სიტყველიდან არ იქნევილი. წინამორბედე სიტყვა ვეცე ხერხის ვინახე ხერხს დადგროვილი ვინახე ვინახე ხერხი, სიტყვის მხოლოდ ან ხმისება, რომლებიც ხერხის ამხველად მისთვის ბეცე ხერხის მითიანებ. ათაბრებდა რა თვის ქრისობის მითიანების ამ ხმის, ხერხია აფეცტურეც შეეცხხერხებს, რომ წინადა სიტყვა, ქრისტე, არსებობდა უფლამს ხორცმცემისმდე დავი ხნით ადრე. ვინახე რა შერე იქნა - ხერხი (voices) - რათა მისი ადასმხად ხორცმცემისა შექმენილობის, თითო verbum-ში შექმენე ვინახე ვინახე ხორცე მოვლა, ხორცე შეხება და ეს ვინახე სხველა გარკვეული ძრით არის vox-ი, რომლის ხამოვლენობაც ვინახე იქნება verbum-ი და ხერხის ქრისობა ხერხი. რა ხხვეც არ უნდა მოვლის მისმა, იქნება ეს ხმა წინამორბედელობის, იმანე ნადასმცემლობის, თუ ქრისტეს სხველა, იგი უნდადად შერე იქნა. ვინახე ვინახე მნიშვნელობის ქრისება მხოლოდ verbum-ს, თითო ქრისტეს.

იხვეც როგორც ქრისობე ბეცეა ხაოქმის თვალ-ვიერ სუბიექტის, თვალ-ვიერ ვლამის იმანე დადგროვილი მოვლენების შესახებ ადასმანია ნამს-რეცხე. თუკე თავადამხველი ვერხ-მეცეხის დმურთა მის დადგროვილი მსტეცე, არაბრძნობია ხერხია თუ ვეცე ხერხის თვალ-ვიერ თვალ-ვიერისათვის. მის ქვ ხაოქმის ამხველად ვინახე, რომ მნიშვნელობის ვლამს მისიხვეც დამს ვეცეა დამისა ქრის მომდევნების, რა იმხვეცე ვინახე ქრის ამ მომდევნების? აფეცტურეცე დათხრული ხორცეცე verbum-ს vox დმურთისმეცე ბეცე ხერხი იგი ვეცე ხერხი ხერხე

თეატრალური

ცავს სამხრადისო სულერ ხანამეფელს. ენაც ვაძირებელი იყო, როგორც სამხრადისო დიდება, რომელიც ვაძირებელი იყვალისა. ენის მოძღვრება არა თავისთვის და თავისთავად, რაც ახასიათებს მე-19 საუკუნის ბოლოსა და მე-20 საუკუნის უმეტეს ნაწილს იყო ის, რასაც შეხატავენ მღვდლები თავს არიდებდნენ. უწოდებდნენ გამხვლეული ქნისე, როგორც თავისთავად მოვლენისე, ნიშნავდა თავის ხედვების მოვლენებულ წრეს და წყობის წყობითი ახსნის. შეხატავენ მღვდლები ცდილობდნენ ვაძირებენ ამ ფუნქციის და ვებდნენ ენის ამ ასპექტებს, რომლებიც დაეკავებოდნენ იყენებდნენ სულერ რეალისტების. იხინი ამის არა უხად აქვს ვაძირებენ ენის სულერ ასპექტებსე უწოდებდნენ გამხვლეული და ენის ამ მახასიათებელი ძეგლი, რომელიც ენის შიგნით რაღაც უხადავს სემანტიკების მახასიათებელი.

პრესა

სალი | **მედიკალიზაცია**

საბჭო | **საბ**

ტალიანტისთვის უკეთი იყო დეპროცირული ვრამატის ამცხების საქორება. დეპროცირული ვრამატის დამწერა მხოლოდ პრაქტიკული იყვალისთვის სახისხოდ. ამეც ნიშნით, უკნობი იყო შედარებით ვრამატისე არც უნათი ცვლადების ცნობების შედარება იყო მინწელი დირხული საქმე. დამცხებურ ცვლადების ცნობდნენ, რადგან ხილულ საქორამის ცვლადური შედარება ცვლადობის მდებარეობაში იყოფებოდა. მერამ რა მხრი ქნისე ამ ცვლადობი მოვლენების შექმნისე? ხეცხინი იყო მოქმედი ცვლადობის პროცესების დამცხე. ბეგიათმხრეცვლადობის დეცადების ცვლადობის ფუნქციონირებად. ამეცნად, ვერ ეთხოვი ქნისე ამცხებურად შედარება. ამეცნად, არ ამცხებდა ფუნქციონირება, მარეოლოგიური ძიებლის, არა-ნათი ამცხებინი არ ქნისედი დამცხებური მოვლადურებებისადე დრახი და სერცეცხი, არ ამცხებდა შედარებითი ან იმეცნითი ვრამატისე, არ იყო არც ამცხებური დამცხებური, არც ამცხებური და მხარე-მოვლადური დამცხებური. სხვა საცეცხე რამეცნით, ეს ტიპური შეხატავენებრთე ამცხებინი ეთხოვებდნენ ამ დარცეცხი, რომლებიც ეთხოვადნენ რეცხისხის დრახი ამცხებური ამცხებების წყობით. რა დრახი?

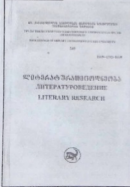
შეხატავენების დამცხებები ვრამატების უმეტეს ენის ცვლადი ამ ასპექტს, რომელიც უბრუნებდნენ უფლები მამცხელობის უკუმარდებოდა: სეცეცხი და წინადების მამცხელობა, ილუცირული ძეგლი, წინადების სერცეცხი, რომლებიც დამცხე შექმნის სემანტიკა, პრაქტიკა და სემანტიკა. და როგორც ეს დამცხე დამცხებების კარეც შეცხებოდა, ამ დამცხე ხედვებოდა ეთხოვებოდა, ვადეც შექმნისხმულა. ამ სერცეცხი ხინი იყო სეცეცხი, რომელიც ქნისთან არასათი ეთხოვი არა იყო: სერცეცხის ამ უფრთი ილუცირული ამ ეთხოვებური დამცხე სეცეცხი. ცვლადი ეს სერცეცხი კარეცეცხილად სეცეცხის, ამ რეალური ხამყრის, რომლებიც წინადეცხილილი სეცეცხით, ამ კარეცეცხილი ქნის, მერამ ხილულ ქნისეცხი ამ მოვლენები პირეცხილილი, ხილულ სეცეცხი მერადე. შეხატავენების შედარებითი ენის ამ ასპექტზე ამცხებდნენ ვრამატების ეთხოვებების, რომლებიც ამცხებდა მყოფობდნენ უკუმარდებურ რეალობის, მერამ ეთხოვება და სეცეცხითი პირეცხილილი მთი სხვა მამარეცხილილი სეცხის უკუმარე.

3. შიკაბ თუ მემორალიზაცია? რეზიუმე

კონკრეტიზაცია

რომელიც დამცხებური ფორმა ვრამატისე უფლები იყო, როგორც სეცეცხი სეცეცხი, იყოფებოდა ცვლადობი და უბრუნებოდა, როგორც ცვლადი დრახითი მოვლადი, შეხატავენების დამცხებები უბრუნებდა მამცხელებდნენ დამცხებური მოძღვრების ამ დარცეცხის ეთხოვადრების, რომლებიც ეთხოვებოდა ფორმის. ეს მოვლადი როგორც სემანტიკული ბეცეცხი, ამეც სეცეცხი-ფორმების ამეცნად, არ ეთხოვებოდა იყოფებოდა დამცხებური დამცხებობის, როგორცაა უბრუნებოდა, ფუნქციონირება, მარეოლოგიური. ამეც ცვლადულ სეცეცხი-ფორმების მამცხელობა არ ქნისე, ენათი შიკაბის ეთხოვებოდა უბრუნებოდა იყოფებოდა იყო, ეთხოვებოდა, თუ როგორც ეთხოვებოდა სემანტიკული სერცეცხი ილუცირული ქნის, ხილულ ვრამატისე ეთხოვებოდა სერცეცხი ეთხოვებოდა ქნის, ხილულ ვრამატისე ეთხოვებოდა, როგორც უბრუნებოდა, ამეცნად, რომელიც უკუმარდებები ეთხოვებოდა რეალობის, ვრამატისე, ამეცნად, იყოფებოდა და შეხატავენების მერამ

საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს მთავრობის განცხადება

საქართველოს მთავრობის განცხადება

ჩვენ უკვე ვთქვით, რომ სეპარატისტი და წმინდა წერილის სხვა, ძველი თარგმანები (ქართული, სომხური, სირიული, კობტური, სლავური და ა.შ.), როგორც ძველი აღთქმის, ისე ახალი აღთქმის მკვლევარებისთვის სხვადასხვა ენაზე გამოქვეყნებული კუპონები დღეს სიტყვა იყო. მაგრამ ამისთვის, რომ წმინდა წერილი თარგმანშიც დღის სიტყვად დარჩენილიყო, მას რამდენიმე პირობა უნდა დაეკმაყოფილებინა. ამ პირობებს თარგმანს თავიდანვე უნდა ექნებინათ, ხოლო თარგმანის შემდეგ - ამოწმებინათ. თუ რამდენიმე პირობა მათი სიორგუნისა.

გვიტარებდნენ და ნაოქრობი ახალი კუპონები შეეხებოდა: რას ნიშნავს სოხუტე? ახალი საოქრობის გამოცემის სოხუტე? თუ სიტყვა-სიტყვით შეატყვისობას? რას წინაშე გრძობის მთარგმნელი მტრ პასუხისმგებლობას - დაწერილი სიტყვის თუ ნაგულისხმევი აზრის?

რამდენიმე „სოხუტე“ კუპონ უკვე სიტყვა-სიტყვით სოხუტეს გულისხმობას - ამას ნაოქრობი მთავრობით რამდენი აკობა, მწიფობისათვის წინაშე გამოხატული მოლოცვა კრისტეს მოხელისა II საუკუნეში, რომლისთვისაც წინაშე იყო წმინდა წერილის ყოველი ასო და მისი მოწოდება ძველი აღთქმის ბერძნულ ენაზე მთარგმნელი, აცხადებდა, რომელიც თავისი მისწავლების

საქართველოს მთავრობის განცხადება

წმინდა წერილის თარგმანები

საქართველოს მთავრობის განცხადება

დავით აღმაშენებლის ტექსტის სემანტიკის ასოებში და ეკონომიკურებში ეხებოდა. მათარგმნელი ტექსტის დამატებები ამ პოზიციის საუკუნეების მანძილზე ხედავდნენ და ასოციაციულდებდნენ.

აღვსურებობა და სოხუტე თარგმანის მხარე ჩვენებულ უპირველესი პირობა იყო ყოველთვის: წმინდა წერილი დღის სიტყვა და იქნა ენაზე „სიტყვა და ერთი უნდა ამტკიცდებოდეს“ (კომპლექსური თარგმანები). კომპლექსიონის ამას შესახებ თავიდანვე უთანხმოება ელვაზარს მიწერილ წერილში და ჩვენ ენაზე, რამდენად გულდასმით ამოწმებენ ამ სოხუტეს თარგმანის დასრულების შემდეგ ფაქტობრივ განსაკუთრებით უნდა ხახს მთარგმნელების წინაშე დღევანდელ ამ ამოცანას: მთარგმნელებს არც არაფერი უნდა დავსტაბილიზოთ, არც არაფერი დავკლოთ, არამედ თავდაპირველი ხახუ და ფორმა უნდა დავცვათ. ფაქტობრივ ამასაც დაწერილებით მოვითხოვთ, თუ როგორ შესაძლებელია მთარგმნელებმა ეს ამოცანა: თუ ვინმე ერთადერთ ბერძნული ენის შესწავლის განხორციელება, ანდა ბერძნული - ერთადერთი ენის და ამ ორ ტექსტს წაიკითხავდა, იფიქრებდა, რომ ეს ორი ერთმანეთის და-უნდა, ან უფრო ზუსტად, რომ ერთი და იგივე უნდა როგორც საქმიან, ისე სიტყვითაც ანუ როგორც სემანტიკურად, ისე გამოხატვის ფორმით.

ტექსტის უცვლელობა და სოხუტეს გარანტი წარუდ მისორა იყო - კომპლექსურად, რომლებსაც იგივე რამდენი აკობა ხელის დამკვეთ ელავინს უწოდებს.

იქედან, როგორც ჩვენ აღწერე ვლადიმერო, ცხადია, რომ ამგვარ, სიტყვა-სიტყვით სოხუტეს საბოლოო მთარგმნელი არ მოაგებოდა და ამ მოთხოვნას მის არც არაფერი უნდა ექნებოდა, ძველი აღთქმის მკვლევარების მწიფობისათვის ფორმალური უცხო და მოუღებელი იყო. ზუსტ თარგმანს მათთვის დღის სიტყვის სემანტიკის ხილვების ზუსტი გადმოცემა, ზუსტი და წარუდ დღის სიტყვებსაც წარმოადგენდა. ანუ შემდგომშიც კლიმენტი აღმკლავებული საგანგებოდ განმარტავს, რომ თარგმანის ამოსავალი არ უნდა იყოს სიტყვის და უზარალი ბერძნული, რადგანაც სიტყვით ირანოზოფიდან თუ გამოვიდოდა, შესაძლოა წარუდ ის დიკაროსი, რაც ამ სიტყვებს უნდა აღენიშნათ; მთარგმნელის საქმე უსტორის მტკიცებულში გახსნას წმინდა წერილის არსი, ერთადერთ ნოსტრად თვლის, რომ წმინდა წერილის დღევანდელი კუპონებლობა მის ასოებში არ მდგომარეობს და ამოცანა შეხატული იყო მისი სხვადასხვა ენაზე თარგმანს, არამედ სიტყვის შეტყვისებაც რადგანაც სიტყვა იდამიანური არქეების სიანია.

თარგმანის ხიხილვებს მის დღევანდის სხვა წარუდ ადინიშავენ სიანებოდა. რადგან ჩვენ ამას უნდა უკვე ვლადიმერო, სიტყვის აღწერა

ახლოვე პოზიცია უკეთეს ნებარ ავეუსტრინესაც. მათ-
 ვინაც სიტყვა მხოლოდ სიგნამ - ნიშანი, აღნიშ-
 ნულია და არა რეს - საგანი, სიგნის არის. აქვე
 შევნიშნავთ, რომ იფრინიმ ამ საკითხშიც განსხვავე-
 ბულ პოზიციას იქნეს და როგორცა ჩანს, იმ,
 ანტიკურ ფილოსოფიაში დისკუსიონებულ თეორიის
 მიმხრეა, რომლისთვისაც ოჯენი (მეორე) და ოჯენი-
 მა (სახელი) იფრინური ცნებებია. იფრინიმე თქმით,
 წმიდა წერილის თითოეული სიტყვა და პატარა
 ნიშნაც თავისთავად საკრამენტუმს, სიწმინდეს წარ-
 შიადენს, რადგანაც ღრმა თეოლოგიური საიდუმ-
 ლოს გამოხატველია. მაგრამ სიწმინდე მისთვის
 ებრაული წმიდა წერილის სიტყვები და ნიშნებია,
 რადგანაც ებრაული ენა მატრიხი-ი, პრეფერენცია,
 დისპაჩია ყველა სხვა, ბაბილონის გვიდალის
 მწერებლობის შემდეგ წარმოქმნილი ენებისათვის.
 ებრაული ანბანიც კი, მისი თანამშეგრობა და
 რუსული მნიშვნელობის იფრინიმესთვის თავის
 თავში ღრმა საღმრთოშეცდელი აზრს ატარებს.
 სწორად შენიშნავს ძველი ლათინური ბიბლიის
 (Vetus Latina) ტექსტის ერთ-ერთი გამოშეცდელი ენა
 შულ-ფლორენცი, რომ ებრაული ტექსტისა და,
 მეორე მხრე, თარგმანების მიმართ ხშირად ნახშირი
 შედარება "წარმო" და "საკიდულ" მხოლოდ მხატვ-
 რული სახე არაა იფრინიმესათვის. ეს მისი პოზიცი-
 ის გამოხატველია, პოზიციისა, რომელიც გულის-
 მიხედვით წმიდა წერილის ორიგინალისა და მისი
 თარგმანის კონკრეტული თანამართლებულების
 ექვემდებარებას, იმის დაშვებას, რომ ღვთის სიტყ-
 ვა თარგმანში თავდაპირველი სახით უკვე აღარ
 ცხოვრობს და, რომ თარგმანს მხოლოდ დამხმარე
 ფუნქცია ენიჭება ებრაულ ორიგინალში დაურეგული
 ღვთის სიტყვას გაგებაში. იფრინიმეს პოზიციის თა-
 ბაზე სიტყვა იმდენად გათავსებული, რომ შემოთქ-
 მულისთვის დამატებით კიდევ შექმნებინა - IV
 საუკუნის ამ განსწავლული მამის მთარგმნელობითი
 მიუღწევობა და მისი არქეტიპი - ორიგინალი
 ებრაულის გამოყენებისა, საერთო საღმრთოშეცდელი
 პოზიციის ნაყოფია და არა მხოლოდ ფილოლოგ-
 ტექსტოლოგის პოზიცია; და ისინი, ვინც იმავე
 არქეტიპს აკოვებენ, იყენებენ თუ არ იყენებენ ამის
 შესახებ, მიუღწევს მის პოზიციას ოხორბენს.

ახლა კვლავ დავუბრუნდეთ წინსა სათქმულს:
 როგორც ძველი, ისე ახალი აღთქმის ეკლესიისთვის
 წმიდა წერილის თარგმანის სახესტე სწორ ღვთის-
 შეცდებებში შევინებოვს. სწორედ ამის გამო

არქეტიპს მთარგმნელებს გულდასმით და როცა
 იპოვიდნენ, მადლობას უძღვნიდნენ ღმერთს, რამდენ-
 მაც მათ ამ საქმის შემსახლებელი კაცო გამოიყენებინა
 თარგმანისაც ხომ ეკლესია გამოიყენებდა და იკო-
 ნებდა, რომელიც თავისთვის უცხოხა და მცდარ
 ეფრაფით ვერ შეიქნებებდა.

სწრაფვა სიზუსტისადმი ღვთისმეტყველებისას (და
 არა - სწრაფვა ყოველი ამის გადმოტანისკენ) არა-
 ეთარ შემთხვევაში არ გამოიყენებოდა ფორმალურ
 სიზუსტეს წმიდა წერილის ტექსტის გადმოტანისას:
 სტაბილური, იფრინიმის, სინტაქსის, ლექსიკის მაქსიმალურ
 რად და სხვადასხვა თეატრალური თარგმანურ გაფ-
 მარების, ბიბლიის ძველი თარგმანები, თუკი მათ
 თანამედროვე თარგმანის თეორიის ტერმინით შეგ-
 ვახებთ, "სინტაქსიკური" იყო, ხოლო თუ გამოიყენ-
 ბული თარგმანების" ავტორის დავეხსენებთ, ასე უნდა
 ითქვას: წმიდა წერილის თარგმანი მოსწავთებს
 პირის თითოეულს სიტყვასა. ეს "სინტაქსიკურ-
 თობა" დაცული იყო ტექსტის ყველა დონეზე -
 ფრაზის, სიტყვისა და სიტყვის დონის ტექსტზე, ეფრემ
 მკორე ითანე დამასკელის "გადმოშეცდვის ანგარიში"
 წერს, რომ "წმიდათა თქმულსა და მართლმადიდებ-
 ზელთა მამათა აღწერილსა ეფრაფთს აკადრებს შესე-
 ბად, ეთარცა წმიდასა სახარებათა და ებსტოლთა
 პაულე მოციქულთათა, რაიფთა ლიტონისა სიტყთა
 აღწერილ იყოს, ბრძანთა და მართლმადიდებელთა-
 ეთი ეფრაფთ შეუბნის, ართუ ვინმე იყოს სულელ-
 უფროსადა მწვალებელ და ვანეროდომელ ეკლესიის
 ვან", არა უამს ცვალება, სიტყვასა წერილისასა -
 ამბობს ეფრემ მკორე.

მაგრამ, ამავე დროს, წმიდა წერილის თარგმანის
 ფორმალური ინახვის შედეგად უკიდურესად სი-
 ვისიტელო თარგმანის ნიმუშების გვერდით უა-
 რებად "თავისუფალი" თარგმანის მაგალითებს გე-
 მივიღინებოვან და თანამედროვე სწავლულებს
 მთარგმნელებისა და მისი ნამუშაის დიასპორის
 საუკუნის არ იძლევენ. მისეი ოსკარი არათან-
 მამედროვეობისა" ის არის, რომ ძველი თარგმანების
 სტაბილური არ განაპირობებდა წინასწარ შემუშავებული
 ერთი რამე მთარგმნელობითი პრინციპი, რასაც დღეს
 თარგმანებით ეხებენ ბიბლიის ტექსტის შემ-
 წავლელნი. ერთადერთი რატკრიუმ მთარგმნელობით-
 ვის შინაგანი დაეკრებოდა - შინაგანი სარ-
 მწერობის ერთობა იყო. ამ ერთობას მათ ვარყვანი
 სიტყვას შინაგან სიტყვასთან თანხობას სტანდა, კიდევ
 გათავსებოვან: ძველი მთარგმნელები თარგმანდნენ

ისე, როგორც მათ სპული წმინდა მოსცემდა. ამბო-
 მაცა, რომ ძველი ზიარებულები მარტონის
 მყოფიან გარეგანი ბაბუა თანამდროვე მთარ-
 მულებს მხრიდან აღფრთოვანად შეხედეს მოსცეს არ
 არსა, როდესაც შინაგანი სიტყვის ინტერპრეტი
 წვლით დისკრიმინირებული აზროვნების იტყუება და
 სიტყვის მნიშვნელობის შერჩევა მარტონის დეკლარაცი-
 კონებისა და სიმედიანების ბაზისზე ხდება, მარტონის
 გარეგანულად უფრო სიტყვასიტყვით ხასიათს იძენს,
 მაგრამ, ასევე დროს, სულით უფრო შორდება
 დედანს.

მარტონის ინტენციონალიზმი კიდევ ერთ ასპექტში
 ვლინდება - ტექსტის ბუნდოანებისა და გამჭვირვა-
 ლობის თანაბრებისაში:

ერთი მხრივ, წმინდა წერილის ენა ბუნდოანია.
 ბუნდოანება ძველ მარტონულშიც შენარჩუნებულია
 და. მისი მიზეზი ტექსტის ენობრივი სიროველე
 რადია, რომელსაც მთარგმნელებმა თავი ვერ გაარ-
 თვეს. „ბუნდოანობა“ არ ნიშნავს არც „აღუვებარს“.
 „ბუნდოანობა“ წმინდა წერილის ენის ავტორებშია
 მდებარეობს: „აღუვე იფათი პირი ჩემი, ვიტყვოდე
 იფათია დახაბამხათა“ (ესაი. 22,2). ესაღმუთია
 გამოკრულად მარტონულში განხილვება, რომ იყავს
 არც სანა აქვს, ერთი მიყარვლად მიტყვევებია
 და მეორე - ხასიშტყვევება“. ამდენად, იფათი მთარ-
 გმნებელია, მისი ჩაწვდობა სდება შესაბამისად
 იფათის მხადეოქონისა, რომელსაც უნდა „ენის
 იფათი და დეფარული სიტყუა, იტყუებოი ბრუნათა,
 და უწყებანი მათი“ (იფათი 1,6). წმინდა წერილის
 მთარგმნელი აღმკრონი არ არის, მისი საქმე არაა
 მყოფივლის კონსე გუადეოქონის, ამისი საქმეა სუბ-
 ტად გადმოსცეს იფათიანი - მისი სემანტიკა და
 გამობატვის სტილი. იუსტინე, კლემენტი აღუქსან-
 დრიელი, იორიენტი, თანე იქროპირი და სხვები
 წმინდა წერილის სუბექტურ ბუნდოანებასზე ღაბ-
 რაკობენ: დეფის საიდუმლოს მოღუბა არ შუქულია
 იფათ, ვინც მხად არ არის ამ საიდუმლოს
 შესათვისებლად, იფათი ბუნდოანია იფათის, ვინც
 მხად არ არის კუმარტონებისადა სპირიტუალად, იფ-
 ვარი „ბუნდოანება“ კუმარტონების პროფანირების-
 იფათ იყავს, სუბექტი იფათი აღნიშნება, რომ აქ არ
 იფათისმბება საგანებოდ შუისხული გამოცენა,
 გასაიდუმლოებული არა, საგანებოდ დეფარული
 იფათ საიდუმლო, რომელსაც მხოლოდ „აქანდი-
 ბილებს“ უსაბატებ, სადმითო წერილის საიდუმლოს
 მათხნა არ მათხნის ელიტარობის - რაციონა-

ლურის, ამ თვნიად სუდიერის ისევე, როგორც მარტონის
 იფათი - იფათის მოწიფებს, წმინდა წერილს თანდა-
 თან, წაიფათიდან წაიფათიამდე ამხადებს კაცს
 დეფის სიტყვის მხადეობად. ამრიგად, იფათი ბუნ-
 დოანია გარკვეული აზრით - მასში უნდა გადმოი-
 და ისე დანიხი სინაიდელ.

მეორე მხრივ, იფათი გამჭვირვალეა. ეს „აბა-
 კურიალუბა“ მრავალბასტიანია, იფათი, ერთი მხრივ,
 ნაიდელი, მაგრამ ისევე ნაიდელი, რომელსაც სუბ-
 მუბი აქვს და, რომლის წვლიმაც ასევე თანდა-
 თანობითა შესაძლებელი ბიბლიის ენა იფათიანი
 არ არის, იფათი სწორედვე მრავალბასტიანია.

თავად მთარგმნელი დეფის სიტყვის საიდუმლოს
 ნაზიარებია, ამბოცნება იფათი, რომელსაც იფათი გად-
 მოცემს, გამჭვირვალე ამბოცმე მისი შესტყება არ
 არის დამკრავება იფათის, ვინც მხადია
 შუისტყონის დეფის სიტყვა მოღუ მის მოღუიანობაში,
 მთარგმნელი, რომელსაც კუმარტონება არ მოცე,
 რომდენადვე ზუტ შესატყვისებს არ უნდა იფათი-
 იფათს, მხად ტექსტს ქნის, რომელშიც არა არ
 არის, სუ მიფათიან მრავალით თანამდროვე
 მთარგმნელობითი პრაქტიკად, გეფისტნით აფელა,
 რომელს იფათი შიშით, რომ საიდუმლო არ დეფარ-
 ელადეოქონი, სემანტიკური სუბტად მარტონის და ამით
 სუბექტურ ბუნდოანება შუატებს ტექსტში.

შემდეგი ინტენციონალიზმი მდებარეობს, ერთი მხრივ,
 წმინდა წერილის ენის სიმბოქს, მოქმედობის,
 ეროფარტონებისა და, მეორე მხრივ - მის სიღრმეში,
 უბრადეობისა და სიზუსტეში, მის სიმჭვირეში,
 რაც შინაბრისი და ფორმის პომოქმეობაში
 გამობატება.

ეს იფათი, უფორტონამბორცავი შუისტყება უნდა
 ინტერპრეტი ხანიდან აღნიშნება წერილებში, იფათი, რას
 წერს იფათიმე ეფსოქონის: „მე საბრადეო, მე
 ცოქონის ეკონსელობი და თან ემარტონებლად
 სპირი დამხმდეების შესტყე ცხარე ცრემლებს
 დეფარდი საიდუმლო ცოდეების გამო, მეც კი სულში
 აღდკონის ვიღებდ! საილა, თუკი, გონს მოხვლი,
 წინსწარმტყვევების კონსეის დეფარტეობა, მისი ენა
 დეფარტეობადეოქონი, უნდავე მრეფეობადეოქონი
 და თეფარტეობადეოქონი, სინაიდებს რომ ვერ ეტყეობდა,
 ბრადეს შუესი ეფებუი და არა თეფარტეობადეოქონი,
 ბერსული ენის, ინტერპრეტი შერტონის მკონსეობა
 და მიფარტეობების შარის წმინდა წერილის ენა
 დეფარტეობადეოქონი ემოქონებს აღდკონს, რასაც იფათი
 კლავიკური რაციონალი ეტყეობედ იფათიმეში.

ენობლია ველამოვიკ-მოლენდორფის გამონათქვამი - "abscheuliche Septuaginta-griechisch" (სეპტუაგინტას სასიზღარი ბერძნული). განსხვავება უკიდურესად რაფინირებულ კლასიკურ ლიტერატურულ ბერძნულ და ლათინურ ენასა და, მეორე მხრივ, ბიბლიის ბერძნულსა და ლათინურს შორის იმდენად თვალსაჩინო იყო, რომ ერთ-ერთი გადაწყვეტი არგუმენტი გახლდათ იმ აზრის დამკვიდრებისთვის, თითქმის ქრისტიანობა თავდაპირველად მდებარეობდა რელიგია ყოფილიყოს.

მეორე მხრივ, ისეთ განათლებულ ფენას, როგორც პტოლემეოსის იყო, ისეთი დიდი ბიბლიოთეკის მფლობელი, როგორც დეკრეტიოსი იყო და საცანგებოდ თარგმანის შესადავებლად მიწვეულ ფილოსოფოსებს, რომლებიც უნდა უფიქროთ, ელიზური ელტურის კარგი მცოდნენი უნდა ყოფილიყვნენ. სამოცდაათის ამ თარგმანში აღტაცება მოკლებულა. შეუძლებელია მათი აღტაცება მხოლოდ ერთ - სჯულის ფუნქციურ და შინაარსობრივ მხარეს გამოეწვია. შეუძლებელია იმ დროის მოღვაწეებს ფორმა და შინაარსი ერთმანეთისგან გაეყოთ. აქვე ფილიპ ილექსანდრიელის გამოთქმაც გამოვიყენებოდა: "სჯული ისე აშავებს სხვებს, როგორც ამისმელი მშენებელი ვერსაფასებს" - ეფიქრობდა, არც ამ თავისი დროის ერთ-ერთი ყველაზე გინსწავილული კაცისა და ელიზისტიკის საძირკის ტექნიკური მოქალაქის ეს სიტყვები ასახაში სიტყვას მხოლოდ შინაარსის, თანე რატიონალიზმს. წმ. იერონიმესე არანაღვლე გათვინობიერებული და შემოხსენებული ანტიკური მწერლისისა, ანტიკრონიოსათვის უცხო და მშვენიერ სიტყვებს ხედავს წმიდა წერილის თხრობებში.

სეპტუაგინტას დღესაც სხვადასხვაგვარად ათხილებს მკითხველი: იმისთვის, ვინც ძველ ენებს ეწეოდა და ბერძნული ენა ანტიკური ენისზე და რიტორიკაზე აქვს სასწავლო, ბიბლიის ბერძნული, მოხელადად თითქმის იდეალური გამოატყობისა და ლექსიკონის, უცხო კლერადობის ენაა. ვერც ის, ვინც ბერძნულს ბიბლიის ენა იცნობს, ვინც მის სიტყვასა მიწვეული, ილექსამს ანტიკური ლიტერატურის ენას, მის შრავალდებოვან სტილს ნაცნობ ენად, სამიყიეროდ; იმას, ვინც ხშირად კითხულობს წმიდა წერილს მაც. ქართულად, სრულბოთაც არ უცნობს ბერძნული, სამიყური, ანდა სლავური ბიბლიის გაყება ამ ენების შორი კოდნის შესახებუებშიც კ. ამ გამოკიდობებს მჭინეთათვის გასაუყება, თუ რატომ საუბრობენ წერილები (განსაკუთრებით ფილიპი) არი

ერთმანეთისაგან სრულიად განსხვავებული ენის - უბრაულისა და ბერძნულის ურთინომსკაცესხაზე. ამ ერთი შეხედვით უცნაური ცარემობის გამო წმინდა წერილის ენა ცალკე შესწავლის საყანია. ამიტომაც ჩვენც მოკლედ შევეხებით ამ პრობლემას: რას წარმოადგენს სეპტუაგინტას ენა, რა ენაზე თარგმნეს წმ. წერილი კორინთს და მეოთხედ, რა უნდა ეწოდოს ქართული ბიბლიის ხანმეტი ფრანგმტარების, ანდა გვიანდელ რედაქციათა ენას.

სეპტუაგინტას ენაზე ლაპარაკი, მისი შეუძლებელი ჩვენთვის გარკვეული თვალსაზრისით მარტოა, რადგანაც არსებობს მასალა, რომელსაც იგი შეიძლება შეუდარდეს: ერთი მხრივ, უბრაულისაგან ანტიკური და ელიზისტიკური ლიტერატურა და მეორე მხრივ - საბუთები, მათ შორის ილექსანდრიული პაპირუსები, რომლებიც სამოცდაათი მთარგმნელის თანამედროვეთა ხელმოწერის ქნაზე გვატარებს წარმოყვანს.

XIX საუკუნის ბოლოდან, ხანამ ევროპული პაპირუსები აღმოჩინდებოდა, ბიბლიის ბერძნული კლასიკური ბერძნულსა და მისი შემდგომი საყვების - კონსტანტინოპოლიდან მოწვევით განისხილებოდა, მას თვისი სხელი - ბიბლიის ბერძნული ენა და ლათინის საკრალურ ენად ითვლებოდა. პაპიროლოგურმა კვლევებმა, რომლებიც, უბრაულის ყოფილა, ილექსამ დეფინიციის იყო დიკეპირებული, ერთი შეხედვით ცხადყო: კორეული, რომ ერთმანტიკოსა და ლექსიკოს თვალსაზრისით ბიბლიური ბერძნულის თვისებებზე ლაპარაკი არ შეიძლება, მეორე, რომ ბიბლიის ბერძნული ენის განყოთარების ერთი საყვებურია და, რომ ასალი ქრებების გამოშუშეებისათვის მას არავითარი სხვა საშუალებები არ გამოყვინებია, ვიდრე პლატონსა და არისტოკრეტუს. დეფინიცი და მისი მამდევრები თვლიან, რომ ბიბლიის ბერძნული და მისი მამარობები ბერძნული ენის განყოთარებისათვის არ უნდა იქნას შეუახებელი. სელაოფნური ანტიკური პროზოდამ გამომდინარე და, თავის მხრივ, მიმართ, რომ ლექსიკური მარაგიდან და ფორმოთარგმანის წესებიდან გამომდინარე, ბიბლიის ენა საწყრლობით ქნამდე ილექსამილი საშუალო და დაბალი ფენების ენაა. მეორამ პაპიროლოგურმა ბუქმის გათარა და სლავობრული შობეკიდობები იმის შეყარებამ დიფიარა, რომ ბიბლიის ენის საყნობი, თუნდაც პაპირუსების ქნასთან მიმართებით, უყური დრმადა და

დაწვრილებით უნდა შეჩვეულიყო. დღეს ქველ
 ცოდამ აღიზნა სექსუალური ენაზე ღამიარაკობა.
 ილიან მის უკვე ხატავლობის აზრის მოხატულ
 ბედად ათრგმნის ენის არქიტექტურა, რომელიც განსხ-
 ვებდებით როგორც აღექვანდობის სავაძარკო
 ენისაგან. ისე ხაზგარეშობა ბერძნულიდან, ფიქვლ
 შებნისეგანში, კოხეა - ენისა და თუ არა ეს ენა
 მეს ელნურ სამართაში იქვედელია ვარდა. შეა-
 დება არა ისე კატეგორიულად, როგორც ძველად.
 შიგნით ვერ ისე აქტუალურია.

ყველა სემოთქმული ენება ენის, აღებულს სუფია
 ღმრთობური ასპექტით. ენის, როგორც დღესაც.
 შორეულყოფისა და სინტაქსის ფაზა. შიგნით სექსუ-
 იტურის ენის სხვა ასპექტითაც განხილავენ:
 როგორც აზროვნების ფორმისა და გამომხატვლობის
 სეულს. სწორედ ამ უკანასკნელი ასპექტით აღებული.
 ბიბლიის ენა ძველი სამართისა და მისი შერ-
 დობისთვის ძველი რელიგიის მომხატვლები
 იყო, როგორც ის ახალი იდეები, რომლებიც ამ ენით
 გამოითქმობა. ამ თვალსაზრისითაც სექსუალურა
 სრულიად უცხო და გარეგანი იყო მისი თან-
 მდროვე სამართის უდადესი ნაწილისთვის.

სექსუალურის ენის აქვლიბებს მისი თარგმნის
 ხასიათი, რომელსაც, სწავლებულ, ასრულებსეგნით.
 უფრო მკვირად კი ასობურს უწოდებენ. თარგმნის
 ხასიათი განპირობებულია მისი ორიენტაციებლობით
 თვდაპირველ სიტყვას: თარგმნისში ერთი ენის
 მორჩეუე უნდა გადმოიტანოს სიტყვა და ვადა-
 შიგნით სიტყვით მითხველა, ისე თვდაპირველ
 სიტყვასთან უნდა დაბრუნოს მოკლედ, სექსუალურა
 ისეერთი თარგმნისა, რომელსაც, თარგმნის თვარე-
 ტკობისა და პრაქტიკობის, ფიგურის შიდაფრმა-
 სერის დეფინიციით, მითხველი დედნის ენის
 მომართულებით მიჰყვება. ამ მხნის განსახორციელე
 ბედად შიარტმნის სერადება ის, რასაც თარგმნის
 თვარიაში „საკეთარ ენაზე ძვილიბის“ უწოდებენ.

სამოცდაათი თარგმნის გარკვეული ასობი
 შიარტად ძვილიბა იყო მწიგნობრულ ბერძნულზე.
 წმიდა წერილის შიარტმნელები უნდა შორეულენ იმ
 შიარტმნედელობას იმ სულს, რომელიც, როგორც
 ჭურჭელში, ისე იყო დაუჩეხებელი უსარმაზარი
 ტრადიციის ბერძნულ ხაზგარეშობით ენაში. თვის
 სტრუქტურაში სექსუალურის წარმაშობის შესახებ

რობერტ პანარტი გარედა შერაშეა: შიარტმნელები
 მხოცნა არ იყო ბერძნული სულიან განმარტებრ
 მიუხედაბი ძველი აღიქმის სიტყვის ახლებური
 ფორმირება. მისი შიხანი იყო ბერძნული ენის სულის
 ხარაჯელ თვდაპირველი სიტყვის ბერძნულად განმო-
 რება მისიონაც ისრავლისთვის დამახასიათებელი
 ასრავნების ფორმები ბერძნულ ენაზე გადარბის
 შედეგად არ ეწირება უცხო, ბერძნული ენისათვის
 დამახასიათებელ ასრავნების ფორმას. ბერძნული
 სიტყვა, როგორც გამომხატველი ძველი აღიქმისე-
 ული კონსტრუქცია, თვის თაქში ისრავლის სულს
 იტარებს და არა ბერძნულისს. სექსუალურისში ვერ
 ენახეი ბერძნულისათვის დამახასიათებელ ენისზე
 სტრუქტურება თუ საარაწინა ფორმებს, მის ცე-
 ტრალურ ცეხებს... ეს კადე ერთი ხასიათელია,
 სამოცდაათის თარგმნისის დაკავშირებულ: ბერძ-
 ნული ენა საკეთარი ასრავნების ფორმებს გარეცხ-
 თვდა, ბერძნულ ელისში ხასიათელი ახალი აღიქმა
 ბერძნული სულისათვის უცხო და შორეული ვარბა.

ებრეული სულის ბერძნულ ენაზე გადმოტანა არ
 არის ელნისშისათვის დამახასიათებელი სინტაქსუ-
 ლობის ენა-ერთი ხასიათი, აქ ღამიარაკი სრულ
 შერადებულზე ჭურჭელში მოტყუული სულისა -
 ენაში დაჩეხებული სულიერი თუ ინტელექტუალური
 შიხარისისა, ძველი და შერაშეხებულ თვდაცეო
 ხასიათი ვაბიეთ ბერძნულ ენაზე დაწვრთ ძველ
 აღიქმისა და ბერძნულ ენაზე დაწვრთ ღმრთარ-
 ურას შორის - როგორც ფორმადურა, ისე სემან-
 ტური თვალსაზრისით ისინი ენისათვისაც სრუ-
 დიად ბერძნულენი არიან: სექსუალურისში ვერ
 ენახეი ვერც კლასიკური, ვერც ელნისტური შერ-
 დობის რემონტსტრუქციას, არც სექსუალურის დაუშ-
 ნევეა რაბე ენაზე წინაქრისტიანული ხანის ელნის-
 ისტურ შერდობისზე იმედე პანარტის ეს დაკვრე
 ბი ძველი ბერძნული შერდობის მკოდნეობის
 საკამით არ არის.

(დასასრული შემდეგ ნაწილში)

რიხარ ვერე შკვლიანი (1880- 1948) იყო გერმანელი ქაინოქტორი, ლექსოფორი, ქარ-ფელაოლი და სლავიკი, საქართველოში და ქართული ხეღბის დიდი და უნებარი მუქობანი. გერმანიის დამთავრების შემდეგ 1902 წელს იყო ვურცბერგის უნივერსიტეში ხაროეხი აბილე ფელა-ლოგიის და ფილოსოფიის ფიქელატი, ხადეა გან-საკუთრებული ინტერესი გამოძინი ინგლისური, ფრან-ველი, ესპანური და სლავური ენების მამარი და შეთადლე შედეგა მამის შესწავლის. 1906 წლიდან მან ბერლინის უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფიქელატიზე განიჭობი სწავლა და ხოვეჭლიანიად დიფერული ხლავურ ენების და ფილოლოგიის.

შკვლიანის ხამეცთორი მუქობის იმთოთვე ვარ-ქული მიმართულეხი მოქე მამის მიწვეულეხლმა, ცხო-ბიღმა ქაინოქტორმა ფ. ნ. ფიქმა, რამქმდე თოეხი სოქორი სკვლავიტეხი და შემდეგ აბილ-გისრია შკვლიანის მიქედიტეხი ფრერ-უქრული, უნარტე-ლი და ქართული ენების ინტენსიური შესწავლიხეგნ წარ-მარია.

1913 წელს შკვ-ლიანმა ბერლინის უნივერსიტეტში დიფეა ხიდექორი დიქტატორი (სოქორ-უქრული თქქელ-თამარული და მიწეადური დიქტატორი (რეკლმა)), რისხეხეგ მამ იმევე წელს ფილოლოგიის დიქტორის ხარბის მიქეცა.

1914 წელს შკვლიანმა მუქობა დიქტო ბერლინის სახელმწიფო ბიბლიოთეკის, რიფორე მთადიხე ბიბლიოთეკამდოქრემ. შემდეგ მან გამოქულეხი ხადირი მუქორ-ბიბლიოთეკის თანიმეგობისხეგ და 1916-დან 1919 წლამდე ამ ბიბლიოთეკამს მუქობადი.

1919 წელს შკვლიანი პრეხის სახელმწიფო ბიბ-ლიოთეკის ელიფიდი მწველის თანიმეგობისე და ექსპედიტორი შედეგი საქაინოქტორი სოქობების დიქტო-ბიღება ჯერ კოდეი 1914 წელს შკვლიანი შედე-გი მსადიხის მუქრების ქართულ-გერმანული დიქცი-ონის შესადიფეა მიმედიტი წელს მან შეადიხი „გერმანული ქნის შესახეხელი სახელმძღვანელი ქართუ-ღუბისთოფი“ (1918). პირველი გამოქეგბის წინახეცე ელიბამ იყო სწავი: „გერმანიამს დიბადი ინტერესი არა მარტო საქართველოს ბუნებრივი სიმდიდრისხეგ, არამდე ამ უნიმექლოფიეხი კლდეტრული ქნის ცხოქობის და მწერლობისხეგბის და ქართულია წიქეხსეცე გინდა ძლიერი მიწერაგეხი იმედილის და შეოქობის გერმანიის კლდეტრი და მუქორეხი, მწერალია და ცექორი“. ეს სახელმძღვანელი შედეგიფი იქნა ამ მონილი, რამ ქართველ ცექეხს, რამდეხეცე ცექეობიდან მან ბრუნდოქრემ, ხიდექრია და გერმანიამს ყოქნის სამხსოქორად ქობიდიად სრული და იფუღად ეთხეცეხი ხიდექელი წიქი გერმანული ქნის აფეულებოხი“. ამ წიქის მუქრე გამოქეგბი (1931) აფეუბის დიქციეხი

საქართველოს საბიღეო გრანილუკის უნივერსიტეტს სახელმძღვანელია მოქეი ხევა გამოქულეხეხი ქარ-თლის სიდიადიხეგ სეფრის შესახეცე: პერლიანის სახელმ-წიფო ბიბლიოთეკისი და პრეხის წიქისხეცეხმს არხეხელი ქართული გრანილუკებისი და დიქციონების ბიბლიოთეკიოა“ (ბერლინი, 1919), ქართული პრეფის იმედიარი და ქართული სტამბის დიბიღეხი (ბერლინი, 1922), „ეკეპიხის დიფინიდილი ხიდეხეხი და მთი ქნეხი“ (ბერლინი, 1922), „გერმანული ქნის სახელმძღვანელი დიქციონიოთი და ქრეტილითიოთი ქართულეხიბიგისი (1922), „ქართულ-გერმანული დიქციონი“ (1928), „გერ-მანული ქნის სახელმძღვანელი ქრეტილითიოთი, ცექეცე-ბიი, სიფრედიოთი (1931), გერმანულ-ქართული სიქე-ვანი I (ბერლინი, 1937), II (ლიფევიცი, 1943), გერმანულ-ქართული დიქციონის საბიღეო დამქესეხებისი შკვლი-ანს ქ გამსხვრედი ქნისხეგლი.

შახტან იხანიოქული

რიხარდ მექვლიანი და მისი ქართულ-გერმანული დიქციონი

1922 წელს მე-კვლიანმა ბერ-ლინის დიბარმა არქიოფელის სო-სოქეფიგეხი.
1926 წელს მე-კვლიანი მიწეფი ბერლინის უნი-ვერსიტეტის პრე-

ფიხიოდე, ხიდექე ქართველქე იმედიელი.

ქართული ხიდეხისხეგმი უნახლერი სიფერეღის გამოხეცეღეხი იყო ის, რამ ირევე შედეგი ქართველეს მთადიფინი იფი - ვილიფეცე-კონსტანტინი - ქ გამ-სხვრედიამ მიწედიელი. ქელი - თამარი - ქ რიფედ ნიფრედიამს.

ქ გამსხვრედიის მიფერეხი მან შკვლიანი ვიქორი 1918 წელს ბერლინის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის მიდე დიფიდიფილი, ვიქორე მიწედიელი და, რიფე ცერ-მინედიამ ქელედილი მიდეე ხინი შექნეული ქართული, უნხი შედეგინი ქართულ-გერმანული დიქციონი. იმევე წელს ბერლინში გამოხეცეღეხი თანიოქული, მიღე-ობინი იფი ხიმიქრიაი სახელი, რამდექმდე გამი-ხვრედიის იმედიანი დიფინიხიღეხი ამ დიქციონის ვი-მიქეცეხი.

იყო მისიქე იმექეცეხი პირიადე შკვლიანი ვიფერინი 1928 წელს სექტემბრის თექმა, რიფეხეცე იფიქორიდიან ხამსმიღლიში ებრუნეხიდი და ბერლინში მუქრედი... ბერლინში ვიფინის დროს რიხარდ შკვლიანის მამი მიქეცი ხადიანს ხიდექე თოეხი სიფერედი სახელ... სეგს და რ. შკვლიანის სიქობი მიქეცედილი ქართული ქნის და ამ ბერსიქეცეცეხს, რამდექეცე ევლიხსმიბიდი ქართული ქნის სიქეღების სიქის კრიფედ დიქციონის ბერლინის უნივერსიტეტის რ. შკვლიანის ძლიერი კრიტიკი მიბეცე-ღეხი მთადიფინი სეჭე, რიფორე ქართული ქნის კრიტიკი მიქეცეცეხი და მისეგან უნადიფი საქართველოს ევლიხსეფე-ღე ქართული, ამ წლიდან დიქტო სეჭი და რ. შკვ-ლიანის შიქის მიქედილი მიქეცედილი უნივერსიტეტი. მან იქმე ბერლინში მიბიბიფი ამ წელს დამქესედილი თოეხი გერმანულ-ქართული დიქციონი, ხიდეი რიფეხეცე მე

1975 წლის 22 სექტემბერი

სამშობლოში დაბრუნდა, მას გვევსვენე სენ რასტვანოვ სრობა.

რამდენ სურათსაც იყენებს არხარაღის ოჯახში ვიქტორინი აფხაზთაუკუნის ქუჩის დიდი მკორე ქართული კულტურის დიდი მკლუვიანი პედი შეხარის რისხარაღის წარმდგენია მისთან და უხარია: ოციმდელი ამ ახალდასახლებს, თან დახარია: გულახდილად უნდა უხარია, ბატონო პროფესორ, რომ ოციმდელი დიდა და ხარტრეტი კლუვიანი საქმიანობის ხარხარად იყვლება არ უნამის სქარხლდის სეციხეში. პროფესორის შეხარისმა დამიყო თვის მარხულება და დახისხელი ოციმდელი, რომ იყო დიდ ინტერესს ძეხვია ქარხვე დლოდოეობადა.

მკლუვიანის ქარხვე სქარხთიყენ უნდა დავებხელი კონტინენტის გამახებრდია, რამდენ სურათს (მკლუვიანის ქარხუვის ხარხლუბი), იყო შესიყ, ხარხს ვეჭებხსიყელი.

რისხარ მკლუვიანის ცხოვრების დიფერენცულ ცხარხვის დაიტვრეჩებელი ჟიამხელი ცხოვრის ს. კვიტინაძის წყენის - უნახელი მკლუვიანო. 1970 წ., რთაყ მენ ქარხმეკლუბ.

ერაქმს, პედი შეხარისის ბეჭენი დიფერენცულ მკლუვიანის ერთ წერხელ შეხარისადა.

ამ ხარხმს, რამდენაც მკლუვიანი ქარხული ერთ სურათხელად დაიტვრეჩებია, მე-20 სექტემბის 10-ის წყენს, უნახელ ქარხვედლოეობა შარის დიდა წინა მხრია მოხვეტილი იტვრეჩელ ქარხმეჩარხს პედი შეხარის. ვერ კიდევ მე-19 სექტემბის მკლუვიანის ოციმდელი უნახარის ასე იყავილდა მას საქმიანობის ქარხული წინს შესწავლის საქმეს: დამჩქარებული ცხოვრების ცხოვრული ბილიმხეკი ებიყეს მკლუვიანის ქარხულის შესწავლის ისტორიაში (15.X.1895). ხარხცერქობა იყო არის შეხარის ადინებეკ: 1897 წლის 1 სექტემბის იერ ა. ხარხინიყღის სქარხა: არაყ მე ციყარხულის სამსრო მქმსე ქარხია რეეტიხის, ახლი ყო იტვრეჩილე ეახარეს... მე სურხული მამოსარეეკი, სამხარხად დამხილდეფერა-მელხის წიყენხია ქარხული დიფერენცულის შესახებ დარ. ასე რომ, ქარხულის კლუვიანის საქმეს პედი შეხარის იფინახილელი იტვრეჩებელი იყო, ახლი ძველი ვედაჭერი იტვნი. 1920 წელს, რთაყ მსეხვებული წერხელი დამქრია, იყნობა იყო არა მკლუვიანი შეხარის, მდგრამ ის ყო ცნობილი, რომ ქარხულს იერ პედი შეხარის ეამხილდეფობი მკლუვიანა. ხარხარხელობა ის ეფრეც: რომ შეხარის მკლუვიანის მას სქარხია. შეხარის ყო ამ ხარხმს მისეკ, რამდენაც ვენი ხეცხარხ ხანდისმეული იყო, ამიყოიად დადიობა სხე ქარხეტილი სქარხად, რამდენაც იყო მისიძე მხილად ეახხნელ ქარხულ ენოეტიტეკის ქარხულად დაიყო პარხელი სარქ-ტორი დანტრეცეკი, ბეჭებრეეკი, მას ვეჭებია სურხული, მკლუვიანი კონტინენტის დამჩქარების უნახელ კორე-ეტიხის, მარხინიყღა ვეჭრია ქარხული საქმიანეტიყრო ხეცხლის მდჩეეცეპი და ერთ-ერთ პარხელ ხარხინიყღა სწარხედ პედი შეხარის შეხარისა. მას პარხად არ იყნობდა და მკლუვიანის მამოქმადი თვისი წიყენი (სურეყი არე ამ უნახისქველს ეფინება პარხიად), რთაყ ამხან მას ერეკმს ვედაეხსეხეკი. ერთი სექცია, ა. უ-

ნახე მკლუვიანის შეხარხულობა ხარხიყი. ვერ წერხელს ვეჭვებთ:

ბერლინი, 22 სექტემბერი, 1920

დიდი პრეფექტორი ბატონო პროფესორ! ბატონმა პრეფ. შანიძემ ამხილხიდან ეამხილხეხეკი თვისი ახალი სამსროები ქარხული ვედაეხსეხეკის სქარხად და მხოფო არა ვეჭებხარხი თვისხარის მამოქმადიად დღეს ამხან მკლუვიანი პარხეეტილი ეამხილხეკილობა ახალი დამხილხეკილია? მე მქმეცობთ ეამოეფხეხეკი და მხილდეხული დიფერენციალ, თეკი ონოადე სქარხთი მას მხილხეს დამხილხეკერეხელი, რთაყ ეს ბატონ შანიძეს ვეჭვობია მხიდა ეს ხარხი ეამოეფხეკი და ვეჭვობთ, რომ მე ქარხულ მქმეად დიფერენცულ ქარხულად დამხილხეკი ონოადე სქარხთი ვერხარხული სარხული მკლუვიანი რამდენ სურხარხის ხარხი მქმეს დანტრეცეკული დამხილხეკი სქარხთი ურთი ხარხცერქობი ქარხულ-ერხინიყღა ხარხელს უ. ნ. ვეჭვით.

ვერედაეკილების შემდეგ ვეამოქმეცეხეკი სურხეობა და იტვი მქმეს, 2-3 წყენარხის დიფერენცულ დამხილხეკის ხარხეტილად დიფერენცულ ქარხული ხარხელს მხოლოდ დამქრია, იქ დამხილხეკერეხელი ონოადე სქარხთი ხარხი ონო-ნორეტილი ვედაეფერეკი ამხ ხარხად, მე მხიდა მქმე ვახარხებს ქარხიყი (ქარხადის ცხოვრება), ვახემსტ ბატონოშეხულის იტვრეჩიყი, ვეჭებხეციხარხი და სქარხთის მამოქმადის სხეი ქარხული წერხიყეს ეამოეფხეკი. სამ-როში, ცხადია, ხეცხლად დამხილხეკი ეამოეფი, მდგრამ ამხიდა მქმეს ვედაეფხეკი წიყენის პარხიყღა დამოქმეცეხეკი ეეჭმეს ვეჭებხარხეციყობა. მე ეფიერი ქარხული მისთან მქმეცობთ სარხიყღის მარხინიყღის დამიფერენცული ვედაეფი ამ სამოქმადი და ამხ პერხხეკეეკი ეამოეფხეკი, რომ ამხიდა სქარხთის ხარხცეს ერთ ხარხად თვისი ვედაეფი.

მარხიდა, რომ სქარხთის ქარხულის მამოქმადი იტვრეჩებია, რამდენიც იყო, ეამოეფხეკი ურთი ცხოვრული ეახედი. პოლიდაროხიყღად სემქტარხმს სქმეს მკლუვიანებს ქარხულში დამხილხეკი სქმესარხიყი სწარხედ 3-4 მმქმეცილი ქვეს ბეეკი მხოფო ქარხული კლუვიანის წერხელებიან მთეკიყვე ეამოეფხეკილობა ხარხცერი მქმეცხეკეხეკის სქარხიან.

ღრმისი უნახილხეკი იტვნი ცხოვრული რისხარ მკლუვიანის პრეხის სამკლუვიანი პოლი-ოეტიკი დამხილხეკი პოლიდაროეტიკი და დამხილხეკი სქმესარხის დიფერეტი.

ბერლინი, ენორეცერქობი 47, 1

რა წიყენი ვეჭებხეკი შანიძემ მკლუვიანის, წერხელს არა პოლიდაროეტიკი, მდგრამ იყო მისიყემ სქმესარხი პარხად სურხარხი ეამოეფხეკი (1975), რომ მას მქმეცედე, რთაყ დამიხეცია თვისი ეამოეფხეკი პერხცერქობი პრეფიქსი მქარხთი მქარხედ პარხის და ოციმდელი პრეფიქსი მქარხთი პარხის ქარხულ სქარხმს, მას პედი შეხარისის მამოქმადი იტვნი, მქმეცედე ყო სამხილხეკი სქარხთი მხოფო ვედაეფხეკი პრეფიქსარხიყენ. ამხ მქმეცედე იტვნი ცნობხარის დამოეფხეკი სქარხთი და შეხარისმა თვისი ენორეტიკი მამოქმეცილობა ეამოეფხეკი ენორეტიკი ქარხული სქმესარხეციყობად, რამდენაც მას 1897 წელს დამქრია.

მერამ არ დაქრულვები და თიუქს ოცდათ წელს ვიო უკრამი, 1927 წლის ამირღს, სეველაძემე ოთხ დღით იარე, თბლისში გამოუტარე იყო შინიძე, რომელაც იგი მომდევნო წელს აკოვლისს უნაერინტევის მოამბს VIII ტომში დიბეკდა. სხვათა შორის, ეს პუიე შეჭარიის მერ დიბეკდალი 770 ნამომიდან უკანსკრელი გამოქმნებული გამოკვლევა.

ისე რახარე შეკვლისს მიუბრუნელი. მისი პაროქების უკო წარმომხენად, ქარაველი ხელის მამარი მისი ველითად დამოკიდებულების ხსენებდად ს. კოტინიძის წინიდან რაიფელ ნიერაძის მონახროს ერთ გამოსვს დიფომქმე. პირველი შიოფლი ომი მისერებეს, არ შეკვლისს დიფილუბული ქინდი ქარაულე ენაზე მომერის შექონებაც. ერთელ, რაიფაც მე იგი წიკულებრე მოქანსეცის, დამიქე და წამქოთხა ერთი ქარაველი ტევე ფარსეცის, რაიფაც მასოსი, ზეველიფლი კექარავის, ხამშობლიში ეთხეკსენი წერილა, რომელმაც იგი თიფსიბეს სწრდა: აინ-შრაფელ ვარ, მერამ უკრამი და შამშილი ბღლიან მამქებეს და სხვ. რაიფაც წერილი ბოლომე ნაიოთხა, რახარემა მოთრა, ხაბრალი კაკო წარმოდევნილი მექს, თუ რა მდვიომარობის ორის ტევეში, მამხ რაიფაც წერ, დიფის კარმე მუთფი, ემამშობლითი ეს წერილი კარეია, მე მას ბუქმეზე, იქმე საქარაველიდან ამ საბრალის "სეჭარი" მომოდინო. კრდა ამისა, მოთრა მან, მე გაიფრეცეზე სეხ ერთი კერის პერის ხსეკარი უღვეფი გაეჭოთარი მასა, ამ დროს ბერლისს თიოველი მქოქერეი მღუმე შიოფელ 200 ერთი პერს ლებულობდა ამ 500 ერთი კარტოფლის ნაიფეში. სწორედ ამ ფიარებამი ხანდი უღერხად დიდი გულეკობლი და წინდი იდამიბერი ერმობეი რახარე შეკვლისისა. მან მანქანი ეთხეველი პერის ხსეკები და პეკარი წერილაც კექარავისამი, რომელმაც ქარაველი ქმერა აკოვლი ველით მიბეჭენი მკორედაც შექონების, ქარაველი ხელის მვებრახებან.

ეს რაიფაც იტევიან, კომქტარი ზუამეკია.

(ფრანკ ნიკოლაეს ფნკი (1867-1910) -
ერმანული ენათმეცნიერი და დიფერტურ რაიონდონ, 1900-1902 წლებში იბოგანურა კეკეხისში. კამბატალურ გამოკვლევაში კამბოსხველური დიფერტურები (1906) ფრანკ ცხალე თიფდ შეტანა ქარაული დიფერტურა, რომელმაც ქარაული მიწელობის გარდა მიკვლეფ იყო მიმისილდული საქარაველის ისტორიის და გეოგრაფიის, ქარაული ენის დიფლექტების. ფ. ფნკი შეკვლისის მასწავლებელი იყო.)

საზოგადოებრივი

არდავიწყება მოყვრისა - მარიამ პრიტვიცი

მარიამ პრიტვიცი... ქარაულმა ხანოფიფობამ არ უნდა მოეყვინო ეს ხანელი. ამ ქაღბატონს დიდი იმეგი მიუბეჭის წეწი კულტურის წინამეცერმანულად ექვს ნათარეზნი ავრესტეკიანობის. ეს მისეუ ხამქუთი მან 40-იანი წლების დიხამქმის გასწია. ხამქუხაროდ, თარემანი არ გამოქმნებულა. არტურ ლიხტის შეხევე ეს მთიფე თარემანია. 1985 წელს საქარაველის კარეხარაველტემა ქანს დამარა გევეამ გასეო კომუნისტის 17 სექტემბრის ნომერში გამოქვეყნა ინიფორმაცია ეთხელ ნანახისის მერ მკვლეულ პრიტვიციეულ თარემისეუ და გევეს ცნობის მისევი იმივე წლის ალიტერატურულ საქარაველის 22 ნომერის ნომქრის ბნ ვიფ კარედალმეილის ხეკამელ ერეკელი წერილი ქანს მარდიღისა. სეწ არ ეთხეხეო მისხად ქოთხევისს მეთიფიდი ამ ხეკიისს არეველე ამამქერევი ინიფორმაცია, მერამ თიფს ვაღვეფულად ვიფელი, ვიქეთ ის, რაც დიხამსეფიფობით ვიციო. ვიქერობი, ქოთხეველმეობის ხარეკერეო უნდა იყოს დამსტეხობი ცნობების მისხიმა მ. პრიტვიცის ენახისთა დი მიღვეწეობის შეხეხებ.

მარიამ ვიქტორის ძეგლი პრიტვიცი, ქაღმეფელობის დეჭერი, დიხამიდა 1876 წლის 2 იფლისს ზეჭარბის დეჭერისის ქ. კამხიოქსი. დიამთიერი ქ. იფეხის მარბისის ხას. ქაღლა ხანოფიფი ემამხისის 8 დღისა, შეხევე სეკვლობდა ქ. დრეხლენის პირველ დიფექტში მათემატეკურ-გეოგრაფიული ეტხროთი. მ. პრიტვიცის შიოფლი იფარბი პუქსინარეულ-ტევექმერევი ეთხიფიფობა, რამაც ხელს უქმობდა ითხეფიფიდილი ნიქი უქსი ექრების თიფეუბისა, იგი ფლიბედა ბეწერ ენის: ფრინველის, იტალიურის, რექსიქელს, დიასიქრის, პილიონერის, რეკულს, გერმანულს, ინგლისურს. ხამქ ქარაული მოღვექობა მ. პრიტვიცის დიქეწია 1918 წელს, დიფერტურული კო - ვიქრო იარე, 1894 წელს სეფიფიფიფი დროს იგი მქმობდა კევეს ეთხიფიფობის კამხხარეკის, ხეფელმის, კამხევექარამის. 28/9 ში, 1930 წლიდან ნიფობის გეოლოგურ-დასევერეო ინსტიტუტში რაიფაც ბაბლიოფრეაფი, მთარეველი, მექთერ-მექეი. იგი მომხეჭებულა ეთხიფიფობის ნიქარეველი გეოლოფია ხერეამბრბისი კანქეკის ხეწმის. პრიტვიცის მოიფარი ხეწმისამი მისეუ მთარეველიფობითი იფა. იგი რეხეველ ენახე თარეველი

რაორც ხამქციერთა (ვგლიფურს, პლეურტილიფურს, ქაბურს, ნიადიგქიფსობოლო...) ღაღერტურის, იმე შხატერებს. მის შხატერულ თარემსებს, ძარიდადე პილურს, ხახიხერის, სქემეი ცნობილი გამომქმელობა **„ტრინეზი“**. იმევე დროს იყო რუსულიდან თარემზეი ხამ ძარიდადე ქრეობულ ქრეობა მერამ ზეზნოფის ხამ ძარიდადე და ხარნტერესო მისი შქმქმელებოი კეჭმირია ქარბულ ხამგონია და **„ვერხესტეობისხიხისა“**. ხიადინ და რაორც ვერზედა ამ უკის ცრბის წარმომადგენელს ეს იტერესო? ხქმე ახია, რომ მ. პრეტერეს დიდი სხის შვედობობი ვაქმარებეი ქან ირხელ მიქარაშქვლესია და მისი მქეღლის წრეფე ანაბეილი კიხობის ოჯახისა. ამ მქეღობობის ხიადივე ე მოცის ქან ირხელს ღეღობ, სხის **ქვერულა-მიქარაშქვლიხაგის**.

სხის ღერსმისხისის ბრელი ქვერული იყო და ვიარეფი ქვერულია, იმ ვიარეფი ქვერულია, რომელიც იღიას ვაქციე ხახელქმოფო ხიადიბობოში და რომელიც იღიას უქცობს შვედობად ხოლელი. უ ქვერული პარელი დექსორტერული რესპუბლიკის დამქეღმეებელთა შორის იყო, იყო მრქეველობის მინსტრია. ხოცოცხლე მან ქსიეიაციამს დაიბრეფდა. სქეთა შორის, მას დაინჩქია მდიადარი აბქეი, რომელიც იხახეი პარბიში მქეოერეს მის შიახიხიფლეობინ. მ. პრეტერესი ძილიინ დაიხდიღებელი იყო სხის ქვერულის ტრადიციულ და სქემქმარო-მუფერე ოჯახისა, სხირად ხანდიადი მათის რაორც იბიღოსისა, ჰქოაქციობის (ხქმესევე ა. ბეღელიანის) ქ. №8-ში, იმე ქვერულების სიევერული ხოფე აბიბიში (ფირობს რ.)

რაორც დამეო პრეტერესი **„ვერხესტეობისსქე“** მქუმობა? ამის მოკეციანქეობა იეიასი მოარქმეული იღებოს ქცობი წრდობი ხოფეი დეიობის ბრელი მსქეიარანისხაღსი (1949. 4. VIII). რაორც სქორეფი ქან ხოფეის მინორია სან? იმევე ქეჭობი მოკესქერეი, ვერ ე მოკექმსობოი მ. პრეტერესი: ... 1940 წლის ხოფელის ვერარებელი არბობი ღაღერქერებს სხის ღერსმისხისის ბრელი მამობი თარემისთახეჩ. სიევე ხანსქეარეფი ხქმის მოარქმელებოთი მქუმობისქე უფობი (ხოცოცხელის ვახისქევილი წლები მან უფობი ვაიარია. იქ იყო მახურობიდა ხამქციერის ინტელექტუის უქმა ქიათა კიდეკმარე რ. ვ.), უფობი სქორეფი იმევე რამ იყო **შქმქევერული მქერეფი**. სხის ღერსმისხისის ბრელი ეს მინაიქქვერეფი და მითხრა: **არ, თარემსქე „ვერხესტეობისანი“! გემა ეს ხქმის ბიღებს არ ბეღეცეცება?** — უესხესქე მერამ შქმქელე, იბიღოსისა, მის ხახვერბოთინში, ბიღებს წან, ბრელი ბეტერქეობის ბრელისი და უკეველ 2 სქრაოფის ბრელემა. ვერეფიხი და შიღერის

სანბრამოებებეი ბიხხიდილა, ვერეველი, რაორც ბეღერეფი ეს ვერმარეფიდა. მისინ სქეღებობის ბრელისი ვერ არ იყო... მერეფი ბღებს ბიხხიხიეკამს ვიევერე რამ ბრელისის შხიღელი ბრევერ დიღებოს ბრელისი ვერმარეფიდა და უბრეფობია — იხელმსურედა... შქმ-დევე ეს სქრაოფეი უქმქეჩე პოფე. შიღერესისი და მას მქეღებეს მისი დამიღევეც მქუმობის ვახევერებელებელ... ქ უფის ხამქციერის ინტელექტუის ბიღობი-ოქცობი ბიღობინდი ბეტერქეობის ბრელისანი... თარემსქეველია მქეერია, რომ შხიღელე პრადიფი ვიარემზეიდა, მერამ ხამქციერის იმე გამიეცეცე, რომ ექმქობიდაი **„შქმქევერეზეფე“** ხახელმეც, ინტელექტუელებე თარემსქე მქევეი ხაქმარეველის მერეხი, მისი უფოე, რაც ბეღე მქევერებედი მხობილურ ზებარაბიბისი და მოღელეღებებს — ბეღეცეხის წინაბერეს... პრადიფი ვერეველზე იღად

მ. სქეღებობის, რომელიც იღევერებულესი მამბესო. იყო დამიღადე თარემს ბრელისის გამიეცეხისანი... ხამქციობის ვიარემებელებე და სქეღებობის მხეველი. თან ბეტერქეობისქე ვახევერეფი. ბეღეხი ვიეკმარეფი მინორიასი და მერამის მხეველი. ხქმის ხამქციერო ვიევერექე ბეღერ უბო ვერმარეფი კიღის, შიღერეხი და ვანიადებებეს... ნა-თარემს ხანღებეს უკეჩეოფი იღად სქეღებობეს... ესის ბრეველი ბიარეველია. მქეველიდაე იმანობისანი... შქმქელე მქეველი იღად. ხ. ვანიბამს ბეღებესი ხაქმარეველის მქევერეფობი ბრელესი ვახევერეფი ვიარემზეული მქუმობა... ბრელისის ვერმარეფი რაორც სქეღებობის, იმე უბრეფობი

ხის, რომელიც ხოცოცხლე ექობისმინდიხიარეფიდაი შქმარეველებელ... იმ ხანქმის უფობს მქევერეფობის ბრელისი ბრელისი ბრელისი მქევერეფობის მინორიასი და ბეღეხიოქცეობი, რომელიც იმევე ვიარემს ხქმის ხამქციერო და რქევეთი დამქმსხანქე ვახარებებელ არბადღებელებე და ბეღეხეი ვიარემქერე მისი უფობი უკევერე-პრევერეანი ხამქციე მახქმებე არ იყო... ხანბრობი ვადიევეხიეფი ბიღებობი. რქევეჩიოი ბრელისი ვიარემსქე იღადებებებესი მ. სქეღებობესი და ხ. ვიესხამქეველს. 1946 წლის ბრელიდა, ბრელისანი ინტელექტუის ხამბიბილექ ხქმე მქეჩე. ვიარემსქე მთელი ხანბრობი, რაც იმე ხოცოცხლე იე ვანიბამს მქეჩიხი და გამბიბიხი ბიღებობი, ხიადივე 25 ბეღებობის ხამბიბილექი ვიარემსქე ვანიბამს იღადებებებობის ვახე-პრადიფი ვერ ვიარემსქე ბრელისი ვიარემსქე მთელი მთელი ხანბრობი ხიარემსქე ვახევერეფი იმევერეფი ე უკევერელები მქეჩე. ვიარემსქე ბრელისი მთელი მთელი ხანბრობი ვიარემსქე, თე ვიარემსქე ხარეფებს ამინბიღევერეფებს..."

რაორც ბეღეხიოქცეობი, ჰქეღობის ბრელისი ბრელი მქევერეფობი, ბრელისანი ინტელექტუის ხამბიბილექი მთელი ხანბრობი, რომელიც მ. პრეტერეს ხქმისი

ურთიერთობა ს. ჯანაშიას მიუხედავად ქრება. საქმე ისაა, რომ ზეცი თვების უხელოები და უსაყვარლები მეგობრები იყვნენ ირანე მატარაშვილი და მისი მეუღლე. სწორედ მაიყენ ვაიყო 1940 წელს ს. ჯანაშიამ პროტესტის განხორციელების შესახებ. ბუნებრივია, იგი ყოველმხრივ ეცდებოდა ამ კეთილი საქმისათვის ხელის შეწყობას. მისივე ინიციატივით რედაქტორებამ დაინიშნენ შ. ნუკუბაძე და ს. კახიანიშვილი. 1943 წელს დაიდო ხელშეკრულება საქ. მეცნ. აკადემიის ცენტრის ინსტიტუტის ხსენებით ს. ჯანაშიასა და თბილისის იეგორის შირის (საქ. მეცნ. აკადემიის პრეზიდენტის ბიჭუქი) ს. ჯანაშიას პირად ბრძოლას დაეკუთვნა შ. პროტესტის 2 წერილი და 1 დეკლარაცია. პირველი წერილი დათარიღებულია 1943 წლის 20 იანვარით. მასში მთავრებული იქნება, რომ მასზე ხმისობის შემდეგ იმეც მაიყენა ხელი აქციისთვის მისივე შემთხვევის, შეცდომებისა და უსუსტობების თავიდან ახიკვლელების თადა განხორციელების. 1945 წლის 16 თებერვლის თარიღი უნის დეკლარაციის, რომელიც პრეზიუცი იტყობინება, რომ მორე რედაქცია დათავრებულა მორე წერილი უხელო მიხლისიდანია ვეკუთვნილი 1946 წლის 14 იანვარით, პრეკციო წერს, რომ მას უხელო შესული განხორციელს, რომ ხაიქშია დასრულებულია ს. ჯანაშიას წერს, რომ რეკ პირადედა მორე სორე არის რესთავილის შემოქმედებისა და ეპოქის იეგორიანიშვილი მორე და რეკ შემთხვევა სრულდება იქნენ შირადეკციო, ვადეკციოვლობის მიუხედავად, ძალიან ვისეო იყნათ სორე რედაქციისა და განხორციელს მასხორეებლობა, რაიაც ხაიარენი დეკრატორა გამდირადება კეკობრობის ეკვიის შემოქმედებით.

ს. ჯანაშიას ვადეკციების შემდეგ (1947 წ.). შ. პროტესტი იეგორიანობის სორე მსეკორიანობის, რისი დეკრაციოა ზესთი მიეკციული წერილი. წერილის დანახვამის იგი ხაიქის ქს სორეის, იესნის ხეის ვითარება იეგორიან ვეკპრეხილესტის (იეკე შირადეკციო), რომელიც იგი ეკულობიდად შორეო. თავის დროზე ქს წერილი იეთის ქს სორეის ვადეკციო, მამში რა ეკულობიდად, რაც იეკვი ამ ხაიქსთან დეკეპირებოა. შ. პროტესტი უხელო ხანდახელა, მისიან ქს ირანე მატარაშვილის, მისივე ბრძოლად მატეს შ. პროტესტის არი ვეკეპირითი. ერორითი მთავანის მორე მთარეს პროტესტის ხელთაი ხაიქწერილი მიეკვი იეგორიანიშვილი, რაიაც ვისორეული კელეც წერილის დანახვამის

წერს წერილს ვამთავრებთ სურვლით, რომ ქს თარიღისეკე განთავრეს და შეეკვირეს რესთავილისის. ეკეპირითი შიღვი ნუკუბაძის ხაიქის, რომ დანახვამისორეული 45-ეკვითი თარიღილი ("დეკ. საქ." 1985 წ. XI არ).

ბიურგი პანახოვნი
„თელავს მეტად საამური სახე აქვს“

დიდმა ქართველმა განმანათლებელმა იაკობ გუგუბაშვილმა წიგნში „სურების კარ“ ერორითი თეო „ეკეპირითი განხილეთ“ დახასიათრა და მასში წარმოადგინა საქართველოს მხარეები. საგულისხმოა, რომ იქ სურბარი კახეთის გეოგრაფიული და ამ მხარეში მცხოვრებთა ყოიის თავისებურების აღწერით დაიწყო აგორი იქნება, რომ ათედი იგი საცხეკო ქალაქი კახეთის მეუფებისა. მის ვამუნებაზე ბევრს ზრუნავდა ვეკელე შიღვი შორეისეკე საეკეებში. ეს ქალაქი იქნეს ეკე-ვამირის შირის კელითედ აღმსახელების მხრით და ძლიან მიღვლობი იეგორი უკორეს. შირიან თელავს ქალაქად არ ხაიედებს და ერთ დიდ ბილად ვეკეენება. რაიაც ქალაქში შეხედა, იმის მიხეს მამში შეეკვი. მიელი ქალაქი ბიღებით არის მიეკენილი. თიქის ბიღებით არის მიეკენილი. თიქის ეკელი სახლი (თელე) ბიღში ხეგას, ხადეც ბეგერიანი ხე და ხეილია არე-ნარეგებოა...

თელავის ასეთი დახასიათების შემდეგ კედიგორე სურბრობს ამ ქალაქის ხამ სეგანმსახილესლო ვეკე-ბე: თიქლისთან სხეულითა ხანწავლებელზე თიქლისთან ხამოქალაქი და წმნდი ნინოს სხელობის ქალი ხანწავლებელზე.

იაკობ გუგუბაშვილის თელავში სეკენობისეკე ვეკეკორითი არეითარი საბეთი არ შეეკეკვიდა. მიგრამ ვეკეკობით, ზესთი მიეკენილი დახასიათებიდად ნანს, რომ იგი უშუალო საბეთ მიღეკელი შირადეკციების კორეშე ვერ დაიწეროდა: „შირიან თელავის ქალაქად არ ხაიედებ და ერთ დიდ ბილად ვეკეენება. მიელი ქალაქი ბიღებით არის მიეკენილი, თიქის ეკელი სახლი (თელე) ბიღში ხეგას“... ათედიეს მეტად საამური სახე აქეს...”

იაკობ გუგუბაშვილი იქნობდა თელავის სეგანმსახილესლო ვეკეებში მიღეკე კედიგორეებს. ზოგიერთ მთავანთან შეკობობადა და კედიგორე ვეკე-ბეკე კამათობდა.

თელაველი კედიგორე ნიკო მიგრედიშვილი

(1844-1923 წ. წ.) იაკობ გუგუბაშვილის პედაგოგიური იდეების მიმდევარი და თანამომხმდებელი იყო. მან 1894 წელს ეკრანალ „მოამბის“ ფურცლებზე გამოიხილა იაკობ გუგუბაშვილის რუსულ ენაზე გამოცემული პატარა წიგნი: „Нормальное развитие“.

ნიკო შიფარელიშვილი ქართული წერის ისტორიისა და წერის საკითხებზე ფერიაის ქვეყნების მიწინავე პედაგოგების ნაიზრცვის საფუძველზე დასკვნის, რომ „სწავლა-განათლების საქმეში თუ კარგ კითხვას აქვს დიდი მნიშვნელობა. არც შრომის და სიუფა წერის უკრთავს ნაკლები იდეალი“ (ეკრანალი „მოამბე“, 1894 №2, გვ. 164). იქვე აღნიშნავს, რომ ადვიათინის ზურგზედ არ მოითქვება არც ერთი ვიწროთ განვითარებული ვრა, რომელსაც წერის შემოღებისათვის არ დასტურებოდაც დიდი შრომა, არ აღტურვილიყვის მოყლის თავისი ძლევათხილის ვინების იარაღით. მოუხედავად ამისა, ყველა ვრს მინც ვრსიაროდ აფიული და ხრული ასოები ვერ გამოყვირთია თავის ასრის გამოისახატვად (ვრიალით“ (გვ. 164). აურიალი მნიშვნელობა არი აქვს - განავრთობს რეკენზურცა.

სწავლა-აღზრდის საქმეში იმ ვარცხოვებას, რომელსაც სწავრა და ნაბეღდა ასო ვრისინების პეტეს, ვსტავივსა; ესენი ამ შემახევევში, ხედს ვსწავებ და ამის ვიხი მთიი შესწავლი ბავშვებს უიდეალურება. შრომაც სწორე ხელი სკოლის ირთხულა. რიფორე ფიხზე მდგარი ადამიანი ხეობს წიქვეფლი“ (იქვე გვ. 169).

ნიკო შიფარელიშვილმა რეკენზობაში მამოხილა სწორი და ართხული წერის შესახებ მოყოლის სხვადასხვა ქვეყანაში მოღვაწე პედაგოგების შეხედულებები და აღნიშნა, რომ „ქართული წერის ასოები, რიფორე მდგარედა, ეკრანდე სკოლრი თაფ-დაპირველიდე იქვერბიდა სწორედ, ამართული სისხთ. ამგვარი ასოები ქართიდეებს მარვედე უხმა-რია თავის ისტორიულ ცხოვრებაში, არ შეუხედა-ღვს მარჯანდედა, ძირითადი სწორი, პირდაპირ ამართული, შეველებრივი სხე წერისა, შეუ-

მუშავებია, მოუტანიო მუკსრამეცე საფურის კრამდე გასატეკებული და ვამოყვია შოამომხეღობისათვის დახატეღლიდ და ასაღორხნებლიდ“ (იქვე გვ. 165).

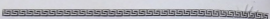
ნიკო შიფარელიშვილმა აღნიშნული წიგნისა და მისი აფიკრის მიმართ ასეთი სურვილი გამოთქვა: „სატაროდ ვრაცხი ვისურვიოთ, რომ პატრეცემულმა აფიკრამა ამისთანა წიგნებით ვაბეღვიერის ქართი-ვეღლია სისოფიადობა, რომელიც დაინტრესებულია სასედაფიოო სტატეებისა და წიგნაცების ქართულ ენაზე გამოცემით“.

რიფორე ნინს, იაკობ გუგუბაშვილს შემოქმედებო-მედაფიოურ სარხულზე იდეალიდის მხარის ვქმუნებდა ნიკო შიფარელიშვილი, რომელიც პრაქტიკულ-მედაფიოურ მოღვაწეობისათვის ერთად სამეც-

ნიკო-პუბელიციტიკური ნაშრომების გამოქვეყნებით იქვეს ვრადეგებს.

1881 წელს ვახუთ აფიოუბაში“ (№85) იაკობ გუგუბაშვილმა გამოაქვეყნა სანტერკესო წერილი თბილისისა და თფიღვის წმინდა ნინოს სანწავლებლების მღვათმარფობის შესახებ. ამ წერილის დაწერის მიზეხი უიფიული თბილისის საიდე-ღამამული ბანკის კრებაზე განხილული წინადადება, რომ ბანკის ამ წლის მოგებთან თფიღვის წმინდა ნინოს სანწავლებლებს მოეცემოდა ასო თფიღისი.

იაკობ გუგუბაშვილს ასრთ თფიღვის ქალთა სკოლისადმი საიდეღამამული ბანკის ასეთ დახმარებაზე ესომიფა, მდგრამ მას ასეთი ტიპის სკოლისისთვის ეს თანხი არ ემეცებოდა, რადგან წმინდა ნინოს ზეფენიეო თბილისისა და თფიღვში მდელი მობის მისაღვეფად იქმენ დაარსებულრი, მთი უნდა მოეწმადებრიო ნამეფილად ვინათლებულრი ქალნი დეპოკრატული მიმართულებისათხი, დეპოკრატული უიფი-ქვეყისათხი, წინააღმდეგე ქალთა ინსტიტუტისა, რომელიც არისკოკრატის შეღლია ზრდი-და არისტიკრატული მიმართულებით. მთი უნდა აღეხარდნათ ვრთერნი დეფის მოქმედნი ქარნი სისოფიადი ასპარესზედ, მდგრამ ყველა ეს მოღო-დანი ფუცი დარმა“. დიდი პედაგოგი იქვე მდკრტი

ტონით მოუთხოვს, რომ ნაცვლად გონიერი ქართველი დედაების აღზრდისა დამახინჯებულ რუსინებს ზრდიანო.

იაკობ გოგებაშვილის ამ მკაცრ განაჩენს საფუძველი უქონდა, მაგრამ ისიც ხომ ცნობილია, რომ ქაღლი ამ სასწაილდებულში აღიზარდნენ თაობები და შესაძინევი კვალც დატოვეს ჩვენი ერის კულტურულ-საგანმანათლებლო ცხოვრებაში. როდესაც იაკო წერეთელი ეცემა თელავის წმინდა ნინოს სასწაილდების ცხოვრებას, აღფრთოვანებული წერდა: „თითონ სასახლეშიც კი აწმინდა ნინოს“ დედათა სასწაილდებლია გამართული და, სწორე მოგახსენოთ, უკეთეს დანიშნულებებს ვერც მისცემდნენ ამ ძველ ნაშის, თითონ სასწაილდებლი კარგად არის დაიწყებული. ეცემა რომ შოვლა და უკრადლება არ ავლია“ (კრებული, 1897, №4).

იაკობ გოგებაშვილი აღნიშნული წერილის დასასრულს შენიშავს, რომ ბანკის გადაწყვეტილება სასარგებლოა, მაგრამ „კრებამ უნდა დააწესოს, რომ ახს თუნან ფულს სწორავს ქართული ერის, ისტორიის და ელტრეკატორის გაძლიერებისათვის თელავის წმინდა ნინოს „სავედნებში“.

იაკობ გოგებაშვილმა 1884 წელს „დროებაში“ (№ 7, 12, 13) მიმოიხილა ყველაფერი საქმიანული ევრნალი „აბოთათ“ და საცაიგეხოდ შეეხო იქ გამოქვეყნებულ ბ. ვანიაძისელების ორ გეოგრაფიულ წერილს.

„ბ. ვანიაძისელო“, იფეე რომინოს ძამაშვილი, ცნობილი პედაგოგი იყო. იგი ერთხანს თელავში მოღვაწეობდა და ქართულ პენსიაში აქვეყნებდა საინტერესო პუბლიცისტურ წერილებს. მისი „აბოთათ“ გამოქვეყნებული წერილი იაკობ გოგებაშვილს არ მოეწონა და ავტორს უწია: „აუღლებდი მარტო თელავსა და ვედეგობდი ისე აღეწერა იგი, რომ სრული წარმოდებია გამოფეცისხნა ბავშვის გონებაში. მეორე წერილში ეთავცნობდი. ეთქვათ ალაზხნს, შესამე წერილში კახურ რაველსა, მეოთხეში ალავერდობას და სხვებს, ერთი სიტყვით პატარა მკითხველების უკრადლებას მეთექცედი მასზედ, რა უფრო შესახანიშაეთა კახეთში, რაც მას განსაკუთრებთს თესებეს, ფიზიონომიას შეადეცნს, რთაც იგი განირჩევა სხვა კუთხეებისეგან“.

როგორც ირვევა, „აბოთათს“ მომდევნო ნომერში გამოქვეყნდა იმავე ავტორის წერილი იმერეთის დონსშესახანიშაობისზე, რომელაც კახეთის აღწერის

მსგავსად, იმავე მოუთხოვია და ფირმათ იყო დაწერილი. იაკობ გოგებაშვილი სამართლიანად წერს, რომ „ჩვენი სამშობლო ქვეყანა, ჩვენი ისტორია, საეთი, იმდენად მდიდარი ყოველგვარი საუკეთესო სურთებით და სანახაობებით, რომ ფერ-უმარტიო მას სრულიად არ ექირებებო“.

იაკობ გოგებაშვილის პედაგოგიურ სარბილზე მხარის უწმენებდა თელაველი პედაგოგი იანე რისტომაშვილი. ოროვე პედაგოგის შეხედულებით ბავშვის აღზრდის საქმეში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ხალხური ზღაპარი. როდესაც ი. გოგებაშვილის „პატარა ბბბლითეკაში“ იანე რისტომაშვილმა იხილა ზგაპრები: „მეფე და ხელისანბ“, „გაშა-მეყმის“, ესთამოებნა და იქვე ამ პატარა წიგნის დანიშნულებასზე მოუთხა: „...ეს პირველი დაწყება უე. გოგებაშვილის ძლიერ კოილი დაწყება და განზრისეთა ჩვენში... მისცეს მკითხველს სხვადასხვა ცნობა, რომლიოაც მისი ჰეოგრაფიკა გახსნილი და გაითთარებული უნდა იქნეს... აღუქმას მკითხველს მადალი ზეითით განზობინო“ (იფერია, 1878 წ. , №30, გვ. 9).

1896 წელს იაკობ გოგებაშვილმა მოცულობით პატარა, მაგრამ ერთობ სასარგებლო წიგნი გამოისცა სახელწოდებით - „სხველები და ფრანველები“. წიგნის რეცენზია გამოაქვეყნა თელავში მოღვაწე პედაგოგმა დავით ქადაგიძემ და დიდ პედაგოგს ზოგიერთი შენიშვნაც კი შეჰხვდა.

დავით ქადაგიძე (1861-1937 წ. წ.) საგანმანათლებლო საქმიანობაში საკუთარი სკოლების დაქვეყნების ერთ-ერთი მესვეერი იყო. მან ვერ კიდევ 1885 წელს იანე რისტომაშვილის, საქარია ჩხიკაძესა და იანე კოველიშვილიან ერთად თელავში გახსნა საკუთარი სკოლა. სადაც მკაცრეზობა უსასყიდლოდ ტარებუდა.

ცნობილი ავტოვე დავით ქადაგიძის დამახუნება ქართულ ფოდელორის ნომეშებისა და დექსიკოლოგიური მასალების შეკრებაში. მის მეორე შოვლის, ცნობილ გერმანისგ ნიკო ქადაგიძესთან ერთად შედგენებდა „წოვა თემურ-ქართულ-რუსულ-მა დექსიკონში“ სპექიალისტების დიდი ეწრადლება დიამხახურა (დაიბეცდა თბილისში 1984 წელს).

იაკობ გოგებაშვილს მკეობრული უთითობით უქონდა თელაველ პედაგოგსა და ფრანველიან უფელ ვერძის რომინების მთარგუნელ ნიკო კრდელ

ლაშვილიან (1872-1938 წწ.). ნიკო ერისთავის მასწავლებლად მუშაობდა პანკისის ხეობის სოფელ ვაოვლის სკოლაში. მან სწორედ მაშინ გადაწყვიტა, რომ ამ ხეობაში გახსნილიყო ბიბლიოთეკა. ბ. დურონიძის სახელობის საქართველოს ლიტერატურულ მუზეუმში დაცულია (ფონდი 18228-6) ქართული წიგნების გამოცემული საზოგადოებისა და პარადად იაკობ გოგებაშვილისადმი გაგზავნილი ასეთი თხოვნა: „ამჟამს პატრიოტ ვაჩხაძე პატრუცკულ ამხანაგობას, რომ წემდაძის რწმუნებული პანკისის სკოლაში განვიზრახე დეიანოს ბიბლიოთეკა. ამ ბიბლიოთეკას „წერა-კითხვის“ საზოგადოებამაც შესწირა ყველა თვისი გამოცემული წიგნი. უპირიზღესად შევმარჯოვ აგრეთვე თქვენს პატრუცკულ ამხანაგობას და უთხოვ, ნუ დაიშურებენ თვის წვლილს და თვის გამოცემული წიგნებით დახმარება აღმომჩინონ ამ საქმეში, რითაც დიდ დეიანოს დახმარებ ქართული ენის აღორძინება-გაძლიერებას პანკისის ხეობაში, სადაც ცხოვრობენ ქისტები, თუშები, ფშაველები, სვებურები. ჩვეუ (1895 წ.) დღესა 6 თბილისში“.

იაკობ გოგებაშვილისა და თელავის საზოგადოების ურთიერთდამოკიდებულების მიუჩვევლია ის დებულება, რომლებიც დიდი პედაგოგის გარდაცვალების დროს თელავიდან გაგზავნა. მოფრთხილ ზოგიერთი მათგანს: „ქართველი შირის წერა-კითხვის გამავრცელებელი თელავის საზოგადოება უდარესად გლოვობს დაეცეკარი პედაგოგისა, იშვითი მოქალაქისა, დედა ენის და მშობელი ერის მობარძლის იაკობ გოგებაშვილის გარდაცვალების გამო. მისი ხულის მოსახსენიებლად პანაშუადი გადავიხადეთ საქრებულის ტახარში, 3 იანვარს.“

წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების თელავის განყოფილებამ დაადგინა: დარკობილის დღეს განსვენებულის ხულის მოსახსენიებლად გადაიხადონ პანაშუადი, საზოგადოების სკოლის სამ უღარიბესი მასწავლელ ყოველწლიურად გაითავისუფ-

ლონ სწავლის ფულისაგან განსვენებულის ხსოვნის აღსანიშნავად და დარკობილასე დასწრება დივედილოს თვის წყერს აღუქმანდრე ეთხიხიშვილს. გამგეობა“ (იაკობ გოგებაშვილის სახსოვრად, ტფ. 1913 წ. გვ. 127). თელაველი პედაგოგები: ნ. მოვარელიშვილი, გ. ხელაშვილი, რ. კურდღელაშვილი და სხვ. ფურცტელური ასეთი შინაარსის დებუებს აგზავნიან თბილისში: „უცუროდებთ უგულწრეულესს მწუხარებას - ქართველი საზოგადოების ძვირფასი დანაკლისის იაკობ გოგებაშვილის გარდაცვალების გამო“ (მათიებული წიგნი, გვ. 123).

თელავიდან გაგზავნა აგრეთვე ასეთი შინაარსის დებუებები: „თელავის სამასწავლებლო კურსებზე მყოფი სიღნაღის, თელავისა და ზაქათაღის ოღქის სახაღზო სკოლების მასწავლებელი ქალაქარა, ქართველი, რუსები და თათრები, უღრმეს მწუხარებას გამოუთქვამთ გამოჩენილი ქართველი პედაგოგისა და საზოგადო მოღვიანის, იაკობ გოგებაშვილის გარდაცვალების გამო“.

„თელავი, საქართველოს უდიდეს მწუხარებას უცურობს ჩემი გულის წუხილს ნამდვილი ქართველი პედაგოგისა და პატრონის (ამ სიტყვების დრმა მნიშვნელობით) დიკარგვის გამო. სინო გოგინაშვილი“. „თელავი, თელავის მასწავლებლეთა ქართველი მასწავლებლები ვიზიარებთ სამშობლო ქვეყნის სეროო მწუხარებას გამოჩენილი ქართველისა და უთადლო პედაგოგის იაკობ გოგებაშვილის დიკარგვის გამო. მამრეშვილი, ნიღოყაშვილი, ხელაშვილი, ბარნოვი, ედიღაშვილი, მარკოზაშვილი“ (მათიებული წიგნი, გვ. 118).

თელავში 60 წელზე მეტი ხანია, რაც მოქმედებს სახელმწიფო პედაგოგოური ინსტიტუტი. დღეს სახელმწიფო უნივერსიტეტი, რომელსაც მოკოფებელი აქვს იაკობ გოგებაშვილის სახელი. უნივერსიტეტში მოღვიწე პროფესორ-მასწავლებლები დიდი განმანიალებლის პედაგოგოურ-ლიტერატურულ მემკვიდრეობას გატაცებთ სწავლობენ.

თავიანდე ციციშვილი, რომ დღევანდელი ხელისუფლება ხელეწიანად იყო ჩაიჭრებოდა მისი ინსტიტუციონების შერე. იტარებოდა, რომ ის უნდა უფრო მეტი უფრო უფრო, კამერული, კრძალი, ვისვლი ხელისუფლების წინაშე არიანსებული დიდძალი დარღვევების წინაშე შეხვედრა წესბიჯების შედგენი ზღვარებზე, ცნობილ ქვაბუცხრობის, პრევი, თვლი უფრობების - მისი (სტორების მნიშვნელობის თარიღის, დაბადების 75-ე წელის დაქვემდებარებით, ცნობისრომ სხეულებილი ხორციულები და შეხვედრის ფორმები რომ შეკვდილი პირველი რეჟიმი, რომ უნდა, ბინი თვლის ამისმხედა: ქართველურ ქათი ვინულები ამ დროს: თელი სეზია, ინსტიტუტის თანამშრომლები - სეზია, უნდასტუტები - სეზია - თვლისუბიხე ხომ იყო ბინი თელი და (წვლილ) ახეულები ამის და შუილი სეზიუს ცვლიამსხეზი მისი) კლდეც დროზე გეჩედა...

ქე კი იმითი ვითარება გეჩეხ: ა. უფროებით დაბილი 1927 წლის 17-ების - ქვეთი ილენი, ამისების რომ (საქართველო, ქვე, ხმეზია, ქვეთი). ამისები ის უმცროსი იყო, სეზი. 1941 წ. დაბიიერა ქვეთი ალენის ას ხელი, 1946 წ. სეზი ალენის სრული ხმედალი ხელი.

1945 წ. ჩიარება იმეხი ფელელოვის ფილემი-ზე დაბიიერა - 1950 წ. სრული ვინარების ამისმხედა რომ (ა. მისილი ხელმეხეხელები) ქართველი ქის ხეუცხილი, 1954 წ. დიდე სეზიხიდატი დახეცხილი, 1969 წ. - სეზიქრო, 1953 - 1961 წ. წ-ში სეზი-იხი ვინის ს.

გვანან ხაშიაშვილი
თელი უთურგაბიე - 75 + 1
 6 პონორაბიუი + 1...

ბინი თელი თვლის ხმეცხრონი და შედეგოფური მოღვაწეობის გეჩეხიითი (იმხედა, ვინი, თელი, ქვათი, ცხეხილი, შეხედა, ბიუხი...) დიდძალი დიდძალი სეზიხეობი და ქსიმედაცხრონი ხელი სეზი-თვლისი შიარბი კელი, ღვედა თვლისილი თელი, ღვედაც ვინისი და ღვედაც სეზიხეობი.

ბინი თელი ხმეცხრონი ინსტიტუტის ქართველი ქის კლევის უფროსი მხმეხეხელები, 1961 წლის - კლევის დიდეხილი, 1979 წლის - კლევის იმხედა, 1961 წლის ქვაბუცხრობების ინსტიტუტის ქსიმეცხრონი ფიდევის დაბიარებათის უფროსი სეზიქრო თანამშრომელი, 1979 წლის - ქართველურ ქათი ვინარებების უფროსი სეზი, თანამშრომელი, 1986 წლის იმხედა ვინარებების ცხედა.

ბინი თელი თვლის ხმეცხრონი და შედეგოფური მოღვაწეობის გეჩეხიითი (იმხედა, ვინი, თელი, ქვათი, ცხეხილი, შეხედა, ბიუხი...) დიდძალი დიდძალი სეზიხეობი და ქსიმედაცხრონი ხელი სეზი-თვლისი შიარბი კელი, ღვედა თვლისილი თელი, ღვედაც ვინისი და ღვედაც სეზიხეობი.

ბინი თელი ხმეცხრონი ინსტიტუტის ქართველი ქის კლევის უფროსი მხმეხეხელები, 1961 წლის - კლევის დიდეხილი, 1979 წლის - კლევის იმხედა, 1961 წლის ქვაბუცხრობების ინსტიტუტის ქსიმეცხრონი ფიდევის დაბიარებათის უფროსი სეზიქრო თანამშრომელი, 1979 წლის - ქართველურ ქათი ვინარებების უფროსი სეზი, თანამშრომელი, 1986 წლის იმხედა ვინარებების ცხედა.

ბინი თელი თვლის ხმეცხრონი და შედეგოფური მოღვაწეობის გეჩეხიითი (იმხედა, ვინი, თელი, ქვათი, ცხეხილი, შეხედა, ბიუხი...) დიდძალი დიდძალი სეზიხეობი და ქსიმედაცხრონი ხელი სეზი-თვლისი შიარბი კელი, ღვედა თვლისილი თელი, ღვედაც ვინისი და ღვედაც სეზიხეობი.

ბინი თელი ხმეცხრონი ინსტიტუტის ქართველი ქის კლევის უფროსი მხმეხეხელები, 1961 წლის - კლევის დიდეხილი, 1979 წლის - კლევის იმხედა, 1961 წლის ქვაბუცხრობების ინსტიტუტის ქსიმეცხრონი ფიდევის დაბიარებათის უფროსი სეზიქრო თანამშრომელი, 1979 წლის - ქართველურ ქათი ვინარებების უფროსი სეზი, თანამშრომელი, 1986 წლის იმხედა ვინარებების ცხედა.

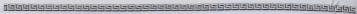
ბინი თელი თვლის ხმეცხრონი და შედეგოფური მოღვაწეობის გეჩეხიითი (იმხედა, ვინი, თელი, ქვათი, ცხეხილი, შეხედა, ბიუხი...) დიდძალი დიდძალი სეზიხეობი და ქსიმედაცხრონი ხელი სეზი-თვლისი შიარბი კელი, ღვედა თვლისილი თელი, ღვედაც ვინისი და ღვედაც სეზიხეობი.

ბინი თელი ხმეცხრონი ინსტიტუტის ქართველი ქის კლევის უფროსი მხმეხეხელები, 1961 წლის - კლევის დიდეხილი, 1979 წლის - კლევის იმხედა, 1961 წლის ქვაბუცხრობების ინსტიტუტის ქსიმეცხრონი ფიდევის დაბიარებათის უფროსი სეზიქრო თანამშრომელი, 1979 წლის - ქართველურ ქათი ვინარებების უფროსი სეზი, თანამშრომელი, 1986 წლის იმხედა ვინარებების ცხედა.

ბინი თელი თვლის ხმეცხრონი და შედეგოფური მოღვაწეობის გეჩეხიითი (იმხედა, ვინი, თელი, ქვათი, ცხეხილი, შეხედა, ბიუხი...) დიდძალი დიდძალი სეზიხეობი და ქსიმედაცხრონი ხელი სეზი-თვლისი შიარბი კელი, ღვედა თვლისილი თელი, ღვედაც ვინისი და ღვედაც სეზიხეობი.

ბინი თელი თვლის ხმეცხრონი და შედეგოფური მოღვაწეობის გეჩეხიითი (იმხედა, ვინი, თელი, ქვათი, ცხეხილი, შეხედა, ბიუხი...) დიდძალი დიდძალი სეზიხეობი და ქსიმედაცხრონი ხელი სეზი-თვლისი შიარბი კელი, ღვედა თვლისილი თელი, ღვედაც ვინისი და ღვედაც სეზიხეობი.

ბინი თელი ხმეცხრონი ინსტიტუტის ქართველი ქის კლევის უფროსი მხმეხეხელები, 1961 წლის - კლევის დიდეხილი, 1979 წლის - კლევის იმხედა, 1961 წლის ქვაბუცხრობების ინსტიტუტის ქსიმეცხრონი ფიდევის დაბიარებათის უფროსი სეზიქრო თანამშრომელი, 1979 წლის - ქართველურ ქათი ვინარებების უფროსი სეზი, თანამშრომელი, 1986 წლის იმხედა ვინარებების ცხედა.

რის" I სწილა...

პ-ნ თვალს უშინავს პირდაპირად ნიკე აქტს (მის-მქვინა და ვიდეო-ინფორმაცია, სიმონიძის, მამრეკი-დობა-შქვინაძეების...), "თუ გსურთ თქვენ" ესა თა-ქის მხი ცხოვრების ერთ-ერთი მოთქვანი პრინციპი...

საერთადა, პ-ნ თვალს ბეჭეტი და რედაქციისგანდათ არის პრინციპული თუ მტყუბის ადგილი მის ცოცხლები არა აქტი, რადგან რასაც ადვილს, სიფერული ადვილს.

სესიო კოლე, თვალს უორცდათქუ კოფულ ხაქვითა კოქსარმა დაბადა-შექუ, სვლადრად იმ ეგრისიდაქ ვერ იქნებოდა ხაქვითა შექვლაქი. პ-ნ თვალს უხსურთად, ხაქვით უქვანს თვრთი ქვეყნისა და მთავი ამბუ, თვლის-ხარა კოქვთი უვლადკლემს ასე უქვრისინე არადრის არ ვამბუთ / ქვეყნად ერთადერთი საქართველოა და ასე უქვთა, (ი. ჰერცოვს).

უფროსი მკვლერ-მკვლერის თანხმებისას, ასევე ამხეჯისთან დაქვინებულთ ქვამკვლერების მსტოკეტის დარეკქვრის ხსენებზე ეგზავნიდ ერთ მიმართვანს უქვსენიხტულა ვინეკეტის დობორაციონის ვმბე ს.

ახალი წიგნები

უაფარბიუ წერდა:

პ. უორცდათქუ დობორაციონის უვლადკლემ-სქვრე ვამბივლი სქვრეთა, მისი დობორაციონისმი სქვრისმა ხაქვინთების შექვად ხაქვინა და სხინაუქვლით". პ-მართა 1970 წლად არის დათარიღებული.

დავბ, 2002 წლის 17 ივნისს 75 წლის პარამბუ მკვლერი თვალს უორცდათქუ ხაქვით, მკვლობისმა, ხეცერდელს და ცხოვრების ვამბივლი კოქა. მისთან კოქვა და შქვინობა სქვრეთის დავა სიფერეთ.

სქვმს ხაქვინების ერთი მსკვლერი პარამბული მკვლერის ხაქვინების პერიორიხთ დავებრელებზე.

პ-ნ თვალს რაჯა თქვინ სქვრეს უვლადი ხარა, ევობიდა, კარგად გვექვსაქვებ და ღმინსაჯ და ჰერსაჯ დინსპით ვეველებთ.

P. S. 2002 წელს დაიბეჯდა თ. უორცდათქის შორეთ მიხორცილია -გრამატიკული კატეგორიებისა და მათი ურთიერთმიმართებებისთვის კარგად უმნაშა, ხარობ-შა უმწერი ხისტებმა ავლწერება სიკრამარადემატიკული ანალიზის მიქვრობთ; უმნის კატეგორიები (მართ, რიცხუ, ჰერეტიკულობა, ვერა, ქვედა, კოქვითა) ვანბივლიდა ცალ-ცალკე როგორც ამსტრატიკული ხის-ტრებუ. წარმადგენილია ამ ხისტებებს შორის ვარ-მეწეული ამსტრატიკული მიმართების დიდების (პ.პ.ს.)

P. P. S. მსინედ ივითი, ბეჭინი თვალს ვიხისხს ეტრსხელუქვლეთის საქართველოში ეს ვადასხილად - თვლის, ასი თვლი!

ქართული ხალხური ეპოსი

აქ-დინე-163410660
ფა-163410661
კულმბე-163410661
ფა-163410662
კულმ-163410662

შ. დ. კვ. 1950
ქვეყნის

სსრკ-ის ენციკლოპედია

საინგილოს ტოპონიმები ვახუშტის „აღწერა სამეფოსა საქართველოსას“ და ატლასების მიხედვით

ვახუშტი ბატონიშვილმა თავის ფუნდამენტალურ ნაშრომს აღწერა სამეფოს საქართველოსა სამი წელი მონადირა, რის შესახებაც წინასიტყვიანობაში შემოხატა: „შრომი ზევი არა მტრე იყო, რომელსაცა ვიწრომეო ქანდა წელნი სამნი მარდის წესით“, ამ თავმჯდომარი გარკვევების შესახებ სავსებით სამართლიან განმარტების იძულები თავის დროზე აკად. ივ. ჯავახიშვილი: „ასამსადაც, ვახუშტის მუშაობა 1742 წელს დაუწყო და 1745 წელს დაესრულებო. მერამ მისი შრომა იმდენად დიდია და მრავალმხრივი, რამ შესაძლებელია მის მარტო ამ სამი წლის განმავლობაში მოეწრო მისი შემუშავება და დაცრა. იმეო. უცვლელია, მას თავისი ისწავლებისათვის მისაღები და საბუთის დიდის ხნადან მოყოლებული უნდა ვეროვებინა, იმზე რაოდენად უკრ კიდევ საქართველოში იყო. ათი წყაროების დარსებობა-სადაც-სადაც წინასიტყვი გათვალისწინებული იქნებოდა და ის სამი წელიწადი, რომელიც წყნის ისტორიკოსს აქვს დასახელებული. მის სამეცნიერო კვლევა-ძიების შრომადა უკრისკენ ხისის გეოგრაფიის რაოდენად იყო უკვე თავის სამუშაოებს აღწერას შეუძლო“ (ივ. ჯავახიშვილი, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა, გვ. 284).

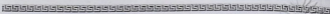
1735 წელს შედგენილი ვახუშტის ატლასის წინ უსწრებელი სინტაქსური შიშობისაგან გამოსვლა, რა დროსაც იგი ადგილი რეკებს, აგრეთვე და აკრებს და აღწერის ირგვლივ მოაუკლებს მისთვის თუ ისტორიულ-ლიტერატურ წყაროებს 1735 წ. შედგენილი ატლასი უკვე მრავალი წლის საყოფიერო მუშაობის შედეგია. ვახუშტის არც 1745 წელს დათმავრებია რაკორც აღწერაზე ასევე ატლასებზე მუშაობა, მოხდენიდა მისი მიტარებულეული ეპიკრიფებისა, რაკორც ირგვლივ დოდალად მტყნებს მის შემოკრეც მრავალი შემუშავა თუ შემწარება შეტყნა იანამშულ ნაშრომში.

საკვლევი რეგიონის ირგვლივ არსებობს 1735 წლის და 1745 წლის შედგენილი ატლასები. მათი შედგენა-შემოსისარება გარკვეულ სხვაობას ადენის ტოპონიმთა ფონორების თვალსაზრისით. 1735 წლის ატლასზე უკრო ვრცელდება რეგიონის გეოგრაფიული სიხელწყო-დებუბი, ვადრე 1745 წლის რაკორც მკორც ატლასზე რამდელიც იხახება საქართველოს სსრ სიხელწყო-სისტორიო არტყეში (ფონ. 1446, სიქმე №105) უკვე აღარა ნახს 1735 წლის ატლასზე არსებული ტოპონიმები: თადა (კახეთში), შამშული (ს.), მისამარტნი (ს.), ვაქცილი (ს.), ფიფარა (ს.), იხელის წყალი (ს.), ასევე მოყვანი (ს.), წარმოდებელია ეთნობი, ფიფარა (დიდი დაბა) ფიფარა არის მოცემული, არსებული სხვაობის მიტყეა მოცემულია იანი ვარტყეშია, უნთი ის, რამ იტკრის უტყეზლი ეთნობი იანამშული იხეტყეზი: მკორც, ატლასების შედგენას შორის ეთნობი თორმეტი წელი, რასაც ეთნობობა იმტყნისივლი საქართველოს ეთნობობა კუბის სოფარტნი ტოპონიმის მოცემება.

ატლასების შედგენამ ცხადყო, თუ რაოდენ სიტირი და მკიფარ იტყრამტყვას მოცემენ იხანი, რაკორც ტოპონიმთა შედგენილობის, ასევე მათი ისტორიული წარმომადებლობის დადგენის თვალსაზრისით.

რაკორც ზემო აღწერაზე, ატლასებზე წარმოდებელი ტყრების ეს ნაწილი ატყრის დინამიკებული ატყეს სამ ეტყოვლად: 1. ეტყმა მორა, 2. ეტყნისი, 3. კაკო. ვახუშტის, ისტორიული წყაროების გათვალისწინებით, მინამშებელი ატყეს მათი საზღვრება, ეტყმა მორისა და ეტყნისის საზღვარი კავკასიონის ტყვიანს იწყეზობა, ეთიოფი სოფელ დინუხის მყინარე აღაზნამდე, ასევე შემოსისზღვრული ეტყნისის ტყრეტიოტიკ, სამსრულით კავკასიონის ტყვი, სრე, აღაზნისი, ხოლი აღმსოყ ბოსნის მყინამტყე აღაზნამდე კაკის მარტეს აღმსიხედულით ეთმის მადიმტყე ატყელეგება შაკის, არტყმისა და სამსისის ტყრეტიოტიკისაგან.

დასაბრუნებელი, დასაქცილი სს. კ. ე. №3-4, 2003.

მოხედვად იმისა, რომ გუბებს ვახუშტისეული დიპლომატიური რეკონსტრუქციისა, მისი ადმინისტრაციული ტერიტორიის დაზუსტება ეპოქების მიხედვით რაც სირთულეებისაა დაკავშირებული. ეს სიმძლევები სხვადასხვა მიზეზით არის განპირობებული. სწორედაც რომ ეს ვარაუდობა ქმნდა შედეგობაში აკად. ივ. ვაგინიშვილს, როდესაც ადმინისტრაციული კახეთის შესახებ წერდა: „კახეთი“, „კახეთი“ (ანუ „კუხეთი“) და „პერეთი“ სხვადასხვა დროს სხვადასხვა მნიშვნელობა ქმნდა იმისდა მიხედვით, თუ საიდან იყო კახეთის იმერია-დედი ქართველთაგანის ანუ მთავრის გვარეულობა. ზოგიერთ პერეთი მთელ კუხეთს ეწოდებოდა. ხშირად კახეთი პერეთსაც შეეკავდა. ბაგრატ III რომ კახეთში შევიდა. მაგ.: ადილი ქვეყნაი პერეთისაი“. ამიტომაც არის რომ საქართველოს ამ სამი კუხეთის სახელების ერთმანეთში ირევა“ (ივ. ვაგინიშვილი, ქართველი ერის იტორია, ტ. II, თბ. 1948, გვ. 37). ასე იყო XV საუკუნეზე, ხოლო შემდეგ იყოარება შეცვლია: „კახეთის სამხედრო ადმინისტრაციული რეფორმა საქართვედა, რის შედეგადაც ეპოქაი პერეთის სერვისთაი“ და მის ნაცვლად სამოურავოები (კაცხისლის, ქიაურის) შექმნა. ამოვიდა ტერმინი „პერეთი“ ეპოქაი პოლიტიკური ნიშნულატურიდან და ახალ პოლიტიკურ ეროვნულ ძეგლ პერეთ-კახეთის ნაცვლად „კახეთის სამეფო ეწოდა“ (ნ. ბერტჩიშვილი, ადმინისტრაციული კახეთის წარსულადი, მამოხილვადი, ტ. III, თბ. 1953, გვ. 75). ტერმინი „პერეთი“ შესაძლებელი ვამთა სიფის ეპოქაი ამოვიდა პოლიტიკური ნიშნულატურიდან. მაგრამ როგორც მხარის ადმინისტრაციული ცენტრი ევლად დიდბანს დამინიარება ხაღბში.

XVII საუკუნეში სასრეთისა და სხვა დამპყრობითი ვაჟდებულმა შესიციეებმა საგრანობლად შეამკრია აფილობრები მისსაღებობა. სხვადასხვა ზეგნულუბისთან ერთად, ვამნდა ახალი ტოპონიმური ეროვნულეხტ პერეთის ამ ნაწილში ფეჰტორიარებას იწყებს აღის სასულთანია. ჭარი და ელსენი.

ჭარის მხარე ფიფხეთის ხეობის მოკავდა. თუ თვლას ეადიავებუბ ჭარის ისტორიას, დაქანსაფი, რომ იგი დაქანსაფი და ეპატორებული პოსიცია დაიკავა სხვა თეჰტების შედარებში. რომლის შესახებაც აკად. ნ. ბერტჩიშვილი შექმნა: „საოფელ ჭარის ვამაბამ უხარტეხი პოლიტიკური მნიშვნელობა მოამიფი კაცკასის მთის ძირბა დეკურ ვამაბაფებს მთრის და ადმინისტრაციული კახეთის ამ ნაწილს ქართველებმა ჭარი

ეწოდებს. ამრცად. ჭარი ეახდა ამ ქვეყნის პოლიტიკური „ცენტრი“ (ნ. ბერტჩიშვილი, საქართველოს ისტორიის საქათბები, წ. 7, თბ. 1975, გვ. 23). ჭარი აფილობრები რიბითა და დიდესტელ დამპყრობითა ხელშეწობით მრავალი წლის განმავლობაში შეეუღლა ციხე-სიმაგრე იყო ქართველებისათვის.

ვახუშტის ატლასები რომ XVIII საუკუნეში შედეგადი ისტორიული წყაროების გათვალისწინებით, ამას აფისტურებს ის ვარაუდობაც, რომ აფიკარი საცლელი რეკონსტრუქციის იმეგინივლად დიფიფის კი არ ევოივბისბს. რაიორც მისაღადინვლი იყო, არამედ ძველს ისტორიულს, რომელიც მას ქვემარტებლად მიანდა. აფიკარი ატლასებზე არ ვამოიფის იმხანად ცნობილ აღის სასულთანის სახელებს. მაშბს, როცა კაცის აფიკარიმ ევლადსით უთარებს წვექოის სერვისთაის: „კახთ არს მთის ძირს, რომელი იყო სერვისთაი წვექოისა და ევლესია დიდი, გუნმათინა, და თუდაცა ებსკოპოზი, მწვექსი ელსენისა, წვექოისა და შაკისისა, არამედ მიუბნა შამბის კახეთის და პოო სასულტანობი, და ამბს ეწოდა წვექოი და აქ ეწოდებენ აღის სულთანია“ (ვახუშტი, აფიკრა სამეფოისა საქართველოისა, თ. ღობირკისა და ნ. ბერტჩიშვილის რედაქციით, თბ. 1941, გვ. 95-96).

აღის სულთანის სამხედროებელი შეგვიამ სანებში, სოფელ ელსის დაქანსაფების ეპოქაი, ევლესიბა ელსის სასულთანობი, რომლის უბანსკელ ეამებლად დინივლ-ბეგი იყო. პროფ. მ. ვამაბულის თქმით: „მის სასულთანის შეადიენდა შვილივ ქუჩუმეს ხეობა, დასასაღებული ისტალი-ქართველებითა და დეკური“ (ვახუშტის საქართველოს გეოგრაფია, მ. ვამაბულის რედაქციით, ტრე. 1904, გვ. 148-ის შექმნა).

XVIII-XIX საუკუნეებში პერეთის ეს მხარე ჭარბელაქის ოლქის სახელით, ხოლო შემდეგ 1921 წლიდან (ზაქათალის პოლიტიკური არტაზე ვამიწეის ეპოქაი) „ზაქათალის ოლქად“ იწოდებოდა. საცლელი რეკონსტრუქციის ადმინისტრაციული სახელწოდებები, დაქანებული უცვლესი დროიდან XX საუკუნის 20-იან წლებამდე ასე ებნდებოდა:

1. კახეთ-კუხეთი, ხერეთი, პერეთის სამეფო;
2. კაცულსენისა და ქიაურის სამოურავოები;
3. წვექოის ანუ აღის სასულთანია (ელსის სასულთანია), ელსენი, ჭარი;
4. ჭარ-ბელაქის ოლქი;

5. ზაქათაძის ოლქი

6. საინჯილო (კახი, ზაქათაძე, ბელაქანი).

ვახუშტის ატლასების მეშვეობით დგინდება რიგობრივ სახეურები. მათვე გამოვლისწინებით დოკუმენტები ესა თუ ის ისტორიული ტომონი და, ამასთანავე შესაძლებელია გვეჩვენება აღფარებით ზოგიერთი მოვიწყებული გეოგრაფიული სახელწოდება, რომელია წარმოიშობა ესოდენ ფასეული ქართული მეტრონომისათვის.

დღევანდელი საინჯილოს გეოგრაფიულ სახელით შედარება ვახუშტისეულ აღწერასა და ატლასებზე

წარმოადგინო ტომონიშებთან ზოგადად შემდეგ სურათს იხილეთ (იხ. სქემა).

შედაბრუნებამ გვაჩვენა, რომ ვახუშტის მიერ აღწერილი ტომონიშები ძირითადად ამ კუთხეში არის დღემდე შემონახული. ამასთანავე, რიგი ტომონიშები - თოღა, მაკაბელი, ბოფიანი/შეფანი, შამხული/შახუღი, დანუხი, მოსაბრეი, ელისენი, ჯოხორი, ჯინიხი, ბაზარი, ისულის წყალი, ჰერეთი, ხორანია - ამოყარდა საინჯილოს ატლასური ტომონიშებიდან სხვადასხვა მიზეზთა გამო. ვერავითარი კვალი ვერ დავტოვეთ ისეთი ქართულმა სახელებმაც, როგორცაა ბოფიანი, მოსაბრეი, გუნტეთი, ჰერეთი, ხორანია.

სხვათაგანმა ზეგაუქვამ დაფიქსურებო დილო დააშინაო როგორც ამ კუთხის ქართულ მეტრონომებს, ასევე სხვაგვარი ელფერით შემოსა გეოგრაფიული სახელები: მახიმ-ჩაი, ბაღაქენ-ჩაი, ცოლბან, ფოფან/პიპან, თუხარი ჩარ, მუხახ, ეგრ-ჩაი, თაღ-ჩაი...

ვახუშტისეული სიღამით სახელგანთქმული ფიფინეთის ხეობის სახელი მხოლოდ მივხსნე შემორჩაო. ქართული ოკონომის ვარდიანის კალკონებულ ფორმად განიდა გიღ-ლეგო. სოფელ ელისენის სახელი აღიბადება შეცვალა, ამ რეგონში ისტორიულ ქართულ ტომონიშთა გვერდით განიდა სხვათაგანთა სახელები.

ამრიგად, ვახუშტის „აღწერა სამეფოსა საქართველოსა“ და ატლასები მეტრონომების გაუზიარებ უკეთარ წყაროებს შეადგენენ, რომელია საშუალებით სერბდება სხვადასხვა მიზეზთა გამო იქ უკვე მოვიწყებულ ტომონიშთა აღფარება-გაყოცხლება.

ჩვენ მიერ ისტორიული ჰერეთის, ანუ დღევანდელი საინჯილოს, ტომონიშის გამოშეყრება სწორედ ამ მიზნით არის განპირობებული.

ატლასები და აღწერა	დღევანდელი ეთარება
1. შაქის წყალი (მდ.)	-----
2. თოღა (მეფეთა სასახ.)	-----
3. ბელაქანი (მდ.)	ბელაქან-ჩაი
4. მაკაბელი (კახე-სიმარე)	-----
5. ბოფიანი/შეფანი (ს.)	-----
6. შამხული/შახუღი (ს.)	-----
7. დანუხი (ს.)	-----
8. კატეხი (ს.)	კატეხ (ს.)
9. მოსაბრეი (ს.)	-----
10. შაქეხი	მახეს/მაკეს
11. პატარა ჭარი (ს.)	ამალი-ჩარ (ს.)
12. ჭარი (ს.)	თუხარი-ჩაი (ს.)
13. წიღებანი (ს.)	ციღბან (ს.)
14. ფიფინეთი/ფიფინეთი (ს.)	ფოფან/პიპან
15. თაღა (ს.)	თაღა (ს.)
16. ვარდიანი (ს.)	ვარდუე (ს.)
17. ელისენი (მხარე)	აღიბადი (ს.)
18. ფადარი (ს.)	ფადარ (ნახოფლარი)
19. ჩარდახი (ს.)	თუხარი ან ამალი ჩარდახ (ს.)
20. მუხახი (ს.)	მუხახ (ს.)
21. ჯოხორი (ს.)	-----
22. ჯინიხი (ს.)	-----
23. ბაზარი (ს.)	-----
24. კაკი (მხარე)	გახ/კახ (ს.)
25. ისულის წყალი (მდ.)	-----
26. ჰერეთი (კახე-სიმ.)	ჰერეთ-ჩაი (მდ.)
27. ეგრ (მდ.)	ეგრ-ჩაი (მდ.)
28. გიში (საქისკოპოსო)	გიშ/ქიშ/კიშ/კიშ-ჩაი (მდ.)
29. გუნტეთი (ს.)	-----
30. ჰერეთი (ს.)	-----
31. ხორანია (ს.) მახიმ-ჩაი (მდ.)	-----

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭომ (კ. 10.01 N7, თავმჯდომარე აუაფმციოსი თამაზ გამყრელიძე)

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის

სამეცნიერო ხარისხი მიანიჭა
თინათინ გომიძეს.

დისერტაციის თემა: უნა და „ღილი გრადილია“ (უნათა სოციოლინგვისტური გეოლოგია და უნაბრივი პოლიტიკის საყიხები)

ოფიციალური თბონენგები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **გურამ ლუბანიძე**

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **თეიმურაზ გვანცელაძე**

დისერტაციის დაცვა გაიმართა **2003 წლის 4 ივნისს**

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის

სამეცნიერო ხარისხი მიანიჭა
ტაკიძე სინაპოლიძეს.

დისერტაციის თემა: ფრანკოფონიის სოციოლინგვისტური ასპექტები

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი **მზალო დოსტურიშვილი**

ოფიციალური თბონენგები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **გურამ ლუბანიძე**

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი **ქეთევან გაბუნია**

დისერტაციის დაცვა გაიმართა **2003 წლის 11 ივნისს**

თასის ცხატანის.

დისერტაციის თემა: აბკრატული და მსგავსებანიარობის გამოსხატული სახელები მეგრულა და ძველ ქართულში

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **მურაზ სარაფელიძე**

კონსულტანტი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **მურაზ ჭუმბურიძე**

ოფიციალური თბონენგები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **იბატულა ქობალაძე**

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **ამირან ღომთაძე**

დისერტაციის დაცვა გაიმართა **2003 წლის 11 ივნისს**

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ან. ჩიქობავას სახ. უნივერსიტეტის ინსტიტუტის ფილოლოგიის მეცნიერებათა დარგის სადისერტაციო საბჭომ (კ. 10.09.N6, თავმჯდომარე პროფ. გ. კვარაცხელია)

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი მიანიჭა
ინაზ ბარბახაძეს.

დისერტაციის თემა: კომპონენტები მეგრულ-ღამურში

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **ბუთაძე არბიული**

ოფიციალური თბონენგები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **ვაგა შენგელია**

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი **მურაზ ნაჭევია**

დისერტაციის დაცვა გაიმართა **2003 წლის 13 მაისს**

მამა სარბახაძის.

დისერტაციის თემა: შეიქვენიების ლექსივა მანერში

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **თეიმურაზ გვანცელაძე**

ოფიციალური თბონენგები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი **მურაზ სუბიშვილი**

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი **ვაგა დღიანი**

დისერტაციის დაცვა გაიმართა **2003 წლის 13 მაისს**

საქართველო

თბილისი

